

2504

243

U-16

1889

2010

2004

ՍԱՂՄՈՍԱՐԱՆ

ՍՐԲՈՅ ՊԱՏԱՐԱԳԻ

649

243
U-16

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ
ԳԼԽԱՎՈՐ
ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ՍԱՀՄՈՍԱՐԱՆ

Ի ՊԵՏՐԵՍՏՈՒԹԻՒՆ

ԵՒ

Ի ԳՈՀՈՒԹԻՒՆ

ՍՐԲՈՅ ՊԱՏԱՐԱԳԻ

Ի ՎԻԵՆՆԱ

Ի ՎԵՆԱ ՊԵՏԱԳՐԱՆ Ս. ԸՍՏՈՒՆԵԱՆՆԻ

1884

- EAS
- U

41048

24749-61

Յ Ե Ն Կ

Ի ՊԱՏՄԱՆԱԳՐԱԿԱՆ	7
Ա. Յարգարծն	—
Բ. Կարծն	10
Գ. Դեղարգարծն	11
Դ. Խնարգարծն	—
Ե. Խնարգարծն	17
Զ. Զարծն	21
Է. Քաղարծն	28
Ը. Յար	33
Թ. Փար	36
Ի ՊԱՏՄԱՆԱԳՐԱԿԱՆ	41
Ժ. Հար	—
ԺԱ. Հար	43
ԺԲ. Երգարծն	45
ԺԳ. Յար	46
ԺԴ. Օրհնար	48
ԺԵ. Շնար	60
ԺԶ. Սեր	67
ԺԷ. Արար	68
ԺԸ. Խար	73
ԺԹ. Խար	80
Ի. Կար	84
Տեղիք	87
ԱՅԼ ԱՂՕԹԻ ՊԱՏՄԱՆԱԳՐԱԿԱՆ	92
Ա. Պարար	93
Բ. Գար	146

ՍԵՂՄՈՍԵՐԸՆ
Ի ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ

Ս. ՊԵՏԵՐԱԳԻ

Ա. ՍԵՂՄՈՍ

ՅՈՐԴՈՐՈՒՄՆ — ¹ Բարի է խոս-
տովան լինել Տեառն, սաղմնս
ասել անուան քում, Բարձրեալ .
տամնաղեալ սաղմնսարանաւ ի
ձայն օրհնութեան գովել: ² Մա-
տիք առ Տէր, եւ առէք լոյս: Ճա-
շակեցէք եւ տեսէք, զի քաղցր
է Տէր: ³ Առէք պատարագս, եւ
մտէք ի սրահ սրբութեան նորա .
երկիր պաղէք Տեառն ի գաւիթս
սրբութեան նորա: ⁴ Մատու-
ցէք Տեառն, որդիք Աստու-
ծոյ, մատուցէք Տեառն զոր-
դիս խոյրոյ: Մատուցէք Տեառն

զփառս եւ զպատիւ. մատուցէք
Տեառն զփառս անուան նորա:
⁵ Դուր ժողովուրդ իմ, եւ խօսե-
ցայց ընդ քեզ. եւ Խորայէլ քեզ
վկայեցից, զի Աստուած Աստուած
քոեմ ես: Ոչ թէ վաան պատա-
րագաց քոց կշտամբեմ զքեզ,
զի ողջակէզք քո առաջն իմ են
յամենայն ժամ: Ոչ ընդունիմ
ի տանէ քումէ զուարակս եւ ոչ
ի հօտից քոց նոխազս: Իմ է ա-
մենայն զազան անտառի, էրէ լե-
րանց եւ ամենայն անասուն: Պի-
տեմ ես զամենայն թռչունս երկ-
նից. գեղեցկութիւն վայրի ընդ
իս է: Թէ քաղցեայց, քեզ ինչ
ոչ ասացից, զի իմ է աշխարհ
ընդ իւրով: Ոչ ուտեմ ես զմիս
զուարակաց քոց, եւ ոչ զարիւն
նոխազաց քոց ընկեմ: Մատ Աս-
տուծոյ պատարագ օրհնութեան.
կատարեա Քարձրելոյն զուխտս
քո: Պատարագ օրհնութեան

փառաւոր արացէ զիս: ⁶ Իբրեւ
զե՛ սիրելի են յարկք քո, Տէր զօ-
րութեանց. ցանկայ եւ փափաքէ
անձն իմ ի դաւիթս քո: Սիրտ
իմ եւ մարմին իմ ցնծացեն առ
Աստուած կենդանի: Վանդի
ճնճղուկ եզիտ իւր տուն, եւ տա-
տրակ զըոյն ուր դիցէ զճազս իւր:
Սեղան քո, Տէր զօրութեանց,
թագաւոր իմ եւ Աստուած իմ:
⁷ Ես կամօք իմովք պատարագս
մատուցից քեզ: Մտից ի տուն
քո պատարագօք, եւ տաց քեզ
զուխտս իմ զոր խոստացան քեզ
շրթունք իմ: Ողջակէզս ուղղա-
լիցս մատուցից քեզ խոյովք եւ
խնկովք, եւ քեզ մատուցից
զուարակս եւ նոխազս: ⁹ Մտից
առաջն սեղանոյ Աստուծոյ առ
Աստուած որ ուրախ առնէ զման-
կութիւն իմ:

Բ. ՍԱՂՄԱՍ

ԿՈՉՈՒՄՆ — ¹ Եստուած, յօգ-
նել ինձ նայեա. Տէր յընկերել
ինձ փութա: ² Եռաքեա, Տէր,
զլոյս քո եւ զճշմարտութիւն
քո, զի առաջնորդեացեն ինձ եւ
հանցեն զիս ի լեառն սուրբ եւ ի
յարկս քո: ³ Եմենեքեան քեզ
սպասեն, եւ դու տաս նոցա կե-
րակուր ի ժամու: Տաս դու նո-
ցա, եւ կերակրին. բանաս զձեռն
քո եւ լցուցանես զամենեսեան
քաղցրութեան կամօք քովք:
Վարձուցանես զերեսս քո ի նո-
ցանէ, եւ խռովին. հանես զողի
քո ի նոցանէ, պակասեն եւ ի
հող դառնան: Եռաքես զողի
քո, եւ ստանաս զնոսս, եւ նորո-
գես զերեսս երկրի:

|||

Գ. ՍԱՂՄԱՍ

ԴԻՏԱԵՆՈՐՈՒԹԻՒՆ — ¹ Հայեա, Տէր,
ի ծառայս քո եւ ի գործս ձեռաց
քոց, եւ առաջնորդեա որդւոց նո-
ցա. եղիցի լոյս Տեառն Եստուծոյ
ի վերայ մեր: Օգործս ձեռաց մե-
րոց ուղիղ արա ի մեզ, Տէր. եւ
զգործս ձեռաց մերոց աջողեա
մեզ: ² Լսելի արա ինձ առաւօ-
տուց զողորմութիւնս քո. ցոյց
ինձ ճանապարհ յոր գնացից:
³ Սիրտ սուրբ հաստեա յիս Ես-
տուած, եւ հողի ուղիղ նորոգեա
ի փորի իմում: ⁴ Հողի քո բարի ա-
ռաջնորդեացէ ինձ յերկիր ուղիղ:

Դ. ՍԱՂՄԱՍ

ԽՈՆԱՐՀՈՒԹԻՒՆ — ¹ Ողորմեա ինձ,
Տէր, զի նեղեալ եմ ես. խռովե-
ցաւ ի սրտմտութենէ ակն իմ,
անձն իմ եւ փոր իմ: Պակասեցին

ի ցաւոյ կեանք իմ եւ ամբ իմ
 յողոց ելանելոյ: Աղքատացաւ ի
 ակարութենէ զօրութիւն իմ, եւ
 ոսկերք իմ խռովեցան: ² Եւ որ-
 պէս ջուր հեղայ, եւ ցրուեցան ա-
 մենայն ոսկերք իմ. եւ եղեւ սիրտ
 իմ որպէս մոմ հալեալ ի մէջ որո-
 վայնի իմոյ: Չորացաւ որպէս խե-
 ցոյ զօրութիւն իմ. լեզու իմ ի
 քիմն իմ կցեցաւ, եւ ի հող մա-
 հու իջուցին զիս: ³ Օհ լցաւ
 չարչարանօք անձն իմ. եւ կեանք
 իմ ի դժոխս մերձեցան, եւ հա-
 մարեցայ ես ընդ այնոսիկ որ իջա-
 նեն ի գուբ: Աղէ ես որպէս մարդ
 առանց օգնականի, որպէս վերաւ-
 որս որ ննջեն ի գերեզմանս զորս
 դուն ոչ յիշեցեր, եւ նոքա ի
 ձեռանէ քումէ մերժեցան: Աղին
 զիս ի գրի ներքնում, ի խաւարի
 եւ ի ստուերս մահու: ⁴ Գու-
 զիտես զնախատինս իմ, զամօթ
 իմ եւ զպատիառանս իմ: Աղքատ

եւ ցաւած եմ ես. փրկութիւն
 քո, Աստուած, ընկալցի զիս:
⁵ Եւ արհամարհեալ եղէ, եւ ոչ
 գիտացի. որպէս զանասուն հա-
 մարեցայ առաջի քո: ⁶ Յիս հա-
 տատեցաւ բարկութիւն քո. ար-
 հաւիրք քո խռովեցուցին զիս:
 Շրջեցան զինեւ որպէս ջուր. զօր
 ամենայն պաշարեցին զիս ի միա-
 սին: ⁷ Սպառեցան որպէս ծուխ
 աւուրք իմ, եւ ոսկերք իմ
 որպէս խոիւ չորացան: Աւուրք
 իմ որպէս հովանի անցին, եւ ես
 որպէս խոտ ցամաքեցայ: Հարաւ
 որպէս խոտ եւ ցամաքեաց սիրտ
 իմ. մոռացայ ուտել զհաց իմ ի
 ձայնէ հեծութեան իմոյ: Այցեցաւ
 ոսկր իմ ի մարմին իմ. նմանե-
 ցայ ես հաւալաւն յանապատի:
 Աղէ ես որպէս բու յաւերակի.
 աքնեցայ, եւ եղէ ես որպէս ձրն-
 ձողուկ միայն ի տանիս: Օմոխիր
 որպէս հաց կերայ, եւ զըմպելի

իմ արտասուօք խառնեցի: Յերեսաց բարկութեան սրտմտութեան քո, զի դու բարձրացուցեր եւ խոնարհեցուցեր զիս: ⁹ Ոչ գոյ բժշկութիւն մարմնոյ իմոյ յերեսաց բարկութեան քո: Ոչ է խաղաղութիւն ոսկերաց իմոյ յերեսաց մեղաց իմոյ: Եւ որքէնութիւնք իմ բարձրացան քան զգլուխ իմ. որպէս բեռն ծանր ծանրացան ի վերայ իմ: Եւ խեղցան եւ փառցան վէրք իմ յերեսաց անզգասմութեան իմոյ: Տառապեցայ եւ խոնարհ եղէ յոյժ. զօր հանապաղ տրտում գնայի, զի անձն իմ լի եղել չարչարանօք. եւ ոչ գոյ բժշկութիւն մարմնոյ իմոյ: Չարչարեցայ եւ խոնարհ եղէ մինչեւ յոյժ. մոռցի առ հեծութեան սրտի իմոյ: Տէր առաջի քո են ամենայն ցանկութիւնք իմ. եւ հեծութիւնք իմ ի քէն ոչ ծածկեցան: Սիրտ իմ խռովեցաւ

յիս, եւ եթող զիս զօրութիւն իմ. լոյս աչաց իմոյ եւ այս ոչ եղել ընդ իս: ¹¹ Օգոր ամենայն նախառնք իմ առաջի իմ են, եւ ամօթ երեսաց իմոյ ծածկեաց զիս: ¹² Եւ որքն եմ եւ ոչ մարդ. նախառնք մարդկան եւ արհամարհանք ժողովրդոց: ¹³ Մոռացեալ եղէ ես, որպէս մեռեալ, ի սրտէ. եւ եղէ ես որպէս զանօթ կորուսեալ: ¹⁴ Էեռի արարեր յինէն զբարեկամս իմ եւ զծանօթս իմ վասն թշուառութեան իմոյ: ¹⁵ Սիրտ իմ խռովեցաւ յիս. եւ երկիւղ մահու անկաւ ի վերայ իմ: Եւ զողորմն եկն ի վերայ իմ, եւ ծածկեաց զիս խաւար: ¹⁶ Քան զամենայն թշնամիս իմ եղէ ես նախատ զրացեաց իմոյ յոյժ. ահ եւ երկիւղ ծանօթից իմոյ: Եւ մենքեան որ տեսանէին զիս, արտաքս փախէին յինէն: ¹⁷ Մոլորեցայ եւ որպէս

զոյսար կորուսեալ. խնդրեա
զճառայս քո: ¹⁸ Մի թէ մեռելոց
առնիցես զսքանչելիս քո, կամ
բժիշկք յարուցանիցեն եւ խոս-
տովան առնիցին առ քեզ: Մի
թէ պատմեսցէ որ երբեք ի գե-
րեզմանի զողորմութիւնս քո, կամ
զճշմարտութիւնս քո ի կորստեան:
Մի թէ ճանաչեցին ի խաւարի
սքանչելիք քո, կամ արդարու-
թիւն քո յերկիր մոռացեալ:
Ընդէր Տէր մերժես զանձն իմ,
կամ դարձուցանես զերեսս քո
յինէն: Տնանկ եւ վաստակաւոր
եմ ես ի մանկութենէ. ի բարձրու-
թենէ խոնարհեցայ եւ ապշեցայ:
¹⁹ Մինչեւ յերբ դարձուցանես
զերեսս քո ի սպառ. բորբոքեսցի
որպէս հուր բարկութիւն քո: Խսկ
արդ յիշեա տես, ո՞վ է իմ հան-
գիստ. միթէ ի զուր ինչ ստեղծեր
զամենայն որդիս մարդկան: Ո՞վ
է մարդ որ կեցցէ եւ ոչ տեսցէ

զմահ, կամ փրկեսցէ զանձն ի ձե-
ռաց դժոխոց: Ո՞ւր են ողորմու-
թիւնք քո Տէր առաջներն: ²⁰ Թէ
կամեցեալ էիր պատարագս՝ մա-
տուցանէաք. բայց դու ընդ ողջա-
կեզս իսկ ոչ հաճեցար: Պատա-
րագ Աստուծոյ հոգի խոնարհ.
զսիրտ սուրբ եւ զհոգի խոնարհ
Աստուած ոչ արհամարհէ: ²¹ Ի
բայ զնա յինէն Տէր, զի այր մե-
ղաւոր եմ ես: ²² Աստուած, քաւ-
եա զիս զմեղաւորս: ²³ Չեմ բաւ-
ական եթէ ընդ յարկաւ իմով
մտանիցես. այլ ասա բանիւ մի-
այն, եւ բժշկեսցի անձն իմ:

Ե. ՍԱՂՄԱՍ

ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆ — ¹ Տէր, փոր-
ձեցեր զիս եւ ծանեար զիս. դու
ծանեար զնաեղ իմ եւ զշառ-
նել իմ: Ի միտ առեր զխորհուրդս
իմ ի հեռաստանէ, զշաւիղս իմ

եւ զվիճակս իմ դու քննեցեր:
 Եւ զամենայն ճանապարհս իմ
 յառաջագոյն տեսեր, զի ոչ գոյ
 նենգութիւն ի լեզուի իմում:
 Եհա դու Տէր ծանեար զյետին
 իմ եւ զառաջին իմ. դու ստեղ-
 ծեր եւ եզիր զձեռն քո ի վերայ
 իմ: Աքանչելի եղև զիտութիւն
 քո յինչն. զօրացաւ, եւ ոչ հան-
 դարտեմ նմա: Յո երթայց ես
 յողոյ քումէ. եւ կամ յերեսաց
 քոց ես յո փախեայց: Թէ ելա-
 նեմ յերկինս, դու անդ ես. եւ
 թէ իջանեմ ի գոփա, եւ անդր
 մօտ ես: Թէ առից զթեւս իմ
 ընդ առաւօտս, եւ բնակեցայց
 յեզերս ծովու, Սակայն եւ անդ
 ձեռն քո առաջնորդեսցէ ինձ, եւ
 աջ քո ընկալցի զիս: Եսացի թէ
 խաւար ուրեմն արդեւք ծածկես-
 ցէ զիս. կամ զիշեր փոխանակ
 լուսոյ փրկութեան իմոյ: Խաւ-
 արն քեզ ոչ խաւարանայ, եւ

զիշերն որպէս տիւ լուսաւոր եւ
 զիցի. եւ խաւար նորա որպէս լոյս
 նմա: Վու ստացար զերկամունս
 իմ, եւ ընկալար զիս յորովայնէ
 մօր իմոյ: Խոստովան եղէց քեզ
 Տէր, զի ահեղ եւ սքանչելի ես.
 սքանչելի են զործք քո, եւ անձն
 իմ զիտաց յոյժ: Ոչ թաքեաւ
 ոսկր իմ ի քէն զոր արար ի ծա-
 ծուկ, եւ կար զօրութեան իմոյ
 ընդ ստորինս երկրի: Չանգործս
 իմ տեսին աչք քո, եւ ի զիրս
 քո ամենեքեան զրեցան: ² Ես
 տուած, զկեանս իմ պատմեցից.
 եւ եզից զարտասուս իմ առաջի
 քո: ³ Եստուած, դու ծանեար
 զանդգամութիւն իմ, եւ յան-
 ցանք իմ ի քէն ոչ ծածկեցան:
⁴ Չանօրէնութիւնս իմ պատմե-
 ցից, եւ հոգացայց վասն մեղաց
 իմոյ: ⁵ Չմեղս իմ ցուցից քեզ,
 եւ զանօրէնութիւնս իմ ոչ ծա-
 կեցից ի քէն: Եսացի թէ պատ-

մեցից ինձէն զմեզս իմ, եւ դու
թողցես զամենայն ամպարշտու-
թիւնս մեզաց իմոց: ⁶ Օւնօրէ-
նութիւնս իմ եւ ինձէն զիտեմ,
եւ մեղք իմ առաջի իմ են յա-
մենայն ժամ: Որպէս արդար եւ-
ղեցես ի բանս քո, եւ յաղթող
ի դատել քեզ: Անօրէնութեամբ
յղացայ, եւ ի մեզս ծնաւ զիս
մայր իմ: ⁷ Գու՛ Տէր զճշմարտու-
թիւն սիրեցեր, զանցայտս եւ
զծածկեալս իմաստութեամբ քով
յայտնեցեր ինձ: ⁸ Օւնօրէնութեանս
իւր ո՞վ կարէ առնուլ ի միտ. ի
զաղանեաց իմոց սուրբ արա զիս,
եւ յօտարէ պահեա զճառայս քո:
⁹ Թէ՛ զանօրէնութիւնս քննես
Տէր Տէր, իսկ ո՞վ կարէ կալ առա-
ջի քո, զի ի քէն է քաւութիւնս:
¹⁰ Մի մտաներ ոտիս ընդ ծառայի
քում, զի ոչ արդարանայ առա-
ջի քո ամենայն մեղի:

Զ. ՍԱՂՄՈՍ

¹ Հայր, մեղայ յեր-
կինս եւ առաջի քո, եւ ոչ եւս
եմ արժանի կոչել որդի քո:
² Օւնօրէնութեանս հատուցանէք
այդպէս ժողովուրդ յիմար եւ ոչ
իմաստուն: Ոչ նա է հայրն որ
ստացաւ զքեզ, արար զքեզ եւ
հաստատեաց զքեզ: Հարց զհարս
քո, եւ պատմեցեն քեզ. եւ
ցծերս քո, եւ ասացեն քեզ:
³ Օւնօրէնութեանս արարեր, եւ եւս
լռեցի քեզ. կարծեցեր անօրէնոյ
ի մոի քում թէ եւ եւս քեզ
նմանիցեմ: Արդ յանդիմանեցից
եւ կացուցից զայս ամենայն առա-
ջի քո: ⁴ Ողորմեա ինձ Աստուած,
ըստ մեծի ողորմութեան քում.
ըստ բազում զթութեան քում
քաւեա զանօրէնութիւնս իմ:
Առաւել լուա զիս յանօրէնու-
թենէ իմմէ, եւ ի մեղաց իմոց

սուրբ արա զես: Վեղ միայն մեղայ Տէր, եւ չար առաջի քո արարի: Յօղեա յիս մշտկաւ, եւ սուրբ եղէց. լուա, եւ քան զձիւն սպիտակ եղէց: Վարձո զերեսս քո ի մեղաց իմոց, եւ զամենայն անօրէնութիւնս իմ. քաւեա յիսնէն: Մի ընկենուր զես Տէր յերեսաց քոց, եւ զհոգի քո սուրբ մի հաներ յինէն: ⁵ Ես ասացի. Տէր, ողորմեա ինձ. բժշկեա զանձն իմ, ես մեղայ քեզ: ⁶ Վասն անուան քո Տէր, քաւեա զմեղս իմ, զի բազում եղեն: ⁷ Մի յիշեր զմեղս մեր զառաջինս. վաղվաղ եկեացէ առ մեզ ողորմութիւն քո, զի աղքատացաք յոյժ: Օգնեա մեզ Աստուած փրկիչ մեր վասն մեծի փառաց անուան քո: Տէր փրկեա զմեզ, եւ քաւեա զմեղս մեր վասն անուան քո: ⁸ Մի դարձուցաներ զերեսս քո յինէն. նմանիցիմ այնոցիկ որ ի-

ջանեն ի դուք: ⁹ Ես ի տանջանս պատրաստ եմ, եւ ցաւք իմ առաջի իմ են յամենայն ժամ: ¹⁰ Եւր Տէր աղօթից իմոց, ունին զիր խնդրուածաց իմոց. արտասուաց իմոց մի լուր: Պանդուխտ եմ ես առաջի քո, նշդեհ եւ անցաւոր որպէս եւ ամենայն հալք իմ: ¹¹ Տէր մի սրտմտութեամբ քով յանդիմաներ զես, եւ մի բարկութեամբ քով խրատեր զես: Ողորմեա ինձ Տէր, զի հիւանդ եմ ես. բժշկեա զանձն իմ, զի խռովեցան ոսկերք իմ: Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ, եւ դու Տէր մինչեւ յերբ: Վարձ Տէր եւ փրկեա զանձն իմ. կեցո զես Տէր ըստ ողորմութեան քում: Ծի ոչ որ է որ ի մահու յիշէ զքեզ, կամ ի դժոխս խոստովան առնիցի առ քեզ: Վաստակեցի ես ի հեծութեան իմում. լուացի զամենայն զիշեր զմահիւնս

իմ, եւ արտասուօք խնովք զան-
կողինս իմ թացի: Խռովեցաւ ի
արամտութենէ ակն իմ. մաշեցայ
ես ի վերայ ամենայն թշնամեաց
խնոց: ¹² Արդար ես յամենայնի
զոր ածեր ի վերայ մեր. եւ ամե-
նայն գործք քո ճշմարիտ են: Գլի
մեղաք եւ անօրինեցաք յապա-
տամբ լինելն ի քէն. եւ առաւել
մեղաք յամենայնի, եւ պատուի-
րանաց քոց ոչ անասցաք: Ոչ
պահեցաք եւ ոչ արարաք որպէս
պատուիրեցեր մեզ, զի բարի լի-
նիցի մեզ: Աւարդ ոչ գոյ մեզ
բանալ զբերանս մեր, զի ամօթ
եւ նախատինք եղաք ծառայից
քոց պաշտօնէից: Այլ մի մասներ
զմեզ ի սպառ վասն անուան քո,
եւ մի ի բացէ առնել զողորմու-
թիւնս քո ի մէնջ: Անձամբք բե-
կելովք եւ հոգւովք տառապանաց
ընդունելի լիցուք իբրեւ զողջա-
կէզս խոյոյ եւ զուարակաց եւ

իբրեւ զբարաւորս դառանց պա-
րադտաց: Այնպէս ընդունելի ե-
ղցի պատարագս մեր այսօր ա-
ռաջի քո, լինել կատարեալ զկնի
քո. զի չեք ամօթ յուսացելոցս ի
քեզ: Աւարդ դամք զհետ քո
ամենայնսրտիւք մերովք, եւ երկն-
չեմք ի քէն, եւ խնդրեմք զերեսս
քո: Սի յամօթ առնել զմեզ.
այլ արա ընդ մեզ ըստ հեղու-
թեան քում եւ ըստ բազում ո-
ղորմութեան քում, եւ փրկեա
զմեզ վասն սքանչելեաց քոց, եւ
տուր փառս անուան քում Տէր:
Աւ յամօթ լիցին ամենեքեան ոյք
յուցանեն չարիս ծառայից քոց,
եւ ամաչեցնեն յամենայն բռնու-
թեան իւրեանց եւ զօրութիւն
նոցա խորտակեացի: Աւ ծանիցեն
զի դու ես Տէր Աստուած միայն
եւ փառաւորեալ ի վերայ ամե-
նայն տիեզերաց: ¹³ Տէր ամենա-
կալ Աստուած Աբրահամու, Սա-

Հակայ, Յակորայ եւ զաւակի նո-
ցա արդարոց: Որ արարեր զերկինս
եւ զերկիր եւ զամենայն զարդ նո-
ցա: Ապակցեր զծով բանիւ հրա-
մանաւ քով. փակեցեր զխորս,
կնքեցեր ահաւոր եւ փառաւո-
րեալ անուամբ քով: Որ ամե-
նայն ինչ սարսեալ եւ դողայ յե-
րեսաց ահի զօրութեան քո: Ան-
բաւ է մեծ վայելչութիւն փառաց
սրբութեան քո. սաստիկ է բար-
կութիւն սպառնալեաց քոց ի
վերայ մեղաւորաց, անչափ եւ
անքնին են ողորմութիւնք աւե-
տեաց քոց: **ՎՈՒ**, Տէր բարձրեալ
երկայնամիտ բազումողորմ, եւ
զղջանաս ի վերայ չարեաց մարդ-
կան: **ՎՈՒ** Աստուած ոչ եղիր
ապաշխարութիւն վասն արդա-
րոցն Աբրահամու, Սահակայ,
Յակորայ որք ոչն մեղան քեզ:
Այլ եղիր ապաշխարութիւն
վասն իմ մեղաւորիս, զի մեղայ

աւելի քան զաւազ առ եզր ծո-
վու, եւ բազմացան անօրէնու-
թիւնք իմ: Չեմ արժանի հայել
եւ տեսանել զբարձրութիւնս եր-
կնից ի բազմութենէ անօրէնու-
թեան իմոյ: Աորացեալ եմ ես ի
բռնութենէ կապանաց երկա-
թեաց, եւ ոչ գոյ ինձ հանդիստ:
Բարկացուցի սրտմտութեամբ եւ
չար առաջի քո արարի. կանգնեցի
պատկեր, եւ բազմացուցի զցա-
սումն: Աւ արդ **Տէր** խոնարհե-
ցուցանեմ զծունր սրտի իմոյ, եւ
խնդրեմ ի քաղցրութենէ քումէ:
Մեղայ Տէր մեղայ, եւ զանօրէ-
նութիւնս իմ ես ինձէն զիտեմ:
Աղաչեմ եւ խնդրեմ ի քէն, թող
ինձ Տէր, թող ինձ, եւ մի կորու-
սաներ զիս ըստ անօրէնութեան
իմոյ: **Մի** յաւիտեան բարկանար
ինձ, եւ մի յիշեր զչարիս իմ, եւ
մի սլարտաւորեր զիս ընդ այնոսիկ
որ իջանեն ի ներքոյ երկրի չարեօք:

Օ՛հ դու Աստուած, Աստուած ապաշխարողաց ես, եւ յիսցոյց զբարերարութիւնդ քո որ անարժանս եմ: Աեցուսցես զիս ըստ բազում ողորմութեան քում, եւ ես օրհնեցից զքեզ զամենայն աւուրս կենաց իմոց: Օքեզ Տէր օրհնեն ամենայն զուարթունք երկնից, եւ քո են փառք յաւիտեանս. ամէն:

Ի. ՍԱՂՄՈՍ

ՔԱՅԱԼԵՐՈՒԹԻՒՆ — ¹ Օարթիր, ընդէր ննջես Տէր. արի եւ մի մերժեր զմեզ ի սպառ: Օմ՞ դարձուցանես զերեսս քո ի մէջ. մոռանաս զաղքատութիւն եւ զնեղութիւնս մեր: Խոնարհ եղեն մինչեւ ի հող անձինք մեր, եւ յերկիր կցեցան մէջք մեր: Արի Տէր օգնեա մեզ, եւ փրկեա զմեզ վասն անուան քո: ² Արի Տէր

Աստուած իմ, բարձր եղեցի ձեռն քո, եւ մի մոռանար զսնանկս: Իքեզ թողեալ է աղքատն եւ որբոյն դու ես օղնական: ³ Ողորմեա ինձ Տէր, եւ տես զխոնարհութիւն իմ ի թշնամեաց իմոց, ո բարձր արասցես զիս ի դրանց մահուանէ: Որպէս պատմեցից զամենայն օրհնութիւնս քո, եւ ցնծացայց ի փրկութեան քում: Ոչ ի սպառ մոռանայ Տէր զաղքատն. համբերութիւն անանկաց մի կորիցէ ի սպառ: ⁴ Արի Տէր բարկութեամբ քով, եւ բարձր լեր ի սպառել թշնամեաց իմոց: ⁵ Օ՛ի պարծի ի չարութեան հզօր զանօրէնութիւն: Աստուած կործանեցէ զնա ի սպառ. խլեցէ եւ հանցէ զնա յարկաց իւրոց, եւ զարմատս նորա յերկրէն կենդանեաց: Տեսցեն արդարք, եւ երկիցին. զնովաւ ծիծաղեցին եւ աստացին. Այս այր է որ ոչ արար

զԱստուած իւր օգնական, այլ
յուսացաւ սա ի բազում զօրու-
թիւն իւր, եւ զօրացաւ ի նան-
րութեան իւրում: Այլ ես որպէս
ձիթենի պողպէց ի տան Աստու-
ծոյ. յուսացայց յողորմութիւն
Աստուծոյ յաւիտեան, եւ յաւի-
տեանս յաւիտենից: Խոստովան
եղէց քեզ յաւիտեան, զի արա-
րեր, եւ համբերից անուան քում,
զի քաղցր ես առաջի սրբոց քոց:
⁶ Իմ փոքր մի եւս սասանեալ էին
ոտք սակաւիկ մի եւ զայթակ-
ղեալ էին գնացք: ⁷ Թէ ոչ
Տեառն օգնեալ էր ինձ, փոքր մի
եւս եւ բնակեալ էր անձն իմ ի
դժոխս: Աթէ ասէի թէ ահա սա-
սանեցան ոտք իմ, ողորմութիւն
քո Տէր օգնէր ինձ: Բայ բազում
ցաւոց սրտի իմոյ միթարութիւն
քո ուրախ առնէր զանձն իմ:
⁸ Սիրեցից զքեզ Տէր զօրութիւն
իմ, Տէր հաստատիչ իմ, ա-

պաւէն իմ եւ փրկիչ իմ: Ի նե-
ղութեան իմում ես առ Տէր
կարգացի, եւ առ Աստուած իմ
աղաղակեցի: Լուաւ ինձ ի տա-
ճարէ սրբոյ իւրմէ ձայնի աղօթից
իմոց. եւ աղաղակ իմ առաջի նո-
րա մոցէ յականջս նորա: ⁹ Աչք
իմ յամենայն ժամ առ Տէր, եւ
նա հանէ յորոգայթէ զոտս իմ:
¹⁰ Արդ ընդէ՞ր արտում ես անձն
իմ, կամ ընդէ՞ր խռովես զիս. յու-
սա առ Աստուած, խոստովանեա
նմա. փրկիչ երեսաց իմոց Աս-
տուած է: Ասացի Աստուծոյ.
ընդունել իմ ես. ընդէ՞ր մերժե-
ցեր զիս. ընդէ՞ր արտում գնամ
եւ ի նեղել թշնամոց իմոց: Ի
փշել ոսկերաց իմոց նախատեցին
զիս թշնամիք իմ, յասել ցիս զօր-
հանապաղ թէ ո՞ւր է Աստուած
քո: Արդ ընդէ՞ր արտում ես անձն
իմ, կամ ընդէ՞ր խռովես զիս.
յուսա առ Աստուած, խոստա-

վանեա նմա. փրկիչ երեսաց ի-
մոց Աստուած է: ¹¹ Ղու Աս-
տուած հզօրիչ իմ ես, ընդէ՞ր մո-
ռացար զիս. ընդէ՞ր տրտում
գնամ ես ի նեղել թշնամեոյ ի-
մոյ: Մաից առաջի սեղանոյ Աս-
տուծոյ առ Աստուած, որ ուրախ
առնէ զմանկութիւն իմ: Արդ
ընդէ՞ր տրտում ես անձն իմ,
կամ ընդէ՞ր խռովեա զիս. յուսա
առ Աստուած, խոստովանեա
նմա. փրկիչ երեսաց իմոց Աս-
տուած է: ¹² Աղօրմութիւն եւ
ճշմարտութիւն պատահեսցին.
արդարութիւն եւ խաղաղութիւն
համբուրեսցին: Ճշմարտութիւն
յերկրէ բուսաւ, արդարութիւն
յերկնից երեւեցաւ: Տէր տացէ
զքաղցրութիւն իւր, եւ երկիր
մեր տացէ զպտուղ իւր:

Ը. ՍԱՂՄՈ

ՅՈՅՍ — ¹ Մինչեւ յե՞րբ Տէր
մոռանա զիս ի սպառ. մինչեւ
յե՞րբ դարձուցանես զերեսս քո
յինէն: Մինչեւ յե՞րբ գնեմ
զխորհուրդս յանձն իմ, եւ ցաւք
սրտի իմոյ զաւուրս: Մինչեւ յե՞րբ
բարձրանայ թշնամին ի վերայ
իմ. նայեա եւ լուր ինձ Տէր Աս-
տուած իմ: Լոյս տուր Տէր ա-
չաց իմոց, զի մի երբեք ննջեցից
ի մահ: Մի ասացէ թշնամին
թէ յաղթեցի նմա, կամ նեղիչք
իմ ցնծացեն թէ ես սասանե-
ցայց: Լսա յողորմութիւնս քո
Տէր յուսացայ. ցնծացաւ սիրտ
իմ ի փրկութեան քում. օր-
հնեցից զՏէր զբարերարդ իմ:
² Վաստակեցի ես առ աղաղակել.
կերկերեցաւ կոկորդ իմ. նուա-
զեցին աչք իմ առ յուսալ ինձ
առ Տէր Աստուած իմ: ³ Կարօ-

տացաւ անձն իմ ի փրկութիւնս
քո, զի ես ի բանս քո յուսացայ:
Ապասեցին աչք իմ բանի քում.
ասացի, երբ մտի թարեացես զիս:
⁴ Որպէս աչք ծառայի ի ձեռս
տեառն իւրոյ եւ որպէս աչք ա-
ղախնոյ ի ձեռս տիկնոջ իւրոյ.
Եյնպէս են աչք մեր առ քեզ
Տէր Եստուած մեր, մինչեւ ողոր-
մեսցիս ի վերայ մեր: Ողորմեա
մեզ Տէր, ողորմեա մեզ, զի բա-
զում լցաք արհամարհանօք:
⁵ Եմենեքեան որ տեսանէին զիս,
արհամարհէին զինեւ. խօսէին
շրթամբք եւ շարժէին զգլուխս
իւրեանց. Յուսացաւ ի Տէր, եւ
փրկեացէ զնա. կեցուցէ զնա, զի
կամի զնա: Ղու ես որ հանար
զիս յարգանդի, յոյս իմ ի ստեանց
մօր իմոյ: Ի քեզ անկայ ես յար-
գանդէ. յորովայնէ մօր իմոյ դու
ես Եստուած իմ: ⁶ Տես զխոնար-
հութիւն իմ եւ զվաստակ իմ,

եւ թող ինձ զամենայն մեղս իմ:
Տես զթշնամիսն իմ զի բազում
եղեն, ատելութիւն զոր ի նանիր
ատեցին զիս: Պահեա զանձն իմ,
եւ փրկեա զիս. եւ մի յամօթ եղէց,
զի յուսացայ ի քեզ: Ես ննջեցի
եւ ի քուն եղէ, զարթեայ՝ եւ
Տէր ընդունելի իմ է: Ոչ եր-
կեայց ես ի բիւրուց զօրաց նոցա,
որ շուրջանակի պատեալ պաշա-
րեալ պահէին զիս: Երի Տէր, եւ
փրկեա զիս Եստուած իմ, զի դու
հարեր զամենեսեան՝ ոյք էին ընդ
իս թշնամութեամբ ի տարապար-
տուց. զատամունս մեղաւորաց
փշրեսցես: ⁸ Թէ պատրաստեսցի
ի վերայ իմ պատերազմ, ոչ եր-
կեցէ սիրտ իմ. թէ յարկեցէ ի վե-
րայ իմ ճակատամարտ, սակայն
եւ յայսմիկ ի քեզ Տէր յուսացայ:

Թ. ՍԱՂՄՈՍ

ՓԼՓԼՔ — 'Ասէի. ապր որ ինձ
 թեւս որպէս զաղաւնեոյ, զի թրու-
 չէի վերանայի, հեռացեալ զա-
 դարէի յանապատի: ² Անձն իմ
 որպէս զերկիր ծարաւի է առ
 քեզ. վաղվաղակի լուր ինձ Տէր,
 զի նուազեաց յինէն հոգի իմ:
³ Արպէս փափաքէ եղջերու յաղ-
 բերս ջուրոյ, այնպէս փափաքէ
 անձն իմ առ քեզ Աստուած:
 Ծարաւի է անձն իմ առ քեզ
 Աստուած հոգի եւ կենդանի.
 երբ եկից երեւեցայց երեսացդ
 Աստուծոյ: Աղէն ինձ արտասուք
 իմ կերակուր ի տուէ եւ ի զի-
 շերի, այն զի ասէին ցիս զօր հա-
 նապաղ թէ ուր է Աստուած
 քո: Օայս որպէս յիշէի, տառա-
 պէր յիս անձն իմ. քաջալերէի
 զի մտից ընդ յարկաւ սքանչելեաց
 տան Աստուծոյ: Ի ձայն ցնծու-

թեան խոստովանու թեան եւ ի
 ձայն բարեկենդանու թեան: ⁴ Աս-
 տուած Աստուած իմ, ես առ
 քեզ առաւօտ առնեմ. ծարաւ-
 եաց առ քեզ հոգի իմ, քանի-
 պատիկ եւս եւ մարմին իմ: Ար-
 պէս երկիր անապատ եւ անջուր
 ուր ոչ գոյ ի նմա ճանապարհ.
 Այսպէս ի սուրբս երեւեցայց
 քեզ, ի տեսանել ինձ զգորու-
 թիւնս եւ զփառս քո: Ասան զի
 լաւ է ինձ ողորմութիւն քո քան
 զկեանս իմ, եւ շրթունք իմ գո-
 վեացեն զքեզ: Այսպէս օրհնե-
 ցից զքեզ ի կեանս իմ, եւ յա-
 նուն քո համբարձից զձեռս իմ:
 Արպէս ի ծարպոյ պարարտութե-
 նէ լցցի անձն իմ, եւ շրթամբ
 ցնծութեամբ օրհնեացէ զքեզ
 բերան իմ: Օ՛ի թէ յիշէի զքեզ
 յանկողնի իմում, ընդ առաւօտս
 կանխեալ խօսէի ընդ քեզ: Օ՛ի
 եղեր իմ օդնական, ի հովանի

թեւոյ քոց ցնծացայց: Եկն զկնի
քո անձն իմ, եւ զիս ընկալաւ
աջ քո: ⁵ Ես արդարութեամբ
երեւեցայց երեսաց քոց. յազե-
ցայց յերեւել փառաց քոց: ⁶ Եր-
եւեցո զերեսս քո ի ծառայս քո.
ապրեցո զիս Տէր ըստ ողորմու-
թեան քում. Տէր, մի յամօթ
եղէց, զի կարգացի առ քեզ:
⁷ Աչք ամենեցուն ի քեզ յու-
սան, եւ դու տաս նոցա կերակուր
ի ժամու: Բանաս զձեռն քո,
լոուցանես զամենեսեան քաղ-
ցրութեամբ կամօք քովք: ⁸ Օ, ի
կայ իմ բնաւ յերկինս կամ ի
քէն զի՞նչ եւս ինդրեցից յեր-
կրի: Նուազեաց սիրտ իմ եւ
մարմին իմ. Աստուած սրտի ի-
մոյ, բաժին իմ Աստուած յաւի-
տեան: ⁹ Աստուած ողորմեա մեզ,
եւ օրհնեա զմեզ. երեւեցո զե-
րեսս քո ի մեզ, եւ ողորմեա մեզ:
¹⁰ Ես աղքատ եւ անանկ եմ Աս-

տուած օգնեա ինձ. օգնական եւ
փրկիչ իմ ես. դու Աստուած
իմ, մի յամենար: ¹¹ Օ, ցանկու-
թիւն անանկաց լուար Տէր. ի
պատրաստութիւն սրտից նոցա
հայեցաւ ունին քո: ¹² Եւր Տէր
ձայնի իմում, զի կարգացի առ
քեզ. ողորմեա եւ լուր ինձ, զի
զքեզ ասաց սիրտ իմ, եւ խըն-
դրեցին երեսք իմ, զերեսս քո
Տէր ինդրեցին: ¹³ Ար նստիսդ ի
քրորէս, յայտնեա: Օտրթոզգո-
րութիւնս քո, եւ եկ կեցուցա-
նել զմեզ: Աստուած զօրու-
թեանց, դարձո զմեզ. երեւեցո
զերեսս քո ի մեզ, եւ կեցցուք:
Աստուած զօրութեանց, դարձ
հայեաց յերկնից եւ տես. այց ա-
րա այգւոյս այսմիկ, դարման տար
ամա՛ զոր անկեաց աջ քո: Աս-
տուած զօրութեանց, դարձո
զմեզ. երեւեցո զերեսս քո ի մեզ,
եւ կեցցուք: Տէր Աստուած զօ-

ըութեանց մինչեւ յերբ բարկա-
նաս յաղթս ծառայից քոյ:
Զամբեցեր մեզ հաց արտա-
սուաց, եւ արբուցեր մեզ ար-
տասուս չափով: Արարեր զմեզ
նախատինս զրացեաց մերոց, այսին
կատականաց թշնամեաց մերոց:
Աստուած զօրութեանց, զարձո
զմեզ. երեւեցո զերեսս քո ի
մեզ, եւ կեցցուք: ¹⁴ Յոյց մեզ
Տէր զողորմութիւնս քո, եւ
զփրկութիւնս քո սուր մեզ:
¹⁵ Օ հաց մեր հանապազորդ սուր
մեզ այսօր զօրքատօրէն: ¹⁶ Ո՛ Տէր
փրկեա, ո՛ Տէր առաջնորդեա.
օրհնեալ որ դարցոյդ ես յանուն
Տեառն: ¹⁷ Տէր խոնարհեցո զեր-
կինս, եւ էջ: ¹⁸ Արեւեցո ինձ
զերեսս քո. եւ լսելի արա ինձ
զբարբառ քո. զե բարբառ քո
բազմր է, եւ անսխլ քո գեղեցիկ:

ՄԱՂՄԱՍԵՐԱՆ

Ի Գ Ո Հ Ո Ի Թ Ի Ի Ն

Ս. Պ Ա Տ Ե Ր Ե Գ Ի

Փ. ՍԱՂՄԱՍ

ՀԱՆՈՍՔ — ¹ Ձայն եղբորորդւոյ
իմոյ սա զրանն. ահաւասիկ սա
եկն վաղելով ի վերայ լերանց,
խայտալով ի վերայ բլրոց. ա-
հաւասիկ սա եկաց յետուս որ-
մոյն մերոյ, կարկառեալ ընդ պա-
սուհանս, հայեցեալ ընդ վան-
դակապառն: ² Տարաւ զեա ար-
քայ ի սենեակ իւր: ³ Ահաւաղիկ
կա բարենշան, եղբորորդեակ իմ:
Խբրեւ խնձորի ի փայտս անասուի,
այնպէս եղբորորդիդ իմ ի մէջ
ուստերաց: ⁴ Աարդոս եա զհոս
իւր. ծրար ստաշխին է եղբորոր-

դին իմ ինձ. ընկոյզ նոճոյ: Եւ զանոյշ հեղեալ է անունն քո. զհետ հոտոյ իւղոց քոց ընթասցուք: ⁵ Եւ զբօրորդին իմ ապիտակ է եւ կարմիր. ընտրեալ ի բիւրուց: ⁶ Եւ թող քո Եստուած յաւիտեանս յաւիտենից. զաւազան ուղղութեան՝ զաւազան արքայութեան քո: Սիրեցեր զարուածիւն, եւ ատեցեր զանիրաւութիւն: Վասն այսորիկ օժգբեզ Եստուած Եստուած քո իւղով ուրախութեամբ առաւել քան զընկերս քո: Օճուռս եւ ստաշին եւ կասիս ի զգեստէ քումէ ի տաճարաց փղոսկրէից, ուստի ուրախ արարին զքեզ զստերք թագաւորաց ի պատիւ քո: Վացցէ դշնոյ ընդ աջմէ քումէ ի հանդերձս ոսկեհուն զարդարեալ եւ պաճուճեալ:

ԹԱՍԱՐԱՆ

ՀԱՅՈՒՄՆ — ¹ Ի խեղաց սիրտ իմ բանս բարիս, եւ ասեմ զգործս իմ թագաւորի: ² Եսացէք Եստուծոյ. որպէս զեւհեղ են գործքքո: Եւ իայք եւ տեսէք զգործս Եստուծոյ. որպէս զեւհեղ են խորհրդովք քան զամենայն որդւոց մարդկան: ³ Տէր Տէր մեր, զեւքանչելի է անունն քո ի վերայ ամենայն երկրի: Համբարձաւ մեծ վայելչութիւն քո ի վերոյ քան զերկինս: Ո՛վ է մարդ, զեւյիշես դու զնա, կամ որդի մարդոյ թէ այց ինչ արասցես դունմա: Փոքր ինչ խոնարհ արարեր զնա քան զհրեշտակս քո. փառօք եւ պատուով պսակեցեր զնա, եւ կացուցեր զնա ի վերայ ձեռակերտաց քոց: Օճամենայն ինչ հնազանդ արարեր ի ներքոյ ոտից նորա, զխաշն եւ զարջառ եւ զա-

մենայն ինչ: Եւս եւ զերէ վայրի,
զթռչունս երկնից, զձկունս ծո-
վուց, որ շրջին ընդ շաւիղս ծո-
վուց: Տէր Տէր մեր, զի սքանչելի
է անուն քո յամենայն երկրի:
⁴ Խոստովան եղերուք Տեառն զի
քաղցր է, զի յաւիտեան է ողոր-
մութիւն նորա: Ո՞ր խօսեսցի զզո-
րութիւնս Տեառն, լսելի արասցէ
զամենայն օրհնութիւնս նորա:
⁵ Խոստովան եղէց քեզ ի ժողո-
վուրդս Տէր, եւ սաղմոս ասացից
քեզ յազննա: Մեծ եղեւ մինչեւ
յերկինս ողորմութիւն քո, մին-
չեւ յամսս է ճշմարտութիւն քո:
Բարձրեալ ես դու յերկինս Աս-
տուած, եւ յամենայն երկրի եւ
փառք քո: ⁶ Որպէս զի բազում
է ողորմութիւն քաղցրութեան
քո Տէր, զոր պահեցեր երկիւ-
ղածաց քոց: ⁷ Հրաման եւս ամ-
պոց ի վերուստ, եւ զգրունս երկ-
նից երաց, եւ տեղեաց ի նոսա մա-

նանայ ի կերակուր: ⁸ Չհաց եր-
կնից եւս նոցա. զհաց հրեշտա-
կաց կերան մարդիկ. իջոց ի նոսա
կերակուր ի լեւթիւն: Աերան
եւ յազեցան յոյժ. զցանկութիւն
նոցա եւս նոցա, եւ ոչինչ կարօտ
եղին ի ցանկութենէ իւրեանց:

ԹԲ. ՍԱՂՄՈՍ

ԵՐԿՐԳԱՅՈՒԹԻՒՆ — ¹ Եկայք եր-
կիր պաղցուք նմա. անկցուք եւ
լացցուք առաջի Տեառն արարչին
մերոյ: ² Ամենայն երկիր երկիր
պաղցեն քեզ. սաղմոս ասացեն
քեզ, սաղմոս ասացեն անուան
քում: ³ Չամենայն ազգս զոր
արարեր, եկեսցեն եւ երկիր պաղ-
ցեն առաջի քո. փառաւոր արաս-
ցեն զանուն քո յաւիտեան: Խոս-
տովան եղէց առ քեզ Տէր Աս-
տուած իմ, բոլորով սրտիւ իմով.
փառաւոր արարից զանուն քո

յաւիտեան: Մեծ եղև ի վերայ
իմ ողորմութիւն քո. փրկեցեր
զանձն իմ ի դժոխոց ներքնոց:

ԺԳ. ՍԱՂՄՈՍ

ՏՆԺՈՒԹԻՒՆ — ¹ Ծափս հարէք
ամենայն հեթանոսք. աղաղակե-
ցէք առ Աստուած ի ձայն ցրն-
ծութեան: Սաղմոս ասացէք Աս-
տուծոյ մերում, սաղմոս ասա-
ցէք. թաղաւորին մերում սաղ-
մոս ասացէք: ² Ուրախ եղև սիրտ
իմ, եւ ցնծացաւ լեզու իմ, եւս
եւ մարմին իմ բնակեցէ յուսով:
Յուցեր ինձ զձանապարհս քո
կենաց. լուցեր զիս ուրախու-
թեամբ երեսաց քոց ի քաղ-
ցրութենէ վայելութեան աջոյ
քո մինչև ի սպառ: ³ Զնծասցեն
շթթունք իմ, յորժամ սաղմոս ա-
սիցեմ քեզ, եւ անձն իմ զոր եւ
փրկեցեր: Աւս եւ լեզու իմ զոր

հանապաղ խօսեցի զարդարու-
թիւնս քո: ⁴ Եւք առաւօտու
ողորմութեամբ քով. ցնծացաք
եւ ուրախ եղաք զամենայն աւ-
ուրս կենաց մերոց: Ուրախ եղաք
փոխանակ աւուրցն որ խոնարհ ա-
րարին զմեզ, եւ ամացն յորս տե-
սաք չարչարանս: ⁵ Խոստովան ե-
ղիցին Տեառն ողորմութիւնք նո-
րա, սքանչելեաց նորա որդիք
մարդկան: Ծի յաղեցոյց զանձինս
քաղցեալս, եւ զանձինս կարօտեալս
լի արար բարութեամբ: Խոստո-
վան եղիցին Տեառն ողորմու-
թիւնք նորա, սքանչելեաց նորա
որդիք մարդկան: Մատուցեն
նմա պատարազ օրհնութեան, եւ
պատմեցեն զգործս նորա ցրն-
ծութեամբ: Խոստովան եղիցին
Տեառն ողորմութիւնք նորա,
սքանչելեաց նորա որդիք մարդ-
կան: Բարձր արասցեն ի ժողովս
ժողովրդոց, եւ յաթողս ծերոց

օրհնեացեն զնա: ⁶ Ի Տեառնէ եւ
զեւ այս, եւ է պանչելի յաշ
մեր: Այս օր է զոր արար Տէր.
եկայք ցնծացուք եւ ուրախ եւ
զիցուք ի նմա: Տէր Աստուած
մեր երեւեցաւ մեզ. արարէք
տօնս ուրախութեան կանխաւ
մինչեւ յանկիւնս սեղանոյ: ⁷ Եւսն
բերանք մեր խնդութեամբ եւ
լեզուք մեր ցնծութեամբ: Մեծ
արար Տէր զառնել իւր ընդ մեզ,
եւ մեք եղաք բերկրեալք:

ՓԳ. ՍԱՂՄՈՍ

Օրհնողիքիւնք — ¹ Պատմեցից զա-
նուն քո եղբարց խնոց. ի մէջ եւ
կեղեցւոյ օրհնեցից զքեզ: ² Յրն-
ծացէք արդարք ի Տէր. ուղղոց
վայելէ օրհնութիւն: Խոստովան
եղերուք Տեառն օրհնութեամբ,
սասնաղեաւ սաղմոսարեանս սաղ-
մոս սասցէք նմա: Օրհնեցէք

զՏէր յօրհնութիւն նոր, զի բա-
րի է. սաղմոս սասցէք նմա օր-
հնութեամբ: ³ Օրհնեցից զՏէր
յամենայն ժամ, յամենայն ժամ
օրհնութիւն նորա ի բերան իմ:
Ի Տէր պարծեացի անձն իմ. լու-
իցեն հեզք, եւ ուրախ եղիցին:
Մեծ արարէք զՏէր խնեւ, եւ
բարձր արացուք զանուն նորա ի
միասին: ⁴ Բոտ անուան քում
սոյնպէս եւ օրհնութիւն քո ընդ
ամենայն ափեղերս: ⁵ Պատրաստ
է սիրտ իմ, Աստուած, պատ-
րաստ է սիրտ իմ օրհնել եւ
սաղմոս ասել քեզ փառք խնովք:
Զարթիք փառք իմ, զարթիք
սաղմոսիւք եւ օրհնութեամբ,
եւ ես զարթեացց առաւօտոց:
⁶ Եկայք լուարուք ինձ, եւ պատ-
մեցից ձեզ՝ ամենեքեան ոյք երկն-
չեք յԱստուծոյ՝ զոր ինչ արար
անձին խնոց: ⁷ Օրհնեալ Տէր Աս-
տուած Խորայելի որ առնէ պան-

չեղիս միայն, եւ օրհնեալ է ա-
նուն սուրբ փառաց նորա յաւի-
տեան. լըցի փառք նորա ամե-
նայն երկիր. եղեցի, եղեցի: ⁸ Ա-
ղաղակեցէք առ Տէր ամենայն եր-
կիր. օրհնեցէք, ցնծացէք եւ սաղ-
մոս ասացէք: Սաղմոս ասացէք
Աստուծոյ մերոյ օրհնութեամբ,
օրհնութեամբ եւ ի ձայն սաղ-
մոսաց: Ի ձայն օրհնութեան
կռածոյ փողոյ, օրհնութեամբ,
ցնծութեամբ եւ ի ձայն եղջեր
փողոյ աղաղակեցէք առաջի թա-
ղաւորին Տեառն: ⁹ Օրհնեա
անձն իմ զՏէր, եւ ամենայն ու-
կերք իմ զանուն սուրբ նորա:
Օրհնեա անձն իմ զՏէր, եւ մի
մոռանար զամենայն սուրա նորա:
Ո քաւէ զմեզս քո. բժշկէ զամե-
նայն հիւանդութիւնս քո: Ո
փրկէ յապականութենէ զկեանս
քո. պսակէ զքեզ ողորմութեամբ
եւ զթութեամբ: Ո ընդ ի բա-

րութենէ զցանկութիւն քո. նո-
րոգեսցի որպէս արծուոյ մանկու-
թիւն քո: Վթաժ ողորմած է
Տէր, երկայնամիտ եւ բազում-
ղորմ: Ոչ ի սպառ բարկանայ
մեզ Տէր, եւ ոչ յաւիտեան
պահէ ռիսս: Ոչ ըստ մեղս մեր ա-
րար մեզ, եւ ոչ ըստ անօրէնու-
թեան մերում հատոյց մեզ: Այլ
որպէս բարձր են երկինք յերկրէ,
այնպէս զօրացոյց Տէր զողորմու-
թիւն իւր ի վերայ երկիւղածաց
իւրոց: Որչափ հեռի են արեւելք
յարեւմտից, այնչափ հեռի արար
ի մէջ զանօրէնութիւնս մեր:
Որպէս զթայ հայր ի վերայ որ-
դւոյ իւրոց, այնպէս զթացի Տէր
յերկիւղածս իւր: Եւ նա գի-
տաց զստեղծութեամբս մեր, եւ յի-
շեաց թէ հող եմք: Մարդոյ որ-
պէս խոտոյ են աւուրք իւր. որ-
պէս ծաղիկ վայրի՝ այնպէս ծաղ-
կէ: Եւ նէ ի նմա հաղմ, եւ ոչ է,

եւ ոչ եւս երեւի տեղի նորա։
Բայց ողորմութիւն Տեառն
յաւիտեանս յաւիտենից ի վերայ
երկիւղածաց իւրոց . եւ արդարու-
թիւն նորա յորդուց մինչեւ յոր-
դին։ Ար պահեն զուխտս նորա,
յիշեն զպատուիրանս նորա եւ
առնեն զնա։ Տէր զերկինս պատ-
րաստեաց աթոռ իւր, եւ ար-
քայութիւն նորա ամենեցուն
աիրէ։ Օրհնեցէք զՏէր ամենայն
հրեշտակք նորա հզօրք զօրու-
թեամբ, որ առնէք զբան նորա ի
լեւ ձայնի պատգամաց նորա։
Օրհնեցէք զՏէր ամենայն զօրու-
թիւնք նորա, պաշտօնեայք եւ ա-
րարողք կամաց նորա։ Օրհնեցէք
զՏէր ամենայն դօրծք նորա, ընդ
ամենայն անդիս է տէրութիւն
նորա . օրհնեա անձն իմ զՏէր։
¹⁰ Խոստովան եղերուք զի բարի
է, զի յաւիտեան է ողորմ նորա։
Խոստովան եղերուք Աստուծոյ

աստուծոյ, զի յաւի։ Խոստովան
եղերուք Տեառն տերանց, զի
յաւի։ Արար զքանչելիս մեծա-
մեծս միայն, զի յաւի։ Օերկինս
արար իմաստութեամբ իւրով, զի
յաւի։ Հաստատեաց զերկիր ի
վերայ ջուրց, զի յաւի։ Արար
զուսաւորս մեծամեծս միայն, զի
յաւի։ Օարեգակն արար իշխա-
նակա՞ն տունջեան, զի յաւի։
Օլուսին եւ զաստեղս իշխանա-
կան գիշերոյ, զի յաւի։ Յիշեաց
զմեզ Տէր ի խոնարհութեան
մերում, զի յաւի։ Աւ փրկեաց
զմեզ ի ձեռաց թշնամեաց մե-
րոց, զի յաւի։ Ո սայ կերակուր
ամենայն կենդանեաց, զի յաւի։
Խոստովան եղերուք Աստուծոյ
երկնաւորի, զի յաւի։ ¹¹ Բարձր
առնեմ զքեզ Աստուած իմ եւ
թագաւոր իմ, եւ օրհնեմ զա-
նուն քո յաւիտեան, եւ յաւի-
տեանս յաւիտենից։ Օ, օր հանա-

պաղ օրհնեցից զքեզ, եւ դովեցից զանուն քո յաւիտեան, եւ յաւիտեանս յաւիտենից: Մեծ է Տէր եւ օրհնեալ է յոյժ, եւ մեծութեան նորա ոչ գոյ չափ: Ազգք եւ ազգք զովեացեն զդործս քո, եւ զգորութիւնս քո պատմեցեն: Օ մեծ վայելութիւն փառաց սրբութեան քո խօսեացին, եւ զսքանչելիս քո պատմեցեն: Օ գորութիւն ահի քո ասասցեն, եւ զմեծութիւնս քո պատմեցեն: Օ յիշատակ բազում քաղցրութեան քո բխեցեն, եւ արգարութեամբ քով յնծասցեն: Վթած ողորմած է Տէր, երկայնամիտ եւ բազումօղորմ: Վաղոր է Տէր առ ամենեւեան, եւ զթութիւն նորա ի վերայ ամենայն աւարածոց: Խոստովան եղիցին առ քեզ, Տէր, ամենայն դործք քո. եւ սուրբք քո օրհնեցեն զքեզ: Օ փառս արքայութեան քո ա-

սասցեն, եւ զգորութիւնս քո պատմեցեն: ¹² Օրհնեցէք զԱստուած ի սրբութեան նորա. օրհնեցէք զնա ի հաստատութեան զորութեան նորա: Օրհնեցէք զնա ի զորութեան նորա. օրհնեցէք զնա ի բազում մեծութեան նորա: Օրհնեցէք զնա ի ձայն օրհնութեան, օրհնեցէք զնա սաղմոսիւք եւ օրհնութեամբ: Օրհնեցէք զնա յնծութեամբ, զովեցէք զնա ուրախութեամբ: Օրհնեցէք զնա ի բանս քաղցունս. զովեցէք զնա ի բարբառ լսելի: ¹³ Օրհնեալ ես դու Տէր Աստուած հարցն մերոց, զովեալ եւ առաւել բարձրացեալ յաւիտեան: Եւ օրհնեալ է անուն սուրբ փառաց քոց. զով: Օրհնեալ ես ի տաճարի փառաց սրբութեան քո. զով: Օրհնեալ ես ի վերայ աթոռոյ արքայութեան քո, զովեալ եւ: Օրհնեալ ես

որ նստիս ի քրովլէս, եւ հայ-
 իս յանդունդս. զով: Օրհնեալ
 ես ի վերայ հաստատութեան եր-
 կնից. զով: Օրհնեցէք ամենայն
 զործք Տեառն զՏէր. օրհնեցէք
 եւ բարձր արարէք զնա յաւի-
 տեան: Օրհնեցէք երկինք զՏէր.
 օրհնեցէք եւ: Օրհնեցէք հրեշ-
 տակք Տեառն զՏէր. օրհնե-
 յալք Օրհնեցէք ջուրք ամենայն որ ի
 վերայ քան զերկինս զՏէր. օրհ-
 յալք Օրհնեցէք ամենայն զօրութիւնք
 Տեառն զՏէր. օրհ- Օրհնեցէք
 արեւ եւ լուսին զՏէր. օրհ- Օր-
 հնեցէք ամենայն աստղք եր-
 կնից զՏէր. օրհ- Օրհնեցէք ա-
 մենայն անձրեւք եւ ցօղք զՏէր.
 օրհ- Օրհնեցէք ամենայն հողմք
 զՏէր. օրհ- Օրհնեցէք ցուրտ
 եւ աօթ զՏէր. օրհ- Օրհնեցէք
 ցօղ եւ ձիւն զՏէր. օրհ- Օր-
 հնեցէք տիւք եւ զիշերք զՏէր.
 օրհ- Օրհնեցէք լոյս եւ խաւար

զՏէր. օրհ- Օրհնեցէք ամպք
 եւ փայլատակունք զՏէր. օրհ-
 Օրհնեցէք երկիր եւ լերինք եւ
 բարձունք զՏէր. օրհնեցէք: Օր-
 հնեցէք ամենայն բոցք երկրի
 զՏէր. օրհ- Օրհնեցէք աղ-
 բերք, ծովք եւ գետք զՏէր. օր-
 հնեցէք: Օրհնեցէք կէտք եւ ա-
 մենայն կայտառք որ ի ջուրս
 զՏէր. օրհ- Օրհնեցէք թռչունք
 երկնից զՏէր. օրհ- Օրհնեցէք
 ամենայն գաղանք եւ անասուն
 զՏէր. օրհ- Օրհնեցէք որդիք
 մարդկան զՏէր. օրհ- Օրհնեցէ
 Խորայէլ զՏէր. օրհնեցէ եւ բարձր
 ալատցէ: Օրհնեցէք քահանայք
 զՏէր. օրհ- Օրհնեցէք ծառայք
 Տեառն զՏէր. օրհ- Օրհնեցէք
 հոգիք եւ շունչք արդարոց զՏէր.
 օրհ- Օրհնեցէք սուրբք եւ խո-
 նարհք սրտիւք զՏէր. օրհ- Վո-
 հացարուք զՏեառնէ, զի քաղոր
 է, զի յաւիտեան է ողորմ նորա:

Օրհնեցէք ամենայն պաշտօնեայք
Տեառն զԱստուած աստուծոյ.
օրհնեցէք եւ զօհացարուք, զի
յաւիտեան է ողորմ նորա:
¹⁴ Սեծացուցէ անձն իմ զՏէր,
եւ ցնծացէ հոգի իմ Աստուծով
փրկչաւ իմով: Այց արար ի վե-
րայ խոնարհութեան արարինոյ
իւրոյ. այսուհետեւ երանեսցեն
ինձ ամենայն ազգք: Արար ընդ իս
մեծամեծս հզօրն, եւ սուրբ է ա-
նուն նորա: Ողորմութիւն արար
յազգաց յազգս երկիւղածաց իւ-
րոց, եւ արար զօրութիւն բազ-
կաւ իւրով: Յրուեաց զամբար-
տաւանս ի մտաց սրտից, եւ քա-
կեաց զհզօրս յաթոռոց: Ծխո-
նարհս բարձրացոյց, զկարօտս ելեց
բարութեամբ եւ զմեծատունս
արձակեաց ունայնս: Օրհնեալ
Տէր Աստուած Խրայեիլ, զի յայց
եղ մեզ, եւ արար փրկութիւն
Ժողովրդեան իւրոյ: Յարոյց եղ-

ջիւր փրկութեան մեզ ի տանէ
Վաւթի ծառայի իւրոյ: Փրկ-
ութիւն ի թշնամեաց մերոց,
եւ ի ձեռաց ամենայն ատելեաց
մերոց: Տալ մեզ առանց երկիւ-
ղի ի թշնամեաց մերոց փրկեալս:
Պաշտել զնա սրբութեամբ եւ
արդարութեամբ առաջի նորա
զամենայն աւուրս կենաց մե-
րոց: Տալ զխտութիւն փրկու-
թեան Ժողովրդեան իւրոյ ի թո-
ղութիւն ամենայն մեղաց մե-
րոց: Վասն զթոյ ողորմութեան
Տեառն Աստուծոյ մերոյ, որով
երեւեցաւ մեզ արեգակն ի բար-
ձանց լուսաւոր առնել զխաւար
մեր: Օգաբել լոյս ի վերայ այսո-
ցիկ որ նստեաք ի խաւարի եւ ի
ստուերս մահու, ուղղել զոտս
մեր ի ճանապարհս խաղաղու-
թեան: ¹⁵ Արդ արձակեա զճա-
ռայս քո Տէր, ըստ բանի քում
ի խաղաղութիւն, զի տեսին աչք

իմ զփրկութիւն քո, զոր պատ-
րաստեցեր առաջի ամենայն ժո-
ղովրդոց: Եյս ի յայտնութիւն
հիթանոսաց եւ փառս ժողովր-
դեան քում Խորայելի:

ՓԵ. ՍԱՂՄՈՍ

ՅՆՈՐՀԱՆՈՒԹԻՒՆ — ¹ Գոհացայց
զքէն Տէր, բոլորով սրաիւ իմով.
պատմեցից զամենայն պանչելիս
քո: Ուրախ եղէց եւ ցնծացայց ի
քեզ. սաղմոս ասացից անուան
Տեառն բարձրելոյ: ² Մինչեւ յա-
լեւորել եւ ի ծերանալ, Աս-
տուած իմ, մի թողուր զիս:
Մինչեւ պատմեցի անուն քո
ազգի ամենայնի որ գալոցն է:
Օգորութիւն քո եւ զարդա-
րութիւնս մինչեւ ի բարձունս՝
զոր արարեր մեծամեծս, Աս-
տուած, ո՞ն՝ նմանէ քեզ: Որչափ
ցուցեր ինձ նեղութիւն բազում

եւ չարչարանս, դարձար միսիթա-
րեցեր զիս, եւ ի խորոց անդնոց
երկրէ հաներ զիս: Յաճախեցեր
ի զօրութիւնս քո, դարձար եւ
միսիթարեցեր զիս, եւ ի խորոց
երկրէ միւսանգամ հաներ զիս:
Արդ եւ ես խոստովան եղէց
քեզ, Տէր, ի պատրաստութիւն
սաղմոսաց, ճշմարիտդ Աստուած.
սաղմոս ասացից քեզ օրհնու-
թեամբ, սուրբդ Խորայելի: ³ Աս
ասացի ի բարեկենդանութեան ի-
մում թէ ոչ սասանեցայց յաւի-
տեան: Տէր ի կամս քո ետուր
զեղոյ իմոյ զօրութիւնս. դարձու-
ցեր զերեսս քո յինէն, եւ ես եղէ
խռովեալ: Աս առ քեզ Տէր
կարգացի, եւ առ Աստուածդ
իմ աղաղակեցի. զի՞նչ օգուտ է
քեզ յարենէ իմմէ, թէ իջանեմ
եւ յապականութիւն: Մի թէ
հոգ խոստովան առնիցի առ քեզ
կամ պատմեցէ զճշմարտու-

թիւնս քո: ¹ Ուսաւ ինձ Տէր, եւ ողորմեցաւ, եւ Տէր եղեւ ինձ օգնական: Ղարձոյց զսուգ իմ յուրախութիւն. զերծ յինէն զքուրձ, եւ ինձ զգեցոյց զուրախութիւն: Արպէս սարմնոս ասասցեն քեզ փառք իմ, եւ այլ մի եւս զղձացայց, Տէր Աստուած իմ. յաւիտեան խոստովան եղեց քեզ: ⁴ Տէր, բաժին ժառանգութեան իմոյ եւ բաժակի իմոյ զուես, որ այսրէն զարձուցանես զժառանգութիւն իմ յիս: ⁵ Վ իճակք ելին ինձ ընդ ընտիրս, եւ ժառանգութիւն իմ հաճոյ եղեւ ինձ: ⁶ Տէր յերկինս է ողորմութիւն քո, ճշմարտութիւն քո մինչեւ յամպս: Արդարութիւն քո որպէս լերինք, Աստուած. իւրաւունք քո որպէս զխորս բազումս. զմարդիկ եւ զանասուն կեցուցանես զու Տէր: Արպէս զեւ բազում արարեր զողորմու-

թիւն քո, Աստուած. այլ որդիք մարդկան ի հովանի թեւոյ քոյ յուսացին: Արբեցին նոքա ի պարարտութենէ տան քո, եւ զուղիս փափիւթեան տացես ըմպել նոցա: ⁷ Բէն է, Տէր, աղբեր կենաց, եւ լուսով երեսաց քոյ տեսանեմք զոյս: Օտաղեա զողորմութիւնս քո, ոյք ճանաչեն զքեզ. զարդարութիւնս՝ որ ուղիղ են սրտիւք: ⁸ Համբերելով համբերի Տեառն, եւ նայեցաւ առ իս, եւ լուսաւ աղօթից իմոյ: Եւ հան զիս ի գբոյ տառապանաց, ի կաւոյ եւ ի տղմոյ: Հաստատեաց ի վերայ վիմի զոտս իմ, եւ ուղղեաց զգնացս իմ: Արկ ի բերան իմ օրհնութիւն նոր. օրհնութիւն Տեառն Աստուծոյ մերոյ: ⁹ Աերակրեաց զնոսա ի պարարտութենէ ցորենոյ, եւ ի վիմէ մեղր յագեցոյց ի նոսա: ¹⁰ Տէր հովուեցէ զիս, եւ ինձ

ինչ ոչ տակասեցէ: Ի վայրի դա-
լարւոջ անդ բնակեցոյց զեա, եւ
առ ջուրս հանգստեան սնոյց զեա:
Վարձոյց զանձն իմ առ իս, եւ
առաջնորդեաց ինձ ի ճանապարհս
արդարութեան վասն անուան իւ-
րոյ: Թէպէտ եւ զնացից ես ի մէջ
ստուերաց մահու ոչ երկայց ի
չարէ, զի դու, Տէր, ընդ իս ես:
Յուպ քո եւ դաւաղան, նորա
մխիթարեացեն զեա: Պատրաստ
արարեր առաջի իմ սեղան ակն-
յանդիման նեղաց իմոց: Օծեր
իւղով զգլուխ իմ. բաժակ քո
որպէս անապակ արբեցոյց զեա:
Ողորմութիւն քո Տէր զհեա իմ
եկեացէ, զամենայն առուրս կենաց
իմոց, բնակել ինձ ի տան Տեառն
ընդ երկայն առուրս: ⁹ Բարձր
առնեմ զքեզ Տէր, զի ընկալար
զեա, եւ ոչ ուրախ արարեր
զթշնամիս իմ յիս: Տէր Աս-
տուած իմ, կարդացի առ քեզ,

եւ բժշկեցեր զեա. Տէր, հաներ ի
դժոխոց զանձն իմ. փրկեցեր զեա
յայնցանէ որ իջանեն ի դուք:
¹⁰ Յիշատակ արար սքանչելեաց
իւրոյ ուղղոյ. ողորմած զթած է
Տէր, կերակուր տայ երկիւղածաց
իւրոց: ¹¹ Օխնչ տաց արիտուր
Տեառն ընդ ամենայնի զոր եւ ես
ինձ: Օբաժակ փրկութեան ըն-
կալայց, եւ զանուն Տեառն կար-
գացից: Օաղօթս իմ Տեառն
տաց առաջի ամենայն ժողովուր-
դեան նորա: Վեզ մատուցից պա-
տարագ օրհնութեան, եւ զա-
նուն Տեառն կարդացից: ¹² Խոս-
տովան եղէց քեզ Տէր, բողբով
սրտիւ իմով. առաջի հրեշտակաց
սաղմոս առացից քեզ: Օխ լուար
զբանս բերանոյ իմոյ, երկիր պա-
գից ի աաճար սուրբ քո, եւ խոս-
տովան եղէց անուան քում վասն
ողորմութեան եւ ճշմարտութեան
քո: ¹³ Տէր, ով է մարդ, զի յայտ-

նեցար դու նմա, կամ որդի մարդոյ թէ համարիս ինչ զնա: Մարդ նանրոյ նմանեաց, եւ աւուրք նորա որպէս հովանի անցին: Ապրեցո զիս ի ձեռաց որբւոց օտարաց: Որոց բերանք իւրեանց խօսեցան զնանրութիւն, եւ աջ նոցա՝ աջ է մեղաց: Որոց ուստերք իւրեանց որպէս նորատունկ՝ հաստատուն են ի մանկութեան իւրեանց, եւ դստերք նոցա զարդարեալ եւ պաճուճեալ ի նմանութիւն տաճարի: Համարանք նոցա լի են, եւ բխեն ի միմեանս. խաշինք նոցա բազմաձիւնք են, եւ բազմանան ի զնացս իւրեանց, եւ անդեայք նոցա պարարտք են: Աչդոյ խրամատութիւն ցանկոյ նոցա, եւ ոչ աղաղակ ի հրապարակս նոցա: Արդ երանեցին ժողովրդեան որոց այս այսպէս իցէ. նա՛ երանի՛ ժողովրդեան որոյ Տէր Աստուած է նորա:

ԺԳ. ՍԱՂԾՈՍ

ՍԷՐ — ¹ Սիրելին ի սենեակս մեր. երգեսցուք զսէրն: ² Ինչ հովանեաւ նորա ցանկացայ նստել՝ եւ նստայ, եւ պտուղ նորա քաղցր է ի կոկորդի իմում: Աղբօրորդին իմ ինձ եւ ես նմա որ հովուէն ի մէջ շուշանաց՝ մինչեւ տիւն լուսաւորեսցէ եւ ստուերքն շարժեսցին: ³ Իջցէ եղբօրորդին իմ ի պարտեղ իւր: Արդմնեցուցանեմ զձեզ, դստերք Արուսաղէմի, եթէ գտանիցէք զեղբօրորդին իմ, պատմեսցիք նմա եթէ կաթոգի իմ ես ի սէր նորա: ⁴ Աղբօրորդին իմ էջ ի պարտեղ իւր: Աս եղբօրորդւոյ իմոյ, եւ եղբօրդին իմ ինձ, որ հովուէն ի մէջ շուշանաց: ⁵ Ահեակ նորա ընդ գլխով իմով, եւ աջ նորա պատեսցէ զինեւ: ⁶ Սիրեցէք զՏէր ամենայն սուրբք նորա:

ՓԷ. ՍԱՂՄՈՍ

ԱՌԱՋԱՊԻՈՒԹԻՒՆԳ — ¹ Ես պահեցից զձանապարհս Տեառն, եւ ոչ ամպարշտեցայց Մատուծոյ իմմէ: Եղէց եւ ես անբիծ ընդ նմա. զգուշացայց յանօրէնութենէ իմմէ: Տէր, ուսուցեր, զձեռս իմ ի պատերազմ. եւ արարեր զբազուկ իմ որպէս զաղեղն հաստ, եւ ես տուր ինձ զպաշտպանութիւն փրկութեան քո: Եջ քո ընկալաւ զիս, եւ խրատ քո կանգնեաց զիս ի սպառ, եւ խրատ քո ուսուցէ զիս: Բնդարձակեցեր զգնացս իմ ի ստորէ իմմէ եւ ոչ տկարացան շաւիղք իմ: Հալածեցից զթշնամիսն իմ եւ հասից նոցա, եւ ոչ դարձայց ի նոցանէ՝ մինչեւ սպառեցից զնոսա: Եեղեցից զնոսա, եւ այլ մի կարասցեն կեալ, եւ անկցին ի ներքոյ ոտից իմոց: Մանրեցից զնոսա որպէս փո-

շի առաջի հողմոյ, եւ որպէս կաւ զուհաց կոխեցից զնոսա: Կենդանի է Տէր, եւ օրհնեալ է Աստուած, եւ բարձրեղեցի Աստուած փրկութեան իմոյ: Աստուած է՝ որ խնդրէ զվրէժ իմ, եւ հնազանդ առնէ զժողովուրդս ընդ ինեւ: Փրկիչ իմ ի թշնամեաց իմոց բարկացողաց, յայցանէ որ յալուցեալ են ի վերայ իմ՝ բարձր արարեր զիս: ² Ողորմութիւն քո Տէր առաջի աչաց իմոյ, եւ հաճոց եղէց ճշմարտութեան քում: Ուն իմ կացցէ յուղլութեան. յեկեղեցիս մեծս օրհնեցից զքեզ: ³ Ասացի թէ պահեցից զձանապարհս իմ, զի մի մեղաց լեզուսս իմով: Խօսեցայ լեզուսս իմով եւ ասացի. ցոյց ինձ Տէր զկատարած իմ եւ զթիւ աւուրց իմոյ՝ քանի՞ն է զի զխտացից թէ որչափ ինչ պակասեալ է յինէն: Ահա չափով եղիր զաւուրս իմ,

եւ կար զօրութեան իմոյ որպէս ոչինչ է առաջի իմ. սակայն ամենեւին ընդունայն է ամենայն մարդ մեղին: Ապաքէն որպէս ի սրտակերի շրջի մարդ, սակայն ի զուր խռովի. զանձէ եւ ոչ դիտէ՝ ում ժողովէ: Իսկ արդ ով է համբերութիւն իմ թէ ոչ դու Տէր, կամ կար զօրութեան իմոյ՝ թէ ոչ ի քէն է: ⁴ Բազում աւրարեր դու Տէր Աստուած իմ զքանչելիս խորհրդոց քոց. ոչ որ է՝ որ նմանէ քեզ: Պատմեցի եւ խօսեցայ, եւ բազում եղեն քան զթիւ. ընդ զոհս եւ ընդ պատաւրազս ոչ հաճեցար, մարմին հաստատեցեր ինձ. զողջակէզս եւ զվան մեղացն ոչ խնդրեցեր: Յայնժամ ասացի թէ ահաւս սիկ գամ ես. ի գլուխս գրոց գրեալ է վան իմ: Առնել զկամս քո, Աստուած իմ, կամեցայ, եւ զօրէնս քո ի մէջ որովայնի իմոյ:

⁵ Բայց միայն Աստուծոյ հնազանդ լեր անձն իմ, զի ի նմանէ է ինձ փրկութիւն: Եւ է Աստուած իմ եւ փրկիչ իմ, ապաւէն իմ՝ զի մի սասանեցայ առաւել: ՅԱստուծոյ է զօրութիւն իմ, եւ փառք իմ. Աստուած օգնութեան իմոյ. յոյս իմ է առ Աստուած: Յուսացարուք ի նա ամենայն ժողովք ժողովրդոց, սփռեցէք առաջի նորա զսիրտս ձեր, զի Աստուած օգնական է մեր յաւիտեանս ժամանակաց: Մի յուսայք յանիրաւութիւն, յափշտակութեան մի ցանկայք. եւ մեծութիւն թէ առուիւ գայցէ, մի յօժարեցին սիրտք ձեր: Մի անգամ խօսեցաւ Աստուած, եւ երկուս զայս լուար: Աստուծոյ է զօրութիւն, եւ քո, Տէր, ողորմութիւն. եւ դու հաստեցանես իւրաքանչիւր ըստ գործս նոցա: ⁶ Իւ ուղղեցէ երկտասարդ

զճանապարհս իւր, այլ ի պահել
զբանս քո: Բոլորով սրաիւ իմով
խնդրեցի զքեզ մի մերժեր զիս ի
պատուիրանաց քոց: Ի սրաի ի-
մում թագուցի զբանս քո որպէս
զի մի մեղաց քեզ: Օրհնեալ
ես դու Տէր. ուստ ինձ զարդա-
րութիւնս քո: Երբուայ եւ հաս-
տատեցի թէ պահեցից զամենայն
իրաւունս արդարութեան քո:
Չքերան իմ բացի, եւ առի հո-
գի. ի պատուիրանս քո փափա-
քեաց անձն իմ: Յնծացայ ես ի
բանս քո որպէս այն որ գտանէ
աւար բազում: Չմեղս ատեցի
եւ անարգեցի, եւ զօրէնս քո սի-
րեցի: Եւ թն անգամ յաւուր
օրհնեցից զքեզ վասն իրաւանց
եւ արդարութեան քո: Խաղա-
ղութիւն բազում է այնոցիկ որ
սիրեն զօրէն քո, եւ ոչ գոյ ի նո-
սա գայթակղութիւն: Պահեցից
զպատուիրանս եւ զվկայութիւնս

քո, զի ամենայն ճանապարհք
իմ առաջի քո են: Դու
լուսաւոր առնես զճրագ իմ, Տէր
Աստուած իմ, լոյս առնես ինձ ի
խաւարի: Վեւ փրկեցայց ի փոր-
ձութենէ. Աստուծով իմով ան-
ցից ընդ պարիսպս:

ԹԸ. ՍԱՂՄՈՍ

ԽՐԵՐՈՅՍ

— ¹ Եղեցի ողորմու-
թիւն քո Տէր ի վերայ մեր, որ-
պէս յուսացաք ի քեզ: ² Տէր լոյս
իմ եւ կեանք իմ, եւ յուժն եր-
կեայց. Տէր ապաւէն կենաց ի-
մոց եւ յուժն գողացայց: Ի մեր-
ձեալ առ իս չարաց ուտել զմար-
մին իմ. նեղեցք իմ եւ թշնամիք
իմ նոքա տկարացան եւ անկան:
Թէ պատառատեցի ի վերայ իմ
պատերազմ, ոչ երկիցէ սիրտ իմ.
Թէ յարկեց ի վերայ իմ ճակա-
տամարտ, սակայն եւ յայսմիկ ի

քեզ Տէր, յուսացայ: Օվի խըն-
դրեցի ի Տեառնէ եւ զտոյն աղա-
չեմ. բնակել ինձ ի տան Տեառն
զամենայն աւուրս կենաց իմոց:
Հաւատացի տեսանել զբարու-
թիւն Տեառն յերկրին կենդա-
նեաց. համբեր Տեառն եւ քա-
ջայերեաց. զօրացի սիրտ քո եւ
համբեր Տեառն: ³ Օգարմանք մի
մեծ այս են. զինորդ մին զհաղար-
հարծեսցէ, կամ երկուք զբեւրս
շարժեսցեն: Թէ ոչ Տեառն Աս-
տուծոյ մասնեալ էր զնոսա, եւ
տուեալ իցէ զնոսա ի ձեռս թշնա-
մեաց նոցա: ⁴ Աստուծով արաս-
ցուք զօրութիւն, եւ արհամար-
հեսցէ զայնոսիկ որ նեղեն զմեզ:
⁵ Գու ես համբերութիւն իմ
Տէր. Տէր յոյս իմ ի մանկու-
թենէ իմմէ: Ի քեզ հաստատե-
ցայ ես յարգանդէ, յորովայնէ
մօր իմոյ դու ես ապաւէն իմ. եւ
առ ի քէն է օգնութիւն իմ յա-

մենայն ժամ: ⁶ Հզօրաց հաստ
աղեղունք թուլացան, եւ տկարք
վառեցան զօրութեամբ: Յաղք
եւ լիք հացիւ նուաղեցան, եւ
քաղցեալք լցին զերկիր: Եմուքն
ծնաւ եւ թն, եւ բազմած ինն նու-
աղեաց ի ծննդոց: Տէր մեռու-
ցանէ, եւ Տէր կեցուցանէ. ի ջու-
ցանէ ի դժոխս եւ հանէ: Տէր աղ-
քատացուցանէ, եւ Տէր մեծա-
ցուցանէ. խոնարհ առնէ զամբար-
առանս մինչեւ յերկիր, եւ բարձր
առնէ զառաւարեալս յաղբեւայ:
Նստուցանէ զնոսա ի շխանս՝ ընդ
իշխանս ժողովուրդեան, եւ ամթոռ
փառաց ժառանգեցուցանէ նոցա:
Ատարէ զուխտս ուխտաւորաց,
եւ օրհնեաց զամս արդարոց: Օհ
ոչ թէ իւրով զօրութեամբ զօ-
րանայ հզօրն, այլ Տէր տկար
առնէ զհակառակորդս իւր. Տէր
սուրբ է: Սի պարծեսցի խորհրդ-
դականն ի խորհուրդս իւր. մի

պարծեացի հզօրն ի զօրութիւն իւր, եւ մի պարծեացի մեծն ի մեծութեան իւրում: Եւ որ պարծին ի Տէր պարծեացի: Չայնիւ իմով ես առ Տէր կարգացի. ձայնիւ իմով առ Եստուած, եւ նայեցաւ առ իս: Յաւուր նեղութեան իմոյ զԵստուած խնդրեցի ձեռօք իմովք. գիշերի առաջն նորա ոչ խաբեցայ: Աչ կամէր մխիթարել անձն իմ. յիշեցի զԵստուած, եւ ուրախ եղէ. հոգայի եւ նուագէր յիս հոգի իմ: Դամանեցին պահուց աչք իմ. խռովեցայ, եւ ոչ խօսեցայ. խորհեցայ զաւուրսն զառաջինս, եւ զամեն յաւիտեանից յիշեցի: Խօսեցայ ի գիշերի ընդ սրտի իմում. հոգայի եւ տառապէր յիս հոգի իմ: Մի թէ յաւիտեանից մերժեացէ զիս Տէր. եւ ոչ եւս յաւերջութիւն ի հաճել եւ եւս: Ամ ի սպմո արգելցէ

զողորմութիւն իւր յինէն. կամ կատարեաց զբան իւր յազգէ մինչեւ յազգ: Ամ մոռացի զթալ Եստուած իմ եւ եւս. կամ արգելցէ զգթութիւն իւր բարկութեամբ իւրով: Նստացի ի վերանալ յինէն աւուրց իմոյ թէ գնացի ես ի դրունս դժոխոց. թող զամենայն յետին իմ, եւ տացի թէ այլ ոչ եւս տեսից զիրկութիւն Տեառն յերկրին կենդանեաց. եւ ոչ եւս տեսից զմարդ բնակչօք իւրովք հանդերձ: Պակասեցայ ես յազգատոհմէ. այսուհետեւ թող լիք զամենայն կեանս իմ: Եւ գնաց մեկնեցաւ յինէն հոգի իմ որպէս զայն որ քակէ զտաղաւար. եւ եղէ ես որպէս զոստայն ստտարաց մերձ ի հատանել: Յաւուր յայնմիկ մասնեցայ ես յառաւօտէ որպէս ի ձեռս առիւծու. այնպէս խորտակեաց մանրեաց զօսկերս իմ, զի

յառաւօտէ մինչեւ ի դիշեր մատ-
նեցայ: Որպէս ծիծառն այնպէս
ճչեցի, եւ որպէս զաղաւնի այնպէս
մնչեցի. զի նուազեցան աչք իմ
ի տեսանելոյ: Հայեցայ ի բար-
ձունս առ Տէր Աստուած իմ, որ
փրկեաց զիս. եւ փարատեցոյց յի-
նէն զցաւս անձին իմոյ: Տէր վասն
այնորիկ պատմեցաւ քեզ. զար-
թուցեր զանձն քո, դարձուցեր
զհոգի իմ, մխիթարեցայ եւ կե-
ցի: Ահա ի խաղաղութիւն դար-
ձաւ դառնութիւն իմ. փրկեցեր
զանձն իմ, զի մի կորեաց. եւ ըն-
կեցեր յետոյ իմ զամենայն մեղս
իմ: Օհ ոչ թէ որք ի դժոխս են,
խոստովան առնիցին առ քեզ. եւ
ոչ մեռեալք օրհնեացեն զքեզ,
եւ ոչ յուսացին ի ճշմարտու-
թիւն քո ամենեքեան որ իջանեն
ի դժոխս: Այլ կենդանիքս օր-
հնեացուք զքեզ Տէր. որպէս եւ
ես այսուհետեւ մանկունս ծնայց,

որ պատմեցեն զարդարութիւնս
քո, Տէր փրկութեան իմոյ: Աս
ոչ եւս զաղարեցից օրհնել զքեզ
յօրհնութիւն նոր զամենայն
աւուրս կենաց իմոյ յանդիման
տաճարիդ Աստուծոյ: ⁹ Աստու-
ծով արասցուք զօրութիւնս, եւ
նա յամօթ արացէ զթշնամիս
մեր: ¹⁰ Աս խոնարհ եղէ, եւ Տէր
կեցոյց զիս. դարձ անձն իմ ի
հանգիստ քո, զի Տէր օգնեաց
քեզ: Փրկեաց զանձն ի մահու-
անէ, զաչս իմ յարաստուաց եւ
զոտս իմ ի դայթակղութենէ.
Հաճոյ եղէց առաջի Տեառն յեր-
կրին կենդանեաց: ¹¹ Աջ Տեառն
արար զօրութիւն. աջ Տեառն
բարձր արար զիս, եւ աջ Տեառն
արար զօրութիւն: Ոչ մեռայց,
այլ կեցից, եւ պատմեցից զգործս
Տեառն: Խրատելով խրատեաց
զիս Տէր, եւ ի մահ ոչ մասնեաց.
Բացէք ինձ զգրունս արդարու-

Թեան, զի մահից ընդ այն եւ խոս-
տովան եղէց Տեառն:

ԹԹ. ՍԵՂՄՈՍ

ԽՈՆԴՐՈՒԼԹԹ — ¹ Պահէա զիս որ-
պէս բիբ ախան. ի հովանի թեւոց
քոց ծածկեացես զիս յերեսաց
ամպարշտաց ոյք տառապեցուցին
զիս: ² Օճանապարհս քո Տէր,
ցոյց ինձ եւ զշաւիղս քո ուսո ինձ:
Առաջնորդես ի ճշմարտութեան
քում եւ ուսո զիս, զի դու ես
Աստուած փրկիչ եմ: ³ Մի ըն-
կենուր զիս Տէր ի ժամանակի
ծերութեան, ի պահասել զօրու-
թեան իմոյ մի թողուր զիս:
⁴ Քեւ զթշնամիս մեր հարցուք,
եւ անուամբ քով արհամարհեա-
ցուք զլարուցեալսն ի վերայ մեր:
Ոչ թէ յաղեղն իմ յուսացեալ
եմ, եւ ոչ սուր իմ կեցուցանէ
զիս: Այլ դու փրկեցեր զմեզ ի

թշնամեաց մերոց, եւ զատելիս
մեր յամթ արարեր: Աստուծով
պարծեացուք զօր հանապաղ. եւ
անուան քում խոստովան եղի-
ցուք յաւիտեան: ⁵ Հրամայես
Աստուած զօրութեամբ քով.
զօրացոյ զայս՝ զոր հաստատեցեր ի
մեզ: ⁶ Տուր ինձ ցնծութիւն
փրկութեան եւ հոգեով պետու-
թեամբ քով հաստատես զիս:
⁷ Աքանչելի է Աստուած ի վերայ
սրբոց իւրոց: Աստուած զօրու-
թիւն՝ հաստատութիւն ժողո-
վորդեան իւրոյ. եւ օրհնեալ է
Աստուած: ⁸ Տուր զօրութիւն
ծառայի քո, կեցոյ զորդի ազախնոյ
քո, եւ արա առ իս նշան բարու-
թեան: Տեսցեն ատելիք իմ, եւ
ամաչեցեն, զի դու Տէր օգնեցեր
ինձ եւ մխիթարեցեր զիս: ⁹ Տէր
Աստուած մեր տուր մեզ զիսաղա-
ղութիւն: Տէր Աստուած մեր,
ստացիր զմեզ, զի բաց ի քէնզայլ

որ ոչ զխտմք, եւ զանուն քո անուանեմք զոր հանապաղ: Խակ արդ մեռեալք զկենդանութիւն այլ ոչ տեսանիցեն, եւ ոչ բժիշկք յարուցանիցեն: ¹⁰ Օրէնագէտ արա զիս Տէր ի ճանապարհս իրաւանց քոց, եւ խնդրեցից զնա յամենայն ժամ: Խմատուն արա զիս, եւ պատմեցից զօրէնս քո, եւ պահեցից զնա բոլորով սրախ իմով: Առաջնորդեա ինձ ի շաւիղս պատուիրանաց քոց, զի ընդ նոսա հաճեցայ: Խոնարհեցի զսիրտ իմ ի վկայութիւնս քո, եւ մի յազահութիւն: Վարձո զաչս իմ, զի մի տեսից զնանրութիւն. ի ճանապարհս քո կեցի զիս: Ահա ցանկացայ պատուիրանաց քոց յարդարութեան քում կեցի զիս: Ահեցեց ի վերայ իմ ողորմութիւն քո Տէր, եւ փրկութիւն քո ըստ բանի քում: Մի ի բացեալ առներ ի բերանոց իմն, զբան

ճշմարտութեան մինչեւ յոյժ, զի յիրաւունս քո յուսացայ: Հաղորդ արա զիս ամենայն երկիւղածաց քոց որոց պահեալ է զպատուիրանս քո: Բեւեռեա ընդ երկեւղ քո զմարմին իմ, զի ի դատաստանաց քոց երկեացց յոյժ: ¹¹ Վիր, Տէր, պահապան բերանոց իմոց եւ դուռն ամուր շըրթանց իմոց, եւ մի խոտորեացի սիրտ իմ բանիւք չարութեան: Առքեղ, Տէր Տէր, են աչք իմ, ի քեզ յուսացայ. մի հաներ զհոգի յինէն: Պահեա զիս յորդայթէ որ թազուցաւ ինձ ի զայթակղութիւնէ ոյք զործեն զանօրէնութիւն: Անկցին ի ցանցս նորա մեղաւորք. միայն եմ ես մինչեւ ուր անցից: ¹² Ուստ ինձ առնել զկամս քո, զի դու ես Աստուած իմ:

Ի. ՍԱՂՄՈՍ

ԿԱՏԱՐԱԾ — ¹ Լօղեցին քեզ հա-
ճոյ բանք բերանոյ իմոյ, եւ խոր-
հուրդք սրտի իմոյ առաջի քո յա-
մենայն ժամ: ² Այսպէս սաղմոս
ասացից անուան քում յաւի-
տեանս յաւիտենից, եւ տաց քեզ
զաղօթս իմ օր ըստ օրէ: ³ Բե-
րան իմ պատմեացէ զարդարու-
թիւնս քո, զօր հանապազ զգո-
վութիւնս քո: Որպէս ոչ թէ
խարդախութիւն ինչ գիտէի ես
դպրութեանս. այլ մտի ի զօրու-
թիւնս Տեառն, եւ Տէր յիշեցի
զարդարութիւնս քո միայն: Աս-
տուած իմ, ուսուցեր զիս ի ման-
կութենէ իմմէ ցարգ, եւ ես պատ-
մեցից զարդարութիւնս քո: ⁴ Մի
մեզ, Տէր, մի մեզ, այլ անուան
քում տուր փառս վասն ողոր-
մութեան եւ ճշմարտութեան քո:
⁵ Զեսք իմ արարին սաղմոսարան,

եւ մատունք իմ կազմեցին գործի
օրհնութեան: Իսկ արդ ⁶ պատ-
մեացէ զայս Տեառն իմում. ինք-
նին Տէր ամենայնի՝ լուիցէ զամե-
նայն: ⁶ Լօղեցի, եղեցի:

Տ Ե Ղ Ի Ք

Տեղեք Սաղմոսարանիս, այս ինքն
Գլուխք եւ Համարք, նշանակին առ
Հասարակ ըստ Զօհրապեան Օրինակի
Ս. Գրոց զբոշմեց ի վինետիկ, 1805.
զուն ուրեք ըստ այլոց ինչ Օրինակաց:

Ա

1. ՂԱ. 2, 4:
2. ԼԳ. 6, 9:
3. ՂԵ. 8, 9:
4. ԻԸ. 1, 2:
5. ԽԹ. 7—14, 23:
6. ՉԳ. 2—4:
7. ԾԳ. 8:
8. ԿԵ. 13—15:
9. ԽԲ. 4:

Բ

1. ԿԹ. 2:
2. ԽԲ. 3:
3. ՃԳ. 27—30:

Գ

1. ՉԹ. 15, 16:
2. ՃԽԲ. 9:
3. Ծ. 12:
4. ՃԽԲ. 10:

Դ

1. Լ. 10, 11:
2. ԻԱ. 15, 16:
3. ՉԵ. 4—8:
4. ԿԸ. 21, 32:
5. ՀԲ. 22:
6. ՉԵ. 17, 20:

7. ՃԱ. 4, 12, 5—8,
10, 11:

8. ԼԵ. 4—11:
9. ԽԳ. 16:
10. ԻԱ. 7:
11. Լ. 13:
12. ՉԵ. 19:
13. ԾԳ. 5, 6:
14. Լ. 12:
15. ՃԺԸ. 176:
16. ՉԵ. 11—13, 15, 16:
17. ՉԸ. 47—50:
18. Ծ. 18, 19:
19. ՂԿ. Ե. 8:
20. ՂԿ. ԺԸ. 13:
21. ՄՏ. Ը. 8:

Ե

1. ՃԼԸ. 2—16:
2. ԾԵ. 9:
3. ԿԸ. 6:
4. ԼԵ. 19:
5. ԼԱ. 5:
6. Ծ. 5, 7—9:
7. ԺԸ. 13:
8. ՃԽԹ. 3:
9. ՃԽԲ. 3:

Զ

1. ՂԿ. ԺԵ. 21:
2. Բ. Օրին. ԼԲ. 6, 7:

3. ԽԹ. 21, 22;
4. Ծ. 3, 4, 6, 9, 11,
13;
5. Խ. 5;
6. ԻԴ. 11;
7. ՀԼ. 8, 9;
8. ՃԽԲ. 7;
9. ԼԻ. 18;
10. ԼԼ. 10, 13;
11. Զ. 2—8;
12. ԴԱՆ. Գ. 27, 29, 33,
34, 39—45;
13. ԱՂԹ. Մանասէի:

Ի

1. ԽԳ. 23—26;
2. Թ. *12, 14;
3. — 14, 15, 19;
4. Ի. 7;
5. ԾԱ. 3, 7—11;
6. ՀԲ. 2;
7. ՂԳ. 17—19;
8. ԺԻ. 2, 7;
9. ԻԴ. 15;
10. ԽԱ. 6, 10—12;
11. ԽԲ. 2, 4, 5;
12. ԶԴ. 11—13;

Ը

1. ԺԲ. 1—6;
2. ԿԼ. 4;
3. ՃԺԸ. 81, 82;
4. ՃԻԲ. 2, 3;
5. ԻԱ. 8—11;
6. ԻԴ. 18—20;
7. Գ. 6—8;
8. ԻԶ. 3;

Թ

1. ԾԴ. 7;
2. ՃԽԲ. 6, 7;
3. ԽԱ. 2—5;
4. ԿԲ. 2—10;
5. ԺԶ. 15;
6. Լ. 19;
7. ՃԽԴ. 15, 16;
8. ՀԲ. 25, 26;
9. ԿԶ. 2;
10. ԿԹ. 6;
11. Թ. 17;
12. ԻԶ. 7, 8;
13. ՀԹ. 2—9, 15, 20;
14. ԶԴ. 8;
15. ՂԿ. ԺԱ. 3;
16. ՃԺԻ. 25;
17. ՃԽԴ. 5;
18. ԵԴԴ. Բ. 14;

Ժ

1. ԵԴԴ. Բ. 8, 9;
2. ԵԴԴ. Ա. 3, 15,
12, 13, 1, 3;
3. ԵԴԴ. Բ. 3;
4. ԵԴԴ. Ա. 12, 13;
5. ԵԴԴ. Ե. 10;
6. ԽԴ. 7—10;

ԺԱ

1. ԽԴ. 2;
2. ԿԵ. 3, 5;
3. Լ. 2, 5—10;
4. ՃԵ. 1, 2;
5. ՃԻ. 4—6;

6. Լ. 20;
7. ՀԻ. 23—25, 29, 30;

ԺԲ

1. ՂԴ. 6;
2. ԿԵ. 4;
3. ԶԵ. 9, 12, 13;

ԺԳ

1. ԽԶ. 2, 7;
2. ԺԵ. 9, 10;
3. Հ. 23, 24;
4. ԶԹ. 14, 15;
5. ՃԶ. 8, 9, 21, 22,
31, 32;
6. ՃԺԻ. 23, 24, 27;
7. ՃԻԵ. 2, 3;

ԺԴ

1. ԻԱ. 23;
2. ԼԲ. 1—3;
3. ԼԳ. 2—4;
4. ԽԻ. 11;
5. ԾԶ. 8, 9;
6. ԿԵ. 16;
7. ՀԱ. 18, 19;
8. ՂԻ. 4—6;
9. ՃԲ. 1—5, 8—22;
10. ՃԼԵ. 1—9, 23—26;
11. ԽԴ. 1—11;
12. ՃԾ. 1—6;
13. ԴԱՆ. Գ. 52—87;
14. ՂԿ. Ա. 47—53,
68—70, 74, 77—79;
15. ՂԿ. Բ. 29—32;

ԺԵ

1. Թ. 2, 3;
2. Հ. 18—22;
3. ԻԹ. 7—13;
4. ԺԵ. 5, 6;
5. ԼԵ. 6—11;
6. ԼԹ. 2—4;
7. Զ. 17;
8. ԻԲ. 2—6;
9. ԻԹ. 2—4;
10. ՃԺ. 4;
11. ՃԺԵ. 12—14, 17;
12. ՃԼԻ. 1, 2;
13. ՃԽԴ. 3, 4, 11—15;

ԺԶ

1. ԵԴԴ. *Լ. 13;
2. ԵԴԴ. Բ. 3, 16;
3. ԵԴԴ. Ե. 1, 8;
4. ԵԴԴ. Զ. 1, 2;
5. ԵԴԴ. Լ. 3;
6. Լ. 24;

ԺԷ

1. ԺԻ. 22—24. 35—
39, 43, 47—49;
2. ԻԵ. 3, 12;
3. ԼԼ. 2, 5—8;
4. ԼԹ. 6—9;
5. ԿԱ. 2, 3, 8, 9,
11—13;
6. ՃԺԸ. 9—12, 106,
131, 162—165, 168;
7. ԺԻ. 29, 30;

ԺԸ

1. ԼԲ. 22:	4. ԽԳ. 6—9:
2. ԻԶ. 1—4, 13:	5. ԿԷ. 29:
3. Բ. ՕՐ. ԼԲ. 30:	6. Ծ. 14:
4. ԾԹ. 14:	7. ԿԷ. 36:
5. Հ. 5, 6:	8. ՉԵ. 16, 17:
6. Ա. ԹԳ. Բ. 4—9:	9. ԵՍ. ԻԶ. 12, 13:
7. ՀԶ. 2—10:	10. ՃԺԸ. 33—37, 40,
8. ԵՍ. ԼԼ. 10—20:	43, 63, 120:
9. ՃԷ. 14:	11. ՃԽ. 3, 8—10:
10. ՃԺԴ. 7—9:	12. ՃԽԲ. 9:
11. ՃԺԷ. 16—19:	

Ի

ԺԹ

1. ԺԶ. 8, 9:	1. ԺԸ. 15:
2. ԻԴ. 4, 5:	2. Կ. 9:
3. Հ. 9:	3. Հ. 15—17:
	4. ՃԺԴ. *1:
	5. ՃԾ. 2, 3:
	6. ՀԱ. 19:

ԱՅԼ ԱՂՈԹՔ

Ս. Պ Ա Տ Ա Ր Ա Գ Ի

Ա.

Ի ՊԱՏՐԱՍՏ ՈՒԹԻԻՆ

Ս. ՊԵՏԵՐԱԳԻ

Կիտակի:

Յարոցանէ զաղտարս յերկրէ ե-
բարնի արնէ զարտապետալ յաղ-
ետաց. նարոցանէ զնոսս իշխանս՝
ընդ իշխանս ժողովեալսն իւրոյ: —
Օմնաւ ած, ո՛ր քահանայ, եթէ
չէր մարթ՝ չէր հնար Աստուծոյ
յաշխարհի աստ անդր եւս քան
զսոյն բարձրութիւն յոր ամբարձն
զքեզ, ամբառնալ: Աւ յորպիսի՞
ազնուազոյն աւագութիւն բարձի
եւ պատուոյ էր նմա հնար հասու-
ցանել զքեզ քան զայս՝ զի կար-
գեաց կացոյց զքեզ սպասաւոր ի
պէտս իւրոց շքեղաշուքն փառաց

յերկրի աստ: Ատ քեզ հրաման
ի սեղան անդր մատչել եւ անդէն
հանել նմա ողջակէզ զՈրդի իւր
զմիածին: Վանի քանի օրինակօք
հարկ եղեւ Աստուծոյ զատեալ
որոշել զքեզ առ քահանայա-
ցուցանելոյ: Զատաջինն յան-
սահման թուոյ անտի հնարաւորն
արարածոց ընտրեաց զքեզ, եւ
եւ ծնանել: Ապա ի բազմամբօխ
բազմութենէ անտի բիւրաւորն
անհաւատից եւ այլադանդից ըն-
տրեալ եդ զքեզ ի ծոց սրբոյ ե-
կեղեցւոյ, եւ բաշխեաց եւ քեզ
շնորհս քրիստոնէութեան եւ ու-
ղիւն հաւատոց: Հուսկ ուրեմն ի
խուռն բազմութենէ անտի հաւա-
տացելոց կոչեաց զքեզ ի քահա-
նայութիւն:

Աթէ միում եւեթ ի մարդ-
կանէ զքահանայութեանն պա-
տիւ տուեալ էր Աստուծոյ —
այնպէս զն սորա միայն լեալ էր

իշխանութիւն իջուցանել ան-
դուստ ի յերկնուստ յերկիր այսր
զՎանն մարմին եղեալ, եւ զո-
գիսն արձակելով զնոսա ի մեղաց
անտի իւրեանց, թափել ի դժո-
խոց — ով, որպիսի շուք՝ քանի
մեծարանս չդնէին մարդիկ այն-
պիսումն քահանայի: Աւ ինքն
իսկ քահանայն որպիսի շնորհա-
կալութեանց չճանաչէր զանձն
պարտապան: Աւ յինչ ինչ չլի-
նէր նա միջամուխ առ սէր Աս-
տուծոյ, տեսեալ զանձն վերա-
ցեալ բարձրացեալ ի վերոյ քան
զամենայն մարդիկ: Այլ աղէ՛ եկ
հաւատա դու, ո՛ քահանայ, եթէ
յաճախութիւն քոյոցդ նմանեաց
եւ ոչ դոյզն ինչ զպատիւդ քո
եւ զպարտիս նուազեցուցանէ:
Յիրաւի ուրեմն պահանջեցէ Աս-
տուած եթէ այր քահանայ իւր
իսկ ստացուած իցէ: Այր Աստու-
ծոյ անուանեալ յորջորջն քա-

Հանայն ի սուրբ զիրս. կոչի նա այր, որ լոկ Աստուծոյ եւ ոչ այլում ումեք պատշաճիցի: Վահանայք հնոյ օրինացն եղեալ զձեռնն ի վերայ պատարագացն զենրոց զայն իմն յայտ առնէին եւ թէ եւ ինքեանք եւս նոյնպէս կազմք եւ պատրաստք իցեն հանգոյն կենաց զոհիցն զոր մատուցանեն, եւ զիւրեանց կեանս զոհել: Սոյնպէս եւ քահանայք նորոյ օրինացս զձեռս յընծայիցն վերայ տարածեալ, տան առնուլ ի միտ եթէ զոյգ ընդ կեանսն Յիսուսի Վրիստոսի՝ զոր յամենասուրբ պատարագի անդ մատուցանեն, եւ զիւրեանց կեանս եւ զանձինս իսկ ողջոյն պարտին նմա մատուցանել:

Ահա իսկ եւ իսկ ի սեղան անգրո ես մատչելոց, եւ զԱրդին Աստուծոյ յերկուստ ի վերուստ ի քո ձեռսդ կոչելոց սակաւ բանիւք,

եւ ի ձայն բարբառոյ քո հուլթիւն հացին եւ գինւոյ ի մարմին եւ յարիւն անդր Վրիստոսի Յիսուսի շրջիցի: Աւ զայն եւս առ ի միտ եթէ իբրեւ զհրեշտակ բովանդակ ազգի մարդկան մատչես դու ի սեղան անդր՝ լինել բարեխօս վասն եկեղեցւոյ եւ համօրէն մարդկան առ Աստուած: Արդ պատրաստեսցիր զանձն քո յառաջագոյն բարեպարիշտն ըղձիւք եւ ցանկութեամբք:

Աստուած իմ. յիմ վերայ կատարին ահա բանք մարգարէին եթէ Վարդը առնէ զպատարեալս յաղէւաց, եւ նորոգանէ զնոսս իշխանս՝ ընդ իշխան ժողովրդեան իւրոյ: Ահա ես մեղաւորս տառապեալ՝ որ վասն անհնարին մեղաց իմոց արժանի եղէ յայնչափ ամաց հետէ մնալոյ ի դժոխս ընդ ոտիւք չարաշուք ոգւոյ խառնեալ՝ լքեալ յամենեցունց եւ

ի քէն եւս, ո՞ Տէր իմ սիրելի,
ահա երթամ այժմ մատուցա-
նել պատարագ, այս է մատու-
ցանել քեզ ողջակէզ զՈրդին
քո զմիածին: Յետ սակաւ միոյ
իջցէ Բանն յաւիտեանական ի-
մով բանիւ ի սեղան այսր, եւ ի
ձեռս իմ եկեսցէ, զի մատուցից
զնա քեզ եւ վայելցից յամե-
նասուրբ մարմին նորա:

Օհնչ, Աստուած ոգւոյ ի-
մոյ, ես քահանայ իցեմ. — ո՞ նո-
րոյ եւ չքնաղ զարմանալեացս.
եւ որ բաղում անգամ եղէ քեզ
դիմադարձ, եւ որ վասն դոյզն ինչ
եւ տարապարտ հաճոյից՝ վասն
ոչնչի ետու զքո բարեկամու-
թիւնն վտարանդի. զսէր քո եւ
զչնորհս մերժեցի: Եւ զեմբղ
մարթ էր քեզ ի միջոյ այնչափ
անչափ ոգւոյն անմեղաց եւ հաւ-
ատարմաց ընտրել զիս քեզ ի
քահանայ:

Ո՞ Տէր. լոյս տուր, յաւել
ինձ հաւատս: Ճանեաց զիս եւ
ճանեաց զքեզ: Տուր ինձ ճա-
նաչել թէ ո՞ որ իցես դու՝ որ ի
ամին առաւօտու կամիցիս զանձն
քո ինձ պարգեւել, եւ որպիսի որ
ես որ զքեզ ընդունելոց իցեմ:
Թախանձանօք աղաչեմ զքեզ,
մինչ չեւ ի սեղան անդր մատու-
ցեալ, ջնջեա սուրբ արա զհոգի
իմ յանհարին արատոյ անտի
մեղացն արժանեօք արեան քո:
Ներեա, Տէր Յիսուս. թող ինձ
զթութեամբ քով, մինչ չեւ ե-
կեալ քո ի ձեռս եւ ի սիրտ իմ:
Ղառնացուցի զքեզ, ո՞վ վերին
բարութիւն, եւ եղէ պատճառք
բաղում վշտաց եւ դառնու-
թեանց. ցաւ է ինձ ոգւով չափ:

Հաւատամ, փրկիչ իմ, եթէ
դու որդի Աստուծոյ ես եւ մե-
ռեալ վասն իմ եւ թողեալ
զանձն քո յամենասուրբ խորհր-

Թեան առ մատչելոյ պատարագ ի քահանայից եւ լինելոյ կերակուր մեր: Յուսամ չարարանօք քովք եւ վասն խոստմանցդ, եթէ յայսմ հետէ ցանդ սիրեցից ըզքեզ եւ ժառանգեալ վայելեցից ի քեզ յաւիտեան: Սիրեմ զքեզ, փրկիչ իմ սիրելի, սիրեմ զքեզ առաւել քան զանձն իմ. եւ քանզի սիրեմ զքեզ, նմին իրի ցաւիմ յամենայն սրտէ իմմէ վասն թշնամանայն որովք զքեզ անգոմանցի. քանզի սոքօք զքեզ որ անեղբարութիւնդ ես, դատնացուցեալ զայրացուցի: Սիրեմ զքեզ, Աստուած իմ, սակայն կարի սակաւ սիրեմ զքեզ: Մտայր եթէ սիրէի զքեզ, որպէս անկ եւ արժան առն քահանայի իցէ. երանի թէ այնու սիրով զքեզ առնոյի, որով այնչափ բազմութիւն ողւոյ ընդունին՝ որք ոչինչ այլ ինչ բայց զքեզ միայն սի-

րեն: Առ արաչանաց խնոց, եւ վառեալ բորբոքեսձիւր զնս սիրով քով սրբով, եւ արա զն քո եղէց ամենեւին:

Հայր յաւիտենական, մատուցանեմ քեզ զնուէրս զայս ի շնորհակալութիւն վասն ամենայն բարեաց զոր ցուցեր ամենայն մարդկան առ հասարակ, մանաւանդ վասն այնոցիկ զորս ամենասուրբ մարդկութեան Յիսուսի Քրիստոսի եւ երանելոյ Սուրբ Մարիամու, հրեշտակին խնոց պահապանի եւ համբրէն սրբոց պաշտպանչաց խնոց բաշխեալ ետուր. եւ վասն արժանեաց Որդւոյ քոյ խնդրեմ ի քէն հանապազորդութիւն սուրբ եւ զսէր քո եւ զայլ ամենայն շնորհս Յիսուս, Մարիամ եւ ամենայն պաշտպան սուրբք իմ խնդրեն վասն իմ:

Երկու շաբաթի:

Օչյո՛ւ արարէ՛ք աւ իմոյ յիշա-
րանք: — Ըստ այսմ բանի հա-
մարին իմն աստուածախօսք եթէ
պարտ եւ հարկ իցէ քահանայիցն՝
յորժամ զնուէր սրբոյ պատարա-
զին ընծայիցեն, յուշ ածել զչար-
չարանս եւ զմահն Վրիստոսի:
Եւ թուի իմն եթէ զնոյն իսկ
պահանջիցէ Բռաքեայն յայնցա-
նէ՝ որ զնուիրական խորհուրդն
ընդունիցին. Վանիցս անգամ իւր
որիցէ՛ք զհայո՛ւ զայո՛ւ է- զհա-
ժախ՝ ըմպեցէ՛ք, զմահ Տէառն
պարտեցէ՛ք: «Սէն ասն սորին իսկ եւ
փրկիչն մեր, ասէ Ս. Թովմաս,
աս պահելոյ ի մեզ կենդանի ըզ-
յիշատակ բարութեան եւ սիրոյ
զոր մեզն եցոյց մահուամբ իւրով՝
զնուիրական Խորհուրդն կամե-
ցաւ հաստատել: Եւ զն այնչափ
անչափ բարեացն յիշատակ հա-

նապազ ի մեզ մնայցէ, զմարմն
իւր ի կերակուր եւ զարիւն իւր
յարբումն եթող հաւատացե-
լոց: Վմին իրի սուրբ վարդա-
պետն զամենասուրբ Խորհուրդն
սեղանոյ «Յիշատակ չարչարա-
նաց, անուանեալ կարգայ:

Եպա զմտաւ ած, ո՛ր քահա-
նայ, եթէ նուիրական ընծայս այս
զոր դու ի վերայ սեղանոյն հան-
դերձեալ ես մատուցանել մերձ
ընդ մերձ, նոյն Տէր է որ վասն
քո զարիւն իւր եւ զկեանս ետ:

Սակայն ոչ լոկ յիշատակ ինչ
զոհի խաչին է պատարագն, ոչ
բնաւ. այլ եւ է մի եւ նոյն պա-
տարագ որ ի խաչն անդ կատա-
րեցաւ: Վանդն նոյն ինքն իսկ է՝
որ աստ որպէս եւ անդ, զպատա-
րագն մատուցանէ. եւ մի եւ նոյն
է աստ, որպէս եւ անդ, նիւթ
զենմանն. աստ որպէս եւ անդ եւ
որ մատուցանէն եւ որ մատչի է

Բանն մարմին եղեալ. պայմանն լոկ եւ օրինակն այլակերպ ի միմեանց են: Վանդինաց հեղմամբ արեան մատուցաւ նա, իսկ աստ առանց արեան ինչ հեղոյ մատչե. անդէն արդեամբք իսկ մեռաւ Վրիստոս, իսկ աստ խորհրդական իմն օրինակաւ մեռանի. «Օ, ի մի եւ նոյն է զոհն, լոկ ի կողմանէ, ընծայմանն այլակերպ», ասէ Ժողովն Տրիքենտեան: Եւսա ուրեմն յորժամ զխորհուրդ պատարագին կատարիցես, համարեաց դու եթէ ի լեառն Ղողգոթա գտանիցիս, զի Եստուծոյ զարիւն եւ զարարանս իւրոյ Որդւոյն մատուցանիցես: Եւ յորժամ հաղորդիս ի Խորհուրդն սրբութեան, այսպէս ած դու զմտաւ եթէ ի վերաց անտի փրկին քո զարիւն նորա զպատուական ըմպիցես:

Եծ դարձեալ զմտաւ եթէ

յիւրաքանչիւր պատարագի գործ փրկե թեան վերստին նորոգի, այնպէս զի աշխարհ որպէս երբեմն ի մեռանել Վրիստոսի Յիսուսի ը վերայ խաչին՝ նոյնպէս եւ աստ միով եւեթ նուիրական պատարագաւ զնոյն բարիս ընդունի վերստին՝ որք մահումբ փրկին մերոյ տուան: Եւստի ինչ արժէ կատարումն խորհրդոյ պատարագի, որչափ ինչ մահն Վրիստոսի ի խաչավայտին: Պատարագաւ սեղանոյ արժանիք Յիսուսի Վրիստոսի ամենայն մարդկան եւ մանաւանդ քահանայից որ զնուէրն մատուցանեն, բաշխին առատութեամբ:

Վասն որոյ Ս. Փրանկ. Եսսիզի — որ անարժան զանձն համարէր ամբառնալոյ յաստիճան քահանայութեան եւ նմին իրի իսկ բնաւ ամենեւին չկամէր լինել քահանայ — յորդորէ զքահանայս ան-

ջատել զանձինս յիրաց երկրաւորաց, եւ այնմ եւեթ ուշ ունել զի զԱստուած իւրեանց որ այնչափ սիրեաց զնոսա եւ այնպիսի պարգեւօք պատուեաց, սիրիցեն եւ մեծարիցեն: Եւ յաւելլու եթէ զայն քահանայս մանաւանդ պարտ է հէքս եւ չուսողականս անուանել՝ որք առ սեղանոյն գրիստոս մօտ առ ինքեանս ունին, եւ սրտիւ իւրեանց յաշխարհի ինչ իրա հարեալ իցեն: Տեսէք, ո՞ քահանայք, զպատիւ բարձրութեան ձերոյ, եւ որպէս ի վեր քան զայլս վասն այսր Խորհրդոյ մեծապատիւ մեծարեաց զձեզ Աստուած, այսպէս եւ դուք սիրեցէք զնա եւ պատուեալ մեծարեցէք: Մեծի խօթութեան է, զՅիսուս այդպէս յանդիման ունել, եւ վասն այլոյ ինչ իրիք աշխարհի հոգալ:

Արդարեւ իսկ, Տէր, չեմ բաւ

ական կալ եւ երեւել առաջի քո: Բայց սակայն խրախուսեալ ի քումէ բարութենէ՝ որ զնա առանց իմոյ ինչ արժանաւորութեան ընտրեաց ի քահանայ, լինիմ քեզ յանդիման յայսմ առաւօտու առ ի նուիրել քեզ զՈրդի քո: Արդ ընծայեմ քեզ, ո՞ Աստուած իմ, զգառն անարատ ի քաւութիւն մեղաց իմոց եւ ամենայն մարդկան: Ահառ սիկ Գառնդ Աստուծոյ: Հայեաց յայս գառն, զոր երբեմն վասն փառաց քոց եւ վասն մերոյ փրկութեան ի վերայ սեղանոյ խաչին նուիրեալ տեսեր: Վասն սիրոյ Գառինս քեզ մատուցելոյ որ յոյժ սիրելին է քեզ, դարձո ի հոգի իմ զարժանիս նորա: Եւ թող ինձ զամենայն թշնամանս զմեծամեծս եւ զփոքունս որովք մեղայ քեզ ցայսօր: Յաւէ ինձ յամենայն սրտէ իմմէ, զի զքեզ՝

անեղը բարութիւն, զայրացուցեալ վշտացուցի:

Եւ դու, ո՞ Յիսուս, եկ եւ ջնջեա արեամբն քով սրբով զամենայն ազատեղութիւնս յինչն ի բաց, մինչ չեւ ընկալեալ իցեմ զքեզ յայսմ առաւօտու: Տէր, չեմ բաւական եթէ ընդ յարկաւ իմով մտանկեսս, այլ ասա բանիւ միայն եւ բժշկեսցի հոգի իմ: Արդարեւ չեմ ես արժանի ընդունել զքեզ, բայց սակայն ու, ո՞վ երկնաւոր բժիշկ, դու կարող ես զիւրաւ եւ միով եւեթ բանիւ զքնաւ վերս իմ բժշկել:

Մոլորեցայ ես իբրեւ զոչխար կորուսեալ: Ես եմ ոչխարն այն որ կամեցայ մոլորել կամակար, այնու զե քեզ, Փրկիչ իմ, թիկունս դարձուցի: Այլ դու ես հովիւն քաջ, որ ետուր զկեանս քո առ ի փրկել զիս. Խնդրեալ լիաւսայս քո, զի զպարտութեանս

քո եւ ոչ հոռացայ: Խնդրեա զիս, Յիսուս. եւ մի թողուր զիս անձին խնում. խնդրեա զիս եւ զիր զիս ի վերայ ուսոց քոց. քանզի զնեմ ի մահ սիրել զքեզ, եւ ծառայել քեզ որչափ ինչ ի կարի իմում է:

Ղու ասացեր, Ոչեաք ի՞նչայն իմո՞մ լինէ. եւ ոչ քո հանէ պնաս ի յեաց իմոց: Ղու կաչես զիս առ սէր քո. ահա թողում զամենայն եւ առ քեզ զամ, ո՞վ կեանք իմ: Ամիմ յամենայնի հեղանդել քեզ: Հրաժարիմ յամենայն հաճոյից աշխարհի, քանզի արժանի համարիս դու յայսմ առաւօտու տալ զամենասուրբ մարմին քո ինձ ի կերակուր:

Սիրեմ զքեզ, Յիսուս, ի վեր քան զամենայն, եւ առ առաւել զքեզ սիրելոյ, ցանկամ ընդունել զքեզ յամենասուրբ Խորհրդ-

դեան: Վառ զանձն քո ողջոյն
տաս ինձ ամենեւին, եւ ես եւս
տամ քեզ զանձն իմ բովան-
դակ: Վառ ես յայտմ հեռէ ամե-
նայն ինչ իմ, մի միայն բարու-
թիւնն իմ եւ սէր իմ:

Ո՛վ Մարիամ մայր իմ, ըն-
կալ վասն իմ մասն ինչ ի քումէ
խոնարհութենէ եւ յեռանդանէ,
որով ընդունէիր զՅիսուս՝ յոր-
ժամ հաղորդէիր ի Խորհուրդն
սրբութեան:

Երեքաբարժի:

Վառ է որդի եմ «Երեւել ընդ որ
հաճեցայ: — Ի հնումն յաճա-
խութեամբ զոհից շուք եդեալ
մեծարեին զԱստուած. բայց ի
նոր օրէնս միով եւեթ պատա-
րազաւ առաւել պատուի եւ
փառս առնու Աստուած քան
այնչափ անչափ զոհիւքն հնովք՝
որք պատկեր իմն եւ ստուեր ա-
մենասուրբ պատարագի մերոյ
էին: Այսու սրբոյն պատարա-
զաւ մեծարեալ պատուի Աս-
տուած որպէս վայելն եւ արժան
իցէ. քանզի այն անեղը մեծա-
րանք եւ շուք զոր Յիսուս Վրիս-
տոս, յորժամ զանձն ի խաչի
մատուցանէր, եդ Աստուծոյ, վե-
րըստին նորողի: Վրան զամենայն
զսրբոյն աղօթս եւ զապաշխարու-
թիւնս եւ զվաստակս առաքելոյ
եւ զտանջանս մարտիրոսաց եւ

քան զնաւ եռանդն սիրոյ սերով-
բէից եւ աստուածեղէն Մօր եւս՝
որ եղեն պատճառք մեծարանացն
Աստուծոյ եւ լինիցին, առաւել
փառաւոր առնէ զԱստուած մի
միայն պատարագ: Արդ զայս մե-
ծարանս եւ յարդանս արժան
համարի Աստուած յայսմ իսկ
առաւօտու առնուլ ի ձեռաց
քոյ, ո՛ր քահանայ:

Եւ եւս արժան իսկ է, զի մէք
Աստուծոյ՝ վասն անչափ բարե-
րարութեանց զորս իւրովն անեղբ
բարութեամբ մեզ եցոյց, ունի-
ցիմք շնորհս: Այլ զիւրոյ իցեմք
բաւականք մէք աղքատք եւ սա-
ռապեալք արժանի գոհութիւնս
նմա մատուցանել: Եթէ մի ան-
գամ եւեթ՝ եւ այն դոյզն ինչ
նշան սիրոյ ցուցեալ էր մեզ Աս-
տուծոյ, պարտ եւ պատշաճ էր
մեզ, վասն սորին իսկ այսորիկ
անչափ իմն պայմանօք շնորհասա-

տոյց լինել նմա. քանզի այս նշան
սիրոյ՝ ընծայութիւն ինչ բարու-
թեան եւ պարգեւաց անչափա-
կանն Աստուծոյ է: Արդ Տէրն
մեր՝ զի մի առ կատարումն բարձ-
րագոյն պարտուցս տաղնապեալ
տառապիցիմք, եցոյց մեզ օրի-
նակս եւ հնարս՝ զի որպէս արժան
իցէ շնորհակալ նմա լինիցիմք:
Եւ զիւրոյ վճարիցի այս: Յայն-
ժամ ուրեմն՝ յորժամ ի պատա-
րագի ընծայիցի նմա Յիսուս:
Այսու կատարեալ իմն օրինա-
կաւ գոհութիւն եւ հատուցումն
ընծայի Աստուծոյ:

Օգն որ ի նուիրական պա-
տարագի նմա ընծայիցի, է նա
ինքն միածին Արդի իւր ընդ որ
հաճինա: Պատարագս այս կեանք
Աստուծոյ է, որ ի քահանայա-
գործութեան անդ եւ ի հաղոր-
դութեան խորհրդական իմն մա-
հումբ մատչի: Օպս զսոյն օրի-

նակ եւ Ղաւիթ շնորհ ունէր
 Եստուծոյ վասն ամենայն շնոր-
 հացն զոր ի նմանէն էր ընկա-
 լեալ. օհնէլ ասց արեւոս-
 Տեառն ընդ ամենայնի զոր է-
 ինչ: — օ. Բաժակ Տեառն ընկա-
 լայց: Եւ ինքն իսկ Վրիստոս Յի-
 սուս զսոյն օրինակ զոհանայր զժո-
 րէն վասն ամենայն բարեացն զոր
 մարդկանն ցուցեալ էր. Եւ ըն-
 կալեալ Բաժակ՝ Գոհացաւ, է-
 ա. Եւ Եւ զայր է- Բաժանեցէ-
 ի յէջ:

Ո՛վ Եստուած իմ եւ արա-
 ըիչ, զիարդ էր զնորեալ որո-
 շեցեր զու զիս՝ ի ձեռն նուիրման
 Որդւոյ քո շուք եղեալ մեծարել
 զքեզ: Ո՛չ ապաքէն ես թշուա-
 մանօք եւ նախատանօք երբեմն
 անարդեալ անպատուեցի զքեզ:
 Փոխանակ քարավէժ ի դժոխս
 զիս առնելոյ, մեծապատիւ մե-
 ծապարդեւ մեծարես զիս, կար-

զեալ զիս քեզ քահանայ եւ ի
 սպասաւոր փառաց քոյ:

Արդ քանզի արժան համարիս
 զու եւ հաճեալ հաւանիս զնու-
 էրս զայս զմեծ յիմոց ձեռաց ըն-
 դունել, միաւորեմ ես զտառա-
 պեալ սիրտ իմ ընդ արտին Յի-
 սուսի, եւ յանուն նորա ընծայեմ
 քեզ զայն ի խոստովանութիւն
 քոյոյ բարձրագոյն տէրութեան:
 Յանկամ զի քո անբաւ մեծվայ-
 ելութիւն ի բնաւ իսկ մարդկանէ
 մեծարեսցի եւ սիրեսցի: Պա-
 տիւք եւ մեծարանք, զոր յայսմ
 առաւօտու մատուցանեմ քեզ
 յընծայել անդ զԱրդի քո, լիցին
 փոխանակ ամենայն անպատուու-
 թեանց զոր մեղօք իւրեանց առ-
 նեն եւ արասցեն քեզ մարդիկ:
 Աամիմ եւս պատարագաւս այ-
 սուիկ շնորհ ունել քեզ վասն
 ամենայն բարութեանցն զոր ցու-
 ցեր զու աշխարհի եւ առանձինն

ինձ թշուառականիս, որ վասն ապախտաւորութեանց իմոց եւ անշնորհակալու մտացս արժանի իսկ էի լքեալ թողեալ լինելոյ ի քէն: Աս յաւելի մեղս ի վերայ մեղաց, իսկ դու շնորհօք քովք լցեր զես: Պահանամ զքէն, ո՞ անեղք բարութիւն, եւ կամ մանաւանդ ինքն Յիսուս Վրիստոս զոհասցի զքէն վասն իմ:

Վասն արժանեաց Յիսուսի Վրիստոսի խնդրեմ ի քէն, ով Աստուած, լուսաւոր արա զես յայսմ առաւօտու, բորբոքեա զես սիրով քով, եւ անջատեա զես ամենեւին յամենայն իրաց երկրաւորաց: Ո՛վ. մի թողուր, զի ընդ երկար դիմադարձ եղէց այնչափ անչափ քաղցր հանդիսից սիրոյ զոր առ իս ցուցանես: Յամենայն սրտէ սիրեմ զքեզ, ո՞ գլխաւոր բարութիւն. թողում զամենայն զի քեզ ո՞ Աստուած

իմ, որ արժանի անչափ սիրոյ ես, հաճոյ գտայց: Տուր ինձ, աղաչեմ, ցանդ լուսաւորագոյս նկատել զմեծութիւն քաղցրութեան քո, զի հանապազ մեծաւ եւս սիրով առ քեզ՝ վառեալ բորբոքեցայց, եւ զուն զործեցից քեզ յամենայնի եւ առանց ինչ անձին պահելոյ՝ պատճառք ուրախութեան լինել:

Պու սէր մեծ ցուցեր հոգւոյ իմոյ, եւ զեարդ իցէ ինձ այլ ինչ սիրել բայց ի քէն: Ոչ Տէր. յորէ աստի կամիմ ի քեզ կեալ, եւ զքեզ միայն սիրել. քանզի կարի իսկ արժանի ես դու բովանդակ սիրոյ իմոյ:

Հայր յաւիտենական. ակն ունիմ յարեմէ Յիսուսի Վրիստոսի եթէ դու շնորհօքն քովք զցանկութիւնս իմ զայս ածիցես յարդինս: Պու եղեր ինձ առատ սրտդ եւ աստու մինչ դեռ ես հեռաւ

ցեալ փախչէի ի քէն. ապա կարի իսկ յերաւունս առաւել յուսացայց ի քէն այժմիկ՝ զի զքեզ միայն խնդրեմ, եւ ոչ այլում իմիք բայց քում սիրոյ փափաքեմ:

Մարիամ մայր իմ. դու որ ՂԵՍՏՈՒԼԱԾ զնոյն՝ զոր ես յայսմ առաւօտու յիս ընդունելոց եմ, տարար ի սուրբ արդանդի քում, օգնեա ինձ զի խոնարհութեամբ եւ սիրով ընկալայց զնա ի սիրս իմ:

Չորեքշաբթի:

Եւ է ԿԱՌԱՐՈՒՄԻ ԴԵՂԱԿ ԴԵՐՈՅ: — Օճմաւ ած եթէ որպէս ի ձեռն պատարագի սեղանոյ պատիժքն՝ զոր մեղօքն յանձինս ձգեալ իցեմք, թողուն, եւ անշափ իմն ողորմութիւնք ի շնորհս մեղաւորաց ընկալեալ լինին: Վանկ՝ ողորմելի եւ թշուառական լինեալք, եթէ չգոյր ի միջի զոհս այս նուիրական: Վանդի ի ձեռն զոհիս այսորիկ արդարութիւնն Աստուծոյ արգելեալ կարծի, զի մի զպատիժսն՝ որոց յերաւի եւ յարժանի մերովք յանցանօքն գտաք պատժապարտք, առաքեսցէ ի վերայ մեր: Անշուշտ չէին բաւական զոհք հնոյ օրինաց զբարկութիւն Աստուծոյ առ մեղաւորս անդր ցածուցանելոյ. Եթէ ելէ ընկալեմ Տէր ընդ հաղարամսսս ինչոյ: Եւ եթէ կեանք եւս

համօրէն մարդկան եւ հրեշտակաց իսկ ընէին նուիրեալք, եւ այս չէր բաւական վասն միոյ եւեթ յանցանաց՝ զոր արարած ոք առ Արարիչ անդր իւր յանցանիցէ, հատուցումն ինչ արժանի առ տուածեղէն արդարութեանն առ ներոյ: Միայն Քրիստոս Յիսուս զօրէր հատուցանել վասն մեղաց մերոց. **Նա է Կառնիւն Դեղաց Դերոց:** Նա նմին իրի իսկ առաքեաց զնա Հայր յաշխարհ, զի մարդ եղեալ՝ պատարագաւ կենաց իւրոց հաշտեցուացէ զնա ընդ մեղաւորս: Նա զոհս այս յիւրաքանչիւր իսկ պատարագի միւսանդամ նորոգի:

Ապա խորհեաց, ո՞ք քահանայ, զմեծութենէ պաշտամանն որ քեզն աւանդեցաւ: Անցեալ կաս դու միջնորդ եւ բարեխօս ի մէջ Աստուծոյ եւ մարդկան մեղաւորաց, այնու զի նուիրես դու Աս-

տուծոյ ի վերայ սեղանոյ զկեանս եւ զարժանիս Քրիստոսի, որով յօժարի Աստուած տալ լոյս եւ զօրութիւն մեղաւորաց՝ զի սարըջացին ի մեղաց եւ գտցեն թողութիւն: Քանզի հաճեալ Աստուծոյ ընդ այս նուիրումն տայ շնորհս եւ պարգեւս ապաշխարութեան, եւ զյանցանս եւ զմեղս եւս զմեծամեծս թողու: Ո՛վ, որչափ առաւել հզօրագոյնս ուղորմութիւն հայցէ վասն մեր անպարտ արիւն Փրկչին քան զհաբեղին որ վրէժս կարգայր ընդդէմ եղբայրասպանն Վայնի:

Մարտոնացեալ է Ենիքոյ Կարանայ Դիմորեն Յեսուս է Ենիքոն արեան նորա, որ առաւել խօսի Կարանայ:

Աստուած սուրբ, դու յիրաւի եւ յարժանի զայրանաս ի վերայ մեղաւորաց, քանզի սիրոյ քում զոր սիրեցեր զնոսա, ապախառու-

բութեամբ արարին դարձուածս
փոխարինի: Այլ որչափ եւ մե-
ծամեծ իցեն յանցանք աշխարհի,
սակայն մեծ եւս է պատարագն
զոր ես յայսմ իսկ առաւօտու
մատուցանելոյ եմ քեզ: Աւ-
որպէս յանցանքն նոյնպէս է-
նորհէ: Մատուցանեմ քեզ
պատարագ յայսմ առաւօտու
զնոյն ինքն զԱրդի քո զմիածին:
Յոյժ իսկ սիրելի է քեզ պատա-
րագս այս. եւ է իսկ բաւական
հաշտ առնել զքեզ, եւ ածել
յօժարեցուցանել զքեզ ի զթու-
թիւն առ ամենայն թշուառա-
կան մեղաւորս եւ առ այնոսիկ
որք ոչն ճանաչեն զքեզ, եւ առ
այնս՝ որք թէպէտ եւ ճանաչեն
զքեզ, սակայն ոչ կամին սիրել
զքեզ, եւ զրկեալ ի շնորհաց քոց՝
այնպէս կեանս կեան: Տուր նոցա
լոյս եւ զօրութիւն հանելոյ զան-
ձինս ի ծանծաղ ի չուսուական

հանգամանաց անտի՝ յոր իբրեւ
հարեալ ի կուրութենէ գտանին
կործանեալ:

Վասն ամենայն մեղաւորաց ա-
ղաչեմ զքեզ, եւ առանձինն պա-
ղատիմ վասն իմ՝ որ քան զայլս
առաւել ապախտաւոր եւ ան-
շնորհակալու քում սիրոյդ եղէ
եւ առաւել զայլացուցի զքեզ եւ
անարգեալ անպատուցի զքեզ:
Աղէ, թող ինձ, Աստուած
սուրբ, վասն սիրոյ Յիսուսի
Քրիստոսի զամենայն մեղս իմ,
զճանունս եւ զմանունս: Թող ինձ
ղենաւ կարճմտութիւնս, զսառ-
թիւնս, զանժուժկալութիւնս եւ
զհամօրէն քայքայմունս մտաց եւ
զանիւթութութիւն ի ժամ պա-
տարագի, աստուածեղէն պաշ-
տամանց եւ մտաւոր աղօթից:
Յաւ է ինձ վասն ամենայն մե-
ղացս այսոցիկ. զի սոքօք զքեզ՝
որ անեղր բարութիւն ես, թըշ-

նամանեալ զայլացուցի, որ յամենեցունց եւ առանձինն յինն՝ որ քահանայս եմ, անվախճան իմն սիրով արժանի սիրելոյ ես:

Արեւմ զքեզ, ո՞ անբաւ բաւութիւն. ի վեր քան զամենայն սիրեմ զքեզ, եւ խոստանամ քեզ եթէ կամիմ առաւել մեռանել, քան եթէ դոյրն ինչ իւրօք, որպիսի ինչ օրինակաւ եւ իցէ, կամակար զայլացուցանել զքեզ: Ո՛ Յիսուս, մահ քո եւ արժանիք քո յոյս իմ են: Ի ձեռն արժանեաց քոց ցանկամ եւ ակն ունիմ շնորհաց հաւատարիմ քեզ լինել, սիրել զքեզ ի վեր քան զամենայն ինչ եւ բոց ի քէն այլ ինչ ոչ սիրել:

Ով ամենասուրբ Մարիամ. լեր ինձ առնութիւն քոյով օգնականութեամբ այժմիկ՝ զեւրթամ մատուցանել զպատարազն մեծ:

Հիւզարարութի:

Յաւնայնի Բեթաւարո՞ւ Դո՞ւ Զու՞ւ: — Օմնաւ ած եթէ զիւրաւ իմն լսէ Աստուած աղանայ քահանայից, զոր ի ժամ սրբոյ պատարագին մատուցանիցեն: Տալ տայ նա յամենայն իսկ ժամանակի զշորհս իւր՝ որ արժանեօքն Վրիստոսի խնդրիցին. բոց սակայն ի ժամ սրբոյ պատարագի, ասէ Ս. Ոսկեբերան, տայ Աստուած մեծաւ եւս յաճախութեամբ զխնդրուածս քահանայից. քանզի աղօթք քահանայից ի պատարագի՝ աղօթիւքն Յիսուսի, որ մանաւանդ քահանայն է՝ որ ի պատարագի աստ ինքնին իւրովի զանձն մատուցանէ առ ազդելոյ ի մեզ շնորհս, միացեալ ընթանան եւ հօրազոյն լինին:

Ժողովն Տրիդենտեան ասէ եւ

Թէ ժամն յորում պատարագն մատչեցի՝ է ժամն զիպող յորում Տէրն կայ եւ սպասէ ի վերայ աթոռոյ շնորհաց իւրոց՝ յոր պարտիմք, որպէս յորդորէ զմեզ Առաքեալն, մեծաւ իմն համարձակութեամբ զիմել առ ընդունելոյ ողորմութիւն եւ դտանելոյ շնորհս. Սաղիսոյն աշտոնեալէ համարչադոմբեամբ առաջն աւելոյ շնորհաց նորա, զի ընկալողոք ողորմութիւն, եւ Գրիգորոս շնորհս ի դէպ ժամանակի օգնականութեան: Այլ եւ հրեշտակք, ասէ Ս. Ոսկերեան, կան մնան ժամու պատարագի, զի առատագոյն արգասեօք վասն մեր բարեխօսելիցին: Եւ յաւերու եթէ զայն զոր ի ժամ սրբոյ պատարագի ոք ոչ ընկալաւ, յայլում ժամանակի զժուարաւ առնուցու:

Բարբէ. որպիսի յաճախութիւնս շնորհաց վասն իւր եւ

վասն այլոց ընդունիցի քահանայն, յորժամ ի պատարագին ի վերայ սեղանոյ մեծաւ համարձակութեամբ աղաչեցէ զՏէր: Սեծարոյ Հայրն Անտոնիոս Առեւեան յընկերութենէ բարեպաշտն Սաստակաւորաց ասէր. Յորժամ զնորապէս պատարագն մարտիրոսեմ եւ զՅիսուս Քրիստոս ի յետն իմ ունեցեմ, ընդունեմ ի նմանէ զինչ եւ իւրեցեմ:

Ս. Պաւղոս ասէ եթէ ի ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի զընաւ մեծութիւն շնորհացն ընդունիմք, յորժամ նորին արժանեօքն ըզՀայր աղաչեցեմք. Յաւնայնի Բարսիլոսոսոյն Գրիգորոս ասէր. զի զնորապէս զնորապէս եւ զնորապէս զնորապէս: Սակայն այս յայնժամ մանաւանդ յանգ ելանէ, յորժամ քահանայն ի մատուցանելն զմիածին զՈրդին Աստուծոյ՝ պատուիցէ եւ ուրախ առնիցէ զնա:

Եւ եթէ Հայր զՈրդի զԵւր զայս
որ ի նուիրական խորհրդեանն
պատարազիցի՝ մեզ պարզեւէ,
զեւրդ մարթ իցէ նմա որ զԵւր
զմիածին զՈրդին եւ մեզ՝ զանազ
շնորհս ինչ։ Օհարդ ոչ նովա-
հանդէր՝ զաւելայն շնորհիցէ մեզ։

Եւ զմէկ եւմ ես. զեւրդ կոյր ե-
ղէ ես ցայժմ։ Որչափ շնորհս,
Եստուած իմ, իմով անփու-
թութեամբ կորուսի. զի ի պա-
տարագս զոր քեզն մատուցի, ոչ
խնդրեցի ի քէն շնորհս ինչ։
Բայց քանզի լուսաւոր արարեր
դու զեւր այժմ, ոչ եւս յայսմ
հետէ անփոյթ եղէց։ Եհա մի-
աւորեմ զաղաչանս իմ, Հայր
յաւիտենական, ընդ աղաչանս
Յիսուսի Քրիստոսի, եւ վասն
սիրոյ Որդւոյ քո զոր ես յայսմ
առաւօտու քեզ ընծայեմ, ար-
ժանի համարեալի, աղաչեմ
զքեզ պաղատանք, նախ տալ

թողութիւն համօրէն մեզաց ի-
մոց, յորոց վերայ ցաւիմ եւ
ստրջանամ յամենայն սրտէ. եւ
ապա տուր ինձ ճանաչել եւ ի
միտ առնուլ եթէ որչափ արժա-
նի ես դու սիրելոյ, եւ թէ զեւրդ
անվախճան իմն պայմանաւ պար-
տապան իցեմ ես սիրել զքեզ
վասն բարութեան քո եւ սիրոյն
զոր ունիս առ իս։ Տուր ինձ զո-
րութիւն ի բնաւ իսկ յօժարու-
թենէ առ երկրաւորականս զանձն
անջատելոյ, եւ յայն իմն ի կիր
արկանելոյ զսիրտ իմ՝ զի զքեզ
միայն որ անեղբ բարութիւն ես,
սիրիցեմ՝ որ այնչափ սիրեցեր զեւր։
Վարձեալ խնդրեմ ի քէն լոյս
վասն ամենեցուն այնոցիկ որք
զքեզ ոչ ճանաչեն, եւ զրկեալք
ի քումք բարեկամութենէ այնպէս
կեանս կեան։ Հնորհեա ամենե-
ցուն զպարգեւս շնորհաց քոց։
Տուր ամենեցուն զպարգեւ երկե-

զն քոյ սրբոյ: Ո՛ր անբաւ սէր Աստուծոյ իմոյ, արա զն ծանօցեն եւ սիրեացեն զքեզ ամենեքին:

Եւ դու, սիրելի Փրկիչ իմ, քո արա զն ամենեւին, մինչ չեւ մեռեալ իցեմ. եւ մի թողուր եթէ մեկնեցայ երբեք ի քէն: Ահա, Տէր Յիսուս, ցորչափ իցեմ կենդանի ի սմին վտանգի կամ: Ոչ կորուսից զքեզ յայսմ հետէ: Ազն աղաչեա դու զչայր, զն առաքեսցէ ինձ մահ մինչ չեւ հեռացեալ իցեմ ի քէն: Աղաչեա զնա՝ ցանկ ներքին իմն կապանօք սիրոյ յօգեալ միացուցանել զն ընդ քեզ որ այդպէս պարտապան կացուցեր զն սիրելոյ զքեզ: Տէր Յիսուս, դու ես սէր իմ եւ յոյս իմ: Արա զն քանիցս անգամ թէ տեսանիցեմ զքեզ ի վերայ սեղանոյ, ասացից յամենայն սրտէ զոր Ս. Փիլիպպոս՝ Եւրեան, մինչ զքեզ ի նուիրական

խորհրդեանն տեսանէր, գոչէր. Ահա սէր իմ. աւատիկ աստ է սէրն իմ բովանդակ:

Ամենասուրբ Սարիամ, եւ դու եւս աղաչեա վտան իմ: Ահա քահանայ եմ ես. արա քոյով բարեխօսութեամբ, զն եղէց այնպիսի որպիսի արժանն եւ պարտիցէ լինել քահանայի, այս է լինել բաժին եւ ժառանգութիւն ողջոյն Յիսուսի Վրիստոսի:

Ուրբաթ:

Աւետիկէրայտ. այս է ճարձի
ի՛մ: — Աճ զմտաւ, զի քահանայ
որ զսուրբ պատարագն ջերմ աս-
տուածպաշտութեամբ մատու-
ցանիցէ, նովաւ առանձինն իմն
օրինակաւ ի սրբութիւն անդր
ժամանէ: Վանդի ի նուիրական
պատարագի անդ առանց ուրուք
միջնորդի՝ յանդիման լինի աս-
տուածեղէն սրբութեանն. ունի
զՅիսուս ի ձեռս իւր. կարէ ընդ
նմա իբրեւ ընդ բարեկամի եւ ըն-
տանեց խօսակից լինել առանց
ինչ կարօտ միջնորդիւ լինելոյ ընդ
իւր եւ ընդ Յիսուսի. կարող է
նա զամենայն առնել նմա յանձն,
եւ ասել զոր ինչ եւ կամիցի:

Եւ տուեալ լինի նմա իշխա-
նութիւն կերակրել ամենասուրբ
մարմնովն Վարդապետի իւրով իսկ
ձեռամբն, եւ արբենալ նորա պա-

տուական արեամբն. զի բուն քա-
հանայք էին որոց ասաց Վարդա-
տոս՝ Աւետիկէրայտ. այս է ճարձի
ի՛մ: Ընդունել ընդունին եւ ժո-
ղովրդականքն զնուիրական խոր-
հուրդն, սակայն չէ նոցա համար-
ձակ առնուլ զնա յիւրեանց ձեռս
եւ ընդունել զխորհուրդն ըստ
իւրեանց հաճոյից. ի ձեռաց քա-
հանայից, եւ այն՝ յորժամ հրա-
ման տան նոքին իսկ քահանայքն,
կարող են ընդունել զնա: Եյլ
քահանայն իշխէ առնուլ զՅի-
սուս ի ձեռս իւր եւ ի ներքս ի
սիրտ իւր՝ քանիցս անգամ թէ
զսուրբ պատարագն մատուցանի-
նէ: Սիով բանիւ. ի ձեռս քա-
հանային են փականք աստուա-
ծեղէն զանձուց, եւ ըստ կամաց
իւրոց բաւական է նա վարել նո-
քօք: Վանդի յամենասուրբ խոր-
հրդեան անդ զտանին, որպէս
ասէ իսկ Ս. Ոսկերերան, ամե-

նայն դանձք աստուածեղէն բա-
րութեանն. «Յորժամ հաղոր-
դութիւն ասիցեմ, զբնաւ իսկ
դանձա աստուածեղէն մարդասի-
րութեանն իմանամ», : Ապա ու-
րեմն յորժամ քահանայն պա-
տարադիցէ, թուի իմն եթէ ճշշ-
մարտութեամբ տէր իցէ Յիսու-
սի որ ի նուիրական խորհրդեանն
դտանի. «Ողջոյն իսկ Աստուծով
մեծատուն է», : Ապա Վրիս-
տոս ողջոյն իսկ ստացուածք քա-
հանայից է : Բայց սակայն քանի
քահանայք իցեն, որ ամենեւին
իսկ նորա ստացուածք իցեն : Ո՛վ
Աստուած. որպիսի ինչ իցէ սէր
իւրաքանչիւր ի նոցանէ առ իւ-
րեանց փրկիչն՝ որ այնչափ սիրեաց
զնոսա եւ ամբարձեալ բարձրա-
ցոյց : Չսիրից՝ զքեզ, Տէր Յի-
սուս, անանկ եւ աղքատ ոք շի-
նական կամ հովիւ մի օրիորդ
տառապեալ՝ առաւել քան զբա-

ղում քահանայս : Եւ բաժնէ. որ-
պիսի ցաւք, քանի տանջանք չիցեն
պատրաստեալք ի զժողս այնմ
քահանայի՝ որ դատապարտ ի նոյն
առնիցի : Մերժեացի նա յաւի-
տեանս ի Վրիստոսէ Յիսուսէ, որ
ի վերայ երկրի յամենայն իսկ
ժամանակի նմա մօտ կայր, եւ էր
իսկ նորա ստացուածք ամենեւին :

Սիրելի Յիսուս, դու մատուցեր
զանձն քո ողջակէզ ի խաչին
առ ընծայելոյ յինէն ի վերայ սե-
ղանոյ, եւ առ արբուցանելոյ զնա
աստուածեղէն արեամբն քով :
Այո, յորժամ կացուցեր դու զնա
քահանայ, զանձն քո ողջոյն ինձ
եսուր. պարգեւեցեր զքեզ ինձ
ամենեւին. այնպէս զն քանիցս
անգամ թէ զսուրբ պատարազն
մատուցանիցեմ, իցեմ ձեռնհաս
յիմ ձեռս առնուլ զքեզ, եւ
մարմնով քով կերակրել :

Սիրելի Փրկիչ իմ, յաւել յիս

Հաւատս: Տուր ինձ ի միտ առեալ ճանաչել եթէ դու ինքնին ես՝ յորժամ զքեզ ի սուրբ Խորհրդեան ծածկեալ ի ձեռս իմ ունիմ, յորժամ դու ի վերայ սեղանոյ մօտ ինձ գտանիս, յորժամ դնիցեմ զմարմին քո ի վերայ լեզուի իմոյ, յորժամ շրթերս իմ հուսկ ի քո պատուական արիւնդ լեցին: Օ Խաղաղ իցէ մարթ եւ հնար, զի ոչ սիրով քով վառեալ բորբոքիցիմ՝ մինչ ածիցեմ զմտաւ եթէ դու որ Աստուած իմ ես, Հաւանիս առնուս յանձն՝ զի այսպիսի մտերմութեամբ ընդ քեզ զնացից, եւ արարից զքեզ ինձ կերակուր եւ բմպելի:

Աչ շատացար դու զընաւ արին քո եւ զկեանս առ սէր իմ մատուցանել պատարագ ի վերայ խաչի, այլ եւ կամեցար եւս զի արբից ես զայս զքո զվասն իմ

նուիրեալ արին. որպէս զի կատարեալ միացեալ գտայց ընդ քեզ, եւ մի ինչ եղեց ընդ քեզ: «Արդեամբք իսկ մարմին իւր արար զմեզ», առ Ս. Ոսկեբերան:

Յամենայն սրտէ խնդրեմ ի քէն, Աստուած իմ. հաս ինձ ի թիկունս լուսով քով եւ զօրութեամբ, զի առ սէր քո մեծ՝ զոր ինձն ընծայեցուցեր, յամենայն կեանս իմ շնորհակարու զանձն ցուցից: Անջատեա զիս յերկրաւորացս, արա զի մի այսուհետեւ արդել առաւելութեան շնորհացն լինիցիմ, զոր դու բաշխեալ տաս այնմ՝ որ ընդունիցի զքեզ մեծաւ եռանդմամբ յամենասուրբ Խորհրդեան: Աիրեմ զքեզ, Յիսուս, որ առ սէր իմ մեռար, եւ կամեցար կերակուր իմ լինել: Հայր յաւիտենական, վասն արժանեացն Յիսուսի զոր ես յայսմ առաւօտու քեզ մատուցանեմ,

տուր ինձ զայն ամենայն շնորհս
որոց կարօտս եմ առ քո լինել ա-
մենեւին:

Եւ դու, ով ամենատուր
Այցս Մարիամ, աղաչեա վասն
իմ:

Ծաղաթ:

Փոփա եղ, զի այսօր ի Կան-
ստան արժան է ինչ ազանել: —
Այնպէս իմն համարեսցիր եթէ
եւ ցքեղ իսկ ասիցէ Յիսուս
յայսմ առաւօտու զայն բան, զոր
երբեմն առ Օսկքէոս բարբառե-
ցաւ. Արի եկ ի սեղան, զի կամ
է ինձ այսօր ի տուն հոգւոյ քո
մտանել, տալ նմա կեանս, եւ ի
վիրացն բժշկել, եւ վառեալ բոր-
բոքել զնա սիրով իմով: Վան-
զի սոքին իսկ են արդիւնք աստու-
ածեղէն Խորհրդին: Այս է հացն
որ կեանս տայ հոգւոյ. Հացն զոր
էս Կայ, մարմին իմ է. զոր էս Կայ
վասն կենաց աշխարհի: Վեղ եւ
դարման է սա որ ազատս ի մեղաց
կացուցանէ զմեզ, եւ զգուշա-
ցեալ պահէ ի մեղաց. դեղթափ
է՝ որով զերծանիմք ի հանապա-
զօրեայ յանցուածոց, եւ ի մահու-

չափ յանցանաց զգուշացեալ պահիմք: Ի սա հուր, որ զսիրտս սիրով սրբով վառեալ բորբոքէ. այնպէս զի մէք, որպէս Ոսկեբերան ասէ, եթէ ի մեր կուսէ չդնիցեմք ինչ արգելք, դառնայցեմք ի սեղանոյ անտի “չբացանք բոցաշունչք, եւ ահագինք սատանայի”, Բայց աղէ, Տէր. զի է զի այնչափ անչափ քահանայք որ այգուն այգուն այսու երկնաւոր հացիւ անանին, եւ փոխանակ յաստուածեղէն սիրոյ անտի վառեալ բորբոքելոյ՝ հանապաղ յերկրաւորս հարեալ հատեալ են, ցանկ նոքիմք կամակար ներելի մեղօք ի սեղան անդր մատչին: Ընտի իսկ, զի առանց իրիք նպատակի եւ փափաքանաց սրբութեան, այլ լոկ վասն անձինն շահու կամ առ սովորութեան ի պատարագ անդր մատչին. եւ նմին իրի իսկ հանապաղ զնոյն յանցանա յանցանեն,

եւ ի նոյն մինչեւ ի մահ հանապաղորդեն, եւ աստի անդր անցանեն՝ երթալ տալ համարս Յիսուսի վասն իւրեանց մեղին եւ անկարգ զնացից: Ո՛ր քահանայք իմ, եթէ եւ դու ի սոցա համարի իցես, զիտաաջիր զի հացս այս երկնաւոր ոչ միայն սուրբ զքեզ չառնիցէ, այլ եւ քոյով իսկ յանցանօք՝ պատժապարտ առաջի աստուածեղէն արդարութեանն կացուցանիցէ: Ուղղեսցիր զանձնքո. զմտաւ ած եթէ մահ քեզ հանապաղ մօտագոյնս մերձենայ: Վախեսցիր տեսցիր եթէ ոչք իցեն յօժարութիւնքն եւ թերութիւնք, որ արգել եւ խափան լինին քեզ յառաջագէմ յաստուածեղէն շնորհան լինելոյ, եւ հանմեթեա զնոսին ի բաց: Ը՞ծ զմտաւ եթէ քահանայ ես դու. խոկասցիր զի Ըստուած ընտրեաց զքեզ յիւր սիրելի, եւ չէր իսկ ձեռն-

Հաս մեծ ինչ քան զոր արարն՝
առնել քեզ:

Ո՛ր Աստուած անվախճան փառաց, դու կամիս մտեալ բնակել յիմում արտի յայսմ առաւօտու: Բայց պարտի սուրբ լինել բնակութիւնն, յոր դուդ մասնելոց ես. Տան քոմ լայելէ պէտքն, Տէր: Օխորդ կարեմ յիս ընդունել զքեզ ես, որ լցեալ եմ թերութեամբք եւ յանցանօք: Տէր, չեմ բաւական եթէ ընդ յարկաւ իմով մտցես:

Ով Փրկիչ իմ, եթէ այժմ առաջի աթոռոյ արդարութեան քո հասանէր ինձ երեւել, զինչ համարս իշխէի տալ քեզ վասն այնչափ անչափ պատարագացն զոր մատուցի, եւ վասն ամացն զորս կեցի՝ յորմէ հեռէ քահանայս եմ: Ով Տէր, շնորհեա ինձ ժամանակ, եւ մի մտաներ ընդ իս ի դատաստան. Սի Կրի-

նէր ի դատաստան ընդ Ժառանգութեամբ: Սկսան զթութեան քո ժութեա դու ինձ սակաւիկ մի. թոյլ աբա ինչ ասկանի յի հանգչել, յինչ չեմ երկեալ ելեմ քո պի ոչ դատաստան: Չգեալ երկարեսցիր սակաւիկ մի զժամանակ կենաց իմոյ, զի զապատուորութիւն իմ զոր քեզն ցուցի, լալ եւ աշխարել մարթացայց: Վուրնորեցեր զիս քեզ ի քահանայ. այլ որպիսի գնացս ցուցի ես յայժմ: Այնչափ անչափ պատարագք կարէի սիրով քով սրբով ամենեւին իսկ վառեալ բորբոքել, համակ անարատ համբէն սուրբ լինել: Աս ինձէն եմ պատճառք՝ ոչ դու, զի արգելի զշնորհս քո: Չէին այնպէս յարարեալ վարք եւ զնացք իմ, զի զքեզ պատուեալ մեծարէի. այլ զնորին հակառակն արհամարհեալ անպատուեցի զքեզ առաջի երկ-

նի եւ երկրի: Գուհ հաներ զհա
յաշխարհէ, այլ ես առաւել
քան զաշխարհականն սիրեցի
զաշխարհ: Ողորմեա ինձ, Աստու-
ած իմ, ողորմեա ինձ. մի թո-
ղուր զիս: ահա կամիմ ուղղել
զիս: Յաւէ ինձ վասն ամենայն
թշնամանաց, որովք զքեզ թշնա-
մանեցի: Ակիզեն արարից այսու-
հետեւ ճշմարտիւ սիրել զքեզ,
եւ յայսմ առաւօտու յորում
հանդերձեալ եմ ընդունել
զքեզ միւսանգամ, սկիզբն արա-
րից սիրել զքեզ:

Սիրեմ զքեզ, Աստուած սրաի
իմոյ. սիրեմ զքեզ, Փրկիչ իմ,
որ առ ի զիս փրկելոյ եւ առնելոյ
քեզ քահանայ՝ զկեանս քո ե-
տուր: Տէր, չեմ բաւական եթէ
ընդ յարկաւ իմով մտցես, այլ
ասա բանիւ միայն եւ բժշկեսցի հո-
գի իմ: Թող ինձ, Յիսուս, եւ
բժշկեա զիս: Անջատեա զիս յաշ-

խարհէ, եւ միացո զիս ընդ քեզ
սերաիւ: Տուր զի յայսմ հետէ
վարք իմ եւ զնացք այնպէս իսկ
լեցին յարդարեալք՝ որպիսի ինչ
վայել իցեն կարգի քահանայու-
թեան յոր զինն ընտրեցեր: Աի-
րելի Փրկիչ, արժանիք քո յոյս
իմ են: Հայր յաւիտեանական,
նուիրեմ քեզ զՅիսուս Քրիստոս
յայսմ առաւօտու, որպէս զի ա-
րասցես դու՝ զի քեզ տաց զիս ա-
մենեւին:

Ամենասուրբ Այս Մարիամ,
աղաչեա զՅիսուս վասն իմ:

Բ.

Ի Գ Ո Ն Ո Ի Թ Ի Ի Ն

Ս. Պ Ա Տ Ա Ր Ա Գ Ի

Կիրարկի:

Արեւի Յիսուս, Փրկիչ իմ եւ
Աստուած. յառաջ քան զին-
առեցանելն զսուրբ պատարագն
յորժամ քեզ երկիր պազանէի,
զայն իմն յուշ ածէի եթէ որպի-
սի շքեղն փառաւորութեամբ
բազմեալ իցես յերկինս ընդ աջմէ
Հօր. այժմիկ երկիր պազանեմ
քեզ՝ իբր զն եկիր ի սիրտ իմ,
Թաքուցեալ ընդ դոյզն կերպա-
րանօք հացի եւ զինւոյ, եւ այն-
պէս լեալ կերակուր եւ ըմպելի
հոգւոյ իմոյ:

Ողջամբ դառնաւ քո ի հոգի
իմ, Տէր. գոհանամ զքէն վասն
դաւառանդ յամենայն սրտէ. եւ ո՞
տայր ինձ ըստ արժանւոյն լինել
քեզ շնորհակալ, իբրեւ զինա-
կան ոք, որոյ չկարացեալ շնոր-
հակալ լինել Թագաւորին իւ-
րում. որ ի հիւզ անդր նորա այց
արարեալ իցէ, չեցէ այլում իմիք
ձեռնհաս, բայց արկանել զանձն
յոսս նորա, եւ պապանձեալ առ-
անհնարին սքանչանացն, հիանալ
զարմանալ մեծարել եւ բարձր
առնել զայնպիսի մեծ-շնորհ. սոյն
օրինակ եւ ես չեմ իմիք ձեռնհաս,
եւ արկանեմ զանձն իմ յոսս քո,
ո՞ աստուածեղէն Թագաւոր իմ
Յիսուս, երկիր պազանեմ քեզ
ի խորոց անտի անարժանութեան
իմոյ, եւ խառնեմ զայս զիմ եր-
կրպագութիւն ընդ երկրպագու-
թեան ամենասուրբ Առաքին որով
յորժամ յղացաւն զքեզ յամեն-

նասուրբ արդանդին երկիր եպաղ
քեղ, եւ յանկամ սիրել զքեզ
որպէս նայն սիրեաց:

Ո՛րքիկ իմ, դու յայսմ ի
ամին առաւօտու ցուցեալ զանձն
քո հնազանդ բանից իմոց՝ իջեր
յերկիր, եւ ետուր զքեզ ի ձեռս
իմ. եւ ես քանիցս անգամ ստուն-
գանեցի պատուիրանաց քոց, եւ
ապախտաւութեամբ թիկունս
զարձուցի ի քէն, եւ զշնորհս եւ
զսէր քո մերժեցի: Յուսամ, Յի-
սուս, եթէ արդէն իսկ տուեալ
իցէ քո ինձ թողութիւն. սակայն
եթէ առ իմոց յանցանաց չիցէ քո
թողեալ ինձ տակաւին, թող ինձ
աղաչեմ ի ամին առաւօտու, զի
ցաւիմ յամենայն սրտէ վասն
զանապուցանելոյ իմոյ զքեզ, ո՞
անեզր բարութիւն:

Ո՛ր տայր եթէ ջանի սիրեալ էր
իմ զքեզ, Յիսուս, եւ կամ գո-
նեա յօրէ յօրմէ հետէ զառաջին

պատարագն իմ մատուցի՝ վա-
ռեալ բորբոքէի միշտ սիրով քով:
Գու ի միջոյ այնչափ բիւրաւորաց
ընտրեցեր զեա քեզ ի քահանայ,
եւ խառնեցեր զեա ի սիրելեա քո.
եւ զինչ ինչ քան զայս առաւել
առնել էր քեզ առ ի շահելոյ
զսէր իմ: Եւ սակայն եւ ժամա-
նակ եւս տաս ինձ առնել զայն
զոր յայժմ ոչ արարի. եւ ես սի-
րեցից զքեզ յայսմ հետէ ոգւով
չափ:

Ոչ. յայսմ հետէ ոչ ինչ այլ
ինչ սէր որ ոչ ի քեզ հայիցի՝
դրաւեացէ զսիրտ իմ, որ այնչափ
պարաւանդեաց զեա սիրել զքեզ:

Եստուած իմ եւ ամենայն
ինչ: Օրհնէ պիտոյ իցեն ինձ,
Եստուած իմ, ամենայն մեծու-
թիւնք եւ փառք եւ խնդութիւնք
աշխարհի. դու ես ամենայն ինչ
իմ: Գու լիջեր յայսմ հետէ մի
միայն բարութիւն իմ, մի միայն

սէր իմ: Գոչեցից առ քեզ ընդ սրբոյն Պաւղնոսի «Առցեն անձանց իւրեանց մեծատունք զմեծութիւնս իւրեանց, թագաւորք զիւրեանց թագաւորութիւնս. ինձ Վրիստոս փառք եւ արքայութիւն է, Եւո. վայելեցեն իշխանք եւ մեծատունք աշխարհի՝ ի գանձս եւ յիշխանութիւնս իւրեանց. մեծութիւն իմ եւ փառք դու միայն ես, Յիսուս:

Հայր յաւիտենական, վասն սիրոյն զոր սիրեցեր զՈրդի քո՝ զոր ի սմին առաւօտու քեզ մատուցի եւ ընկալայ ի սիրտ իմ, շնորհեա ինձ հանապազորդութիւն ի սուրբ շնորհս քո եւ զպարգեւ սիրոյ քո սրբոյ: Ի քեզ ապաստան առնեմ զամենայն ազգականս իմ, զբարեկամս եւ զթրշնամբս: Վեզ յանձն առնեմ զտառապեալ հոգիս քաւարանի եւ զընտւ չու առական մեղաւորս:

Ըմենասուրբ Մարիամ, Մայր իմ, առ ինձ սուրբ հանապազորդութիւն եւ սէր առ Յիսուս Վրիստոս:

Զառնի որ զին՝ աբա հանապազ յեթ
Պապարագի:

Հոգի Վրիստոսի, սրբեա զիս.
Մարմին Վրիստոսի, պահեա զիս.
Երիւն Վրիստոսի, արբո զիս.
Ջուր կողին Վրիստոսի, լուա զիս.
Չարչարանք Վսի, զօրացո՛ զիս.
Բարերար Յիսուս, լուր ինձ.
Ի վէրս քո ծածկեա զիս.

Մի թողուր մեկնել

ինձ ի քէն. երէց՝ երէն-մեր:

Ի չարասէր թշնամոյն զերծս զիս.
Ի ժամու մահուան իմոյ կոչեա զիս.
Եւ հրամայեա ինձ դալ առ քեզ,
Օրհնել զքեզ ընդ սուրբս քո
Եւ ընդ հրեշտակս քո
Յաւիտենան յաւիտենից. ամէն:

Երկուշաբաթի:

Ո՛ր անկողնի բարութիւնն, ո՛ր սէր
անսահման. Աստուած զանձն ինձ
եւ տալենեւին, եւ եղեւ իմ ժա-
ռանգութիւնն ի գլխովին: Ի մի
վայր ժողովեալիր, անձն իմ, զա-
մենայն զսէր քո, կապեալ զանձն
քո նոյն սիրով անձկագոյնս ընդ
Տեառն քում որ վասն այնորիկ
միայն եկն առ քեզ, զի զանձն
իւր միացուցէ ընդ քեզ եւ սի-
րեցի ի քէն:

Փրկիչ իմ սիրելի. առ քեզ
կամ. զքեւ ո՛ր կեանք իմ եւ ա-
մենայն ինչ իմ, փարիմ. մի մեր-
ժեր զիս ի բաց: Եւ չուսուականս
եւ ապաժաման, եւ ցայժմ մեր-
ժեցի զքեզ ի հոգւոյ իմմէ, եւ
անջատեալ բաժանեցի ի քէն
զանձն իմ. սակայն յայսմ հետէ
բիւր անգամ զկեանս իմ առնում
յանձն կորուսանել քան զքեզ,

ո՛ր անկողնի բարութիւնն: Սո-
ռա, Տէր, մոռա զթշնամանսն
զմեծամեծս որովք դառնացուցի
զքեզ, եւ թող ինձ: Յաւ է ինձ
յամենայն սրտէ. եւ ո՛ր տայր ինձ
ի ցաւոց աստի մեռանել:

Թէպէտ անչափ դառնացուցի
եւ զքեզ, սակայն եւ այնպէս դու
ցանկ հրամայես ինձ սիրել զքեզ՝
յորժամ ասիցես եթէ Սէրեւոյն
զՏէր Աստուծոյ յամենայն սր-
տէ քոմէ,

Բարէ. ո՛ր եմ ես, Տէր, զի այն-
չափ ցանկաս թէ սիրեցից զքեզ:
Այլ քանզի ցանկանաս, կատա-
րեցից զկամս քո: Գու վասն իմ
ի մահ մատնեցար, դու ետուր
ինձ ի կերակուր զամենասուրբ
մարմին քո. եւ ես ահա թողում
զամենայն, հրաժարիմ յամենայ-
նէ, եւ փարիմ զքեւ զիրկընդ-
խառն, փրկիչ իմ սիրելի. Ո՛ր
Զինեացէ զէս ի սիրոյն Բրեւոյն:

Եւ զ՞ որ սիրեցից, փրկիւ իմ,
եթէ զքեզ ոչ սիրիցեմ որ զեղեց-
կութիւն անասհման ես եւ անեղը
բարութիւն եւ արժանի անպայ-
ման սիրոյ: Օ՛հնչ հայ ի՞նչ բնա-
յերկնա, ե- ի ի՞նչ զնչ խնդրեցեց
յերկն: Աստուած սրբի իմոյ, Բա-
ժն ի՞նչ Աստուած յա-խաւան:
Այո՛, Աստուած իմ ոչ յերկինս
եւ ոչ յերկրի մարթ է ինձ մեծ
եւս բարութիւն քան զայս դաւա-
նել, եւ ոչ զոք որոյ սիրեալ իցէ
զնա՝ առաւել քան զքեզ: Եւ ի՞նչ
սրբայս-ի-ն-ն: Ո՛ Յիսուս, լուր
ինձ, եւ ի ամին առաւօտու ստաւ-
ջեր զսիրտ իմ բովանդակ. քեզ
տամ զսիրտ իմ բովանդակ. առ
զայն յաւիտեանս. առ ամենեւին:
Հան մերժեալ ի նմանէ ի բաց զա-
մենայն սէր, որ ոչ ի քեզ հայի-
ցի: Օքեզ միայն ընտրեմ ինձ ի
ժառանգութիւն եւ ի մեծու-
թիւն. Աստուած սրբի իմոյ, Բա-

ժն ի՞նչ Աստուած յա-խաւան:
Տուր զն հանապաղ ձայն բար-
ձեալ խնդրեցից ի քէն ընդ Ս.
Իզնատեայ Լոյորայ, եւ աղաչեցից.
“Օսէր քո միայն հանդերձ շնոր-
հօք քովք տուր ինձ, եւ ահա
մեծատուն եմ ես բաւականն,,:
Տուր ինձ զսէր եւ զշնորհս քո,
այս է՝ արա զն սիրեցից զքեզ եւ
սիրեցայց ի քէն. յայնժամ եմ
իսկ մեծատուն բաւականն, եւ
բնաւ այլում իմիք ոչ ցանկացայց
եւ ոչ փափաքեցից:

Բայց դու ճանաչես զտխարու-
թիւն իմ, եւ զիտես եթէ բա-
ղում անգամ ապախտ ալ տօրի
զքեզ: Եւ ինձ ձեռնառու շնոր-
հօք քովք եւ մի թողուր բաժա-
նել միւսանդամ ի սիրոյ սրբոյ
քումն. “Մի թողուր անջատել
ինձ ի քէն,,: Այժմիկ աղաղակեմ
առ քեզ. եւ տուր ինձ շնորհս զն
զբանս զայստօրիկ ցանկ ի սրտի եւ

ի բերանի կրիցեմ. «Մի թողուր,
մի թողուր մեկնել ինձ ի քէն»,:

Ամենատուրք Այս Մարիամ,
յոյս իմ. առ ինձ զայս երկուս
շնորհս յԱստուծոյ, զսուրբ Հա-
նապազորդութիւն եւ զսէր սուրբ,
եւ ոչ այլ ինչ ինդրեցից ի քէն:

Երեքշաբաթի:

Վայ ինձ. եւ զհարզ մարթ եր
ինձ այնպէս բազում անգամ մե-
ղօք զայրացուցանել զքեզ, գի-
տելով իսկ եթէ քանի անհնարին
թշնամանս հասուցանեմ քեզ
մեղօք: Վասն արժանեաց չարչա-
րանաց քոց աղաչեմ զքեզ, հա-
ճեաց շնորհել ինձ եւս քան զեւս
կապել ընդ քեզ սիրով քով
սրբով, եւ մի դառնացուցիչ հոտն
ժանտահոտ իմոց յանցանաց հե-
ռացուցէ զքեզ յինէն: Այս
տուր, աղաչեմ զքեզ, զի տակաւ
քաջ եւս խելամուտ եղեց եթէ
դու ես գլխաւոր բարութիւն եւ
արժանի համօրէն սիրոյ իմոյ, եւ
թէ ըստ չափ անդր սիրեցեր դու
զիս:

Յանկամ, Յիսուս, զանձն իմ
վասն քո, որպէս եւ դու վասն իմ
զանձն քո ողջոյն մատուցեր, նոյն-

պէս հանել բովանդակ յողջա-
կէզ: Դու մեծաւ իմն սիրով եւ
խնամօք ձգեցեր զիս առ քեզ. մի
թողուր, աղաչեմ, զի միւսանդամ
հեռացայց ի քէն: Սիրեմ զքեզ,
Աստուած իմ, եւ ցանկ իսկ սի-
րեցից զքեզ: Եւ զհարզ հնար
իցէ ինձ այսուհետեւ զի ծանեայ
զսէր քո, մերժեալ ամենեւին
յերեսաց քոց կապուտ կողոպուտ
ի շնորհաց քոց կեանս կեալ:

Շնորհս մատուցանեմ քեզ զի
երկայնամիտ եղեր ինձ մինչդեռ
Տեառնդ յաչաց ելեալ էի, եւ
այժմ տաս ինձ ժամանակ առ
կարող լինելոյ սիրել զքեզ: Եթէ
մեռեալ էի յայնժամ, չկարէի
այժմ սիրել զքեզ: Եւ քանզի
դեռ եւս կարեմ սիրել զքեզ,
վասն որոյ սիրեցից, Յիսուս, որ-
չափ յիմում կարի իցէ, եւ ա-
րարից զամենայն առ ի հաճոյ լի-
նելոյ քեզ: Սիրեմ զքեզ, բա-

րութիւն անբաւ, սիրեմ զքեզ
առաւել քան զիս. եւ առ սէր
քո տամ քեզ զմարմին իմ եւ
զհոգի եւ զամենայն կամս իմ:
Արդ տուր հրաման, Տէր, որպէս
եւ քեզ հաճոյ իցէ. մտադեւր
ընդունիմ զամենայն ինչ: Շատ
իսկ եւ բաւական է ինձ եթէ զայն
ինձ շնորհիցես՝ զի սիրեցից զքեզ,
այլ ինչ ոչ խնդրեմ ի քէն: Տուր
ում եւ կամիցիս զմեծութիւնս
աշխարհի. ես այլում իմիք ոչ
ցանկանամ, այլ ինչ ոչ կամիմ
բայց զսուրբ հանապազորդութիւն
ի շնորհս քո եւ զսուրբ սէր քո:

Հայր յաւիտեանական, ի խոս-
տումն Արդւոյ քո ապաստան՝ որ
ասէ. Եփէ ասէ ասէ ասէ, զի զոր
ինչ խնդրեցէ՝ ի Հօրէ Եփէ ասէ
Եփ ասէ ասէ, խնդրեմ յանուն
Յիսուսի Քրիստոսի զշնորհս հա-
նապազորդութեան եւ զշնորհս
սիրելոյ զքեզ յամենայն սրտէ,

եւ յօրէ աստի կատարեալ իմն օրինակաւ կատարելոյ զկամս քո: Ո՛ր Յիսուս, դու զանձն քո վասն իմ պատարագեցեր բովանդակ, եւ պարգեւեցեր ինձ, զի եւ ես զանձն իմ քեզ յանձն առնիցեմ, եւ զամենայն կամս իմ քեզ մատուցանիցեմ, եւ ընմ զըստքս քո եթէ Տոբ յիս, որդեակ, զսիրտ ահա մատուցանեմ քեզ զսիրտ իմ եւ զկամս. եւ երկոքին եւս քեզ մատուցին եւ քո լիցին բովանդակ: Աւ սակայն դու գիտես թէ զխորդ տկար իցեմ. օգնեա ինձ եւ մի թողուր՝ զի միւսանդամ յետս առնուցում զկամս իմ, եւ դառնացուցանիցեմ զքեզ: Մի, մի թողուր. այլ շնորհեա՛ զի ցանկ սիրեցից զքեզ, եւ որպէս պարսն իցէ քահանայի՛ աշխատէս սիրեցից. եւ արա զի զոր օրինակ Որդի քո յաւանդել անդ զողի իւր ասէր, Ամենայն ինչ կատարեալ է, զնոյն

օրինակ եւ ես երբեմն ի ժամ մահու իմոյ կարիցեմ ասել եթէ յօրէ աստի զամենասուրբ կամս քո կատարելոյ: Արա, աղաչեմ, զի յամենայն փորձութիւնս եւ ի վտանգս դառնացուցանելոյ զքեզ մի մոռացայց ի քեզ լինել ապաստան, եւ աղաչեցից զքեզ օգնել ինձ յանուն արժանեաց Յիսուսի Վերիատոսի:

Ո՛ր ամենասուրբ Աշխատեալ Մարիամ, առ ինձ զայս շնորհս, զի ի փորձութիւնս ցանկ յԱստուած եւ ի քեզ արարից զանձն իմ ապաստան, որ կարողդ ես ամենայնի առ Աստուծոյ:

Չորեքշաբաթի:

Տէր իմ Յիսուս, տեսնեմ
թէ որչափ ինչ արարեր եւ կրե-
ցեր առ ի շարժելոյ զեւ սիրել
զքեզ. եւ ես ցանկ յետին իմն ա-
պախտաւորութեամբ անշնորհա-
կալու քեզ եղէ. քանիցս եւ վասն
չնչին ինչ հաճոյից եւ առ հար-
կանելոյ զփափաք տարապարտ կա-
մաց անձին իմոյ զշնորհ քո ետու
վտարանդի, եւ զմենայն պատիւ
եւ զմեծարանս երեսաց քոց ա-
ղարտեալ ի բաց ընկեցի: Ամենայն
արարածոց՝ յորոց բարիս ինչ
գտեալ էի, մեծաւ փութով եւ
բազում հոգաբարձութեամբ ե-
ղէ շնորհակալ, քեզ միայն գտայ
ապախտաւոր: Աստուած իմ սի-
րելի, շնորհեա ինձ թողութիւն.
ցաւեն ինձ մեղք իմ անհնարին.
յուսամ եթէ տացես ինձ թողու-
թիւն, զի դու անեղբ բարութիւն

եւ: Եթէ չէիր դու բարութիւն
անսահման, չէր ինձ մարթ բնաւ
ունել յոյս ակնկալութեան, եւ
ոչ իշխել խնդրելոյ ի քէն ողոր-
մութիւն:

Գոհանամ զքէն, սէր իմ, զի
ոչ որպէս էի իսկ արժանի քարա-
վէժ արարեր զեւ ի դժոխս, այլ
կացեր մնացեր դու ինձ այսչափ
ընդ երկար: Բարբէ. միայն եր-
կայնմտութիւն քո, Աստուած
իմ, պարտ էր վառել բորբոքել
զեւ սիրով քով: Ա՞յ ոք այս-
չափ երկայնմտութեամբ համբե-
րել ինձ կարէր, բայց դու միայն
որ Աստուած ես անսահման ողոր-
մութեան: Գիտեմ եթէ որչափ
ընդ երկար աշխատ եղեր շահել
զէր իմ: Այ, յայսմ հետե ոչ եւս
գիմնադարձ եղէց սիրոյ քում. ա-
հա քեզ տամ զանձն իմ բովան-
դակ: Շատ իսկ ընդ երկար զայրա-
ցուցի զքեզ. այժմ սիրեցից

զքեզ : Արեւմ զքեզ , զլեաւոր
բարութիւն իմ . սիրեմ զքեզ ,
անեղը քաղցրութիւն . սիրեմ
զքեզ , Աստուած իմ , որ արժա-
նիդ ես անչափական սիրոյ . եւ
ցանկ իսկ եւ աստ եւ յաւիտեանս
զոչեցից անդադար . սիրեմ զքեզ ,
սիրեմ զքեզ :

Աստուած իմ . քանի քանի
ամս կորուսի , յորս մարթ էր ինձ
սիրել զքեզ , եւ ի սէր քո եւս
քան զեւս աճել . իսկ ես ի դառ-
նացուցանել զքեզ անցուցի դա-
ռւրս իմ : Սակայն արիւն քո ,
Յիսուս , յոյս իմ է : Յուսամ ե-
թէ ոչ եւս դադարեցայց սիրել
զքեզ : Թէ որչափ ինչ կեցոյ ի-
ցեմ , զայն ոչ զիտեմ . եւ սակայն
ամբն որ առաջն ինձ կան , եթէ
չատ իցեն եթէ սակաւ , քեզ
նուիրեսցին համօրէն : Վասն սո-
րին իսկ այսորիկ կայիր մնայիր դու
ինձ ցայժմ . արդարեւ Տէր , հա-

ձեցից զմիտս քո . սիրեցից զքեզ
հանապաղ , եւ զքեզ միայն սի-
րեցից : Օ՛րհն՝ պիտոյ իցեն ինձ
ուրախութիւն , մեծութիւնք եւ
փառք . դու միայն , Աստուած
իմ , դու միայն առանձինն ես եւ
եղիցես յաւիտեանս սէր իմ եւ
ամենայն ինչ :

Բայց չեմ ես իմիք բնաւ ձեռն-
հաս՝ եթէ ոչ դու շնորհօք քովք
հապես ինձ ի թիկունս : Արդ ա-
ղաչեմ զքեզ թախանձանօք . վի-
րաւորեա զսիրտ իմ , բորբոքեսձեր
սիրով քով սրբով , եւ կապեսձեր
ընդ քեզ սերտ կապանօք՝ այն-
պէս զն չեցէ հնար նմա յայտմ
հեռէ բաժանել ի քէն : Վու
ինքնին խոստացար սիրել զայն որ
զքեզն սիրեցէ . Եւ որ զեան սիրեն ,
«իրեն» : Այժմ սիրեմ ես զքեզ .
շնորհեա ինձ զհամարձակութիւն
իմ՝ որով առ քեզն աղաղակեմ —
Արեւսձեր եւ դու զեւս , եւ մի թու-

դուր՝ զե ստիպեցից զքեզ հանել
յինէն զսէր քո: Որ ոչ սեբէ՝ ան-
բէն ի մահոռն էայ. պահեա զեա
յաղեաից անտի չսիրելոյ զքեզ
եւ այնպէս կարոյ ի մահոռն: Արա
զե ցանդ սիրեցից զքեզ, զե եւ
դու ցանդ սիրեսցես զեա, եւ այս-
պէս լիցի միութիւն մեր յաւիտե-
նական, եւ ոչ քայքայեսցի բնառ
սէրն որ ընդ իս եւ ընդ քեզ: Ա-
րա զայս, Հայր յաւիտենական,
վասն սիրոյն Յիսուսի-Քրիստոսի:
Արա զայդ, Յիսուս, վասն ար-
ժանեաց քոյ. վստահ եմ ի սո-
սին՝ եթէ ես զքեզ եւ դու զեա
սիրեսցես հանապաղ:

Ո՛ր Մարիամ, Մայր Աստուծոյ
եւ մայր իմ, աղաչեա զՅիսուս
վասն իմ:

Հիւղջադատի:

Ո՛ր Աստուած, ո՛ր անվախճան
մեծաշուք փառաւորութիւն. ա-
հա առ ոտս քո է նենդաւորն եւ
մասնիչ որ բազումն դառնացոյց
զքեզ: Գու այնչափ բազում ան-
գամ ետուր ինձ թողութիւն,
այլ ես փոխանակ ընդ այնչափ
շնորհաց եւ լուսաւորութեանց
դորս շնորհեցեր ինձ, ցանդ վերս-
տին զայրացուցի զքեզ: Այլք ա-
ռանց պայծառ գիտութեան չա-
րութեանն այնր զոր դործէին եւ
ըմբռնեալ իմն ի թանձրամած
խաւարի՝ մեղան. այլ ինձ՝ չարու-
թիւն այնր զոր առնէի, լուսաւո-
րագոյն էր, եւ մեղայ շուրջ պա-
տեալ պայծառ լուսով: Այլ
լուր Որդւոյ քում միածնի զոր ի
ամին առաւօտու մատուցի քեզ
դատարադ, որ այժմ յիմում
սրտի է եւ խնդրէ ի քէն ողորմու-

Թիւն եւ Թողութիւն վասն իմ: Շնորհեա ինձ Թողութիւն առ սէր Յիսուսի Վրիստոսի, քանզի ցաւիմ յամենայն սրտէ իմնէ զեղքեզ, ո՞ անվանձան բարութիւն զայրացուցեալ Թշնամանեցի:

Պիտեմ զեւ առ սէր Յիսուսի Վրիստոսի հաշտիս դու ընդ մեղաւորս. Հաճեցաւ նոյնս հաշտեցոցանել զամենայն ի նոյն: Աղէ առ սէր Յիսուսի Վրիստոսի հաշտեաց եւ ընդ իս: Մի ընկեաւ նոյր զեւ յերեսաց քոց. մի մերժեր զեւ, որպէս արժանի իսկ եմ, յերեսաց քոց: Թող ինձ, եւ փոխեալ զսիրտ իմ. Սերդ քո հասարեա յիս Աստուած: Արա զայս, աղաչեմ, դոնեաց վասն քո իսկ փառաց. այնու զեւ դու ընտրեցեր զեւ քեզ ի քահանայ եւ սպասաւոր, եւ կարգեալ սահմանեցեր զեւ հանել ողջակեզ զՈրդիդ քո զմիածին: Տուր զի բարք

եւ վարք իմ լիցին արժանի առն քահանայի: Ո՛վ տոչորեաջիրբեաջինջ արա բոցով սիրոյ քո սրբոյ զամենայն սէր, որ յերկրաւորան ձգիցի: Տուր զեւ յայսմ հետէ վասն այնչափ շնորհացն զորս ցուցեր ինձ, եւ վասն մեծի սիրոյն զոր սիրեցեր զեւ, շնորհակալու միտս ընծայեցուցանիցեմ: Արդարեւ մինչեւ ցայժմ անարգեալ անգոսնեցի ես զքո բարեկամութիւն, այլ այժմիկ ի վեր է ինձ քան զամենայն մեծութիւնս աշխարհի քո բարեկամութիւնդ, եւ նախաւ մեծար ընտրեմ զհամոյս քո քան զամենայն գանձս եւ զփափկութիւնս երկնից եւ երկրի:

Հայր իմ, արձակեա զեւ յամենայնէ առ սէր Յիսուսի Վրիստոսի: Ամիս զի քահանայք քո մեկնեալք եւ անջատեալք յաշխարհէ իցեն յամենայնի առ ի լոկ վասն քո եւ վասն զործոց փա-

ռաց քոյ կելոյ. Որչեցե՜ ինչ
 զԲառնաբանս — զԱռաջին Գործ-
 յոր կուցեալ է իմ զԲառնաբանս : Քաջ
 իսկ գիտեմ եթէ զսոյն եւ յինչն
 եւս պահանջես դու, եւ գնեմ
 իսկ ի մոխ առնել զայն. այլ դու
 ձեռն տուր ինձ շնորհօք քովք :
 Զդեա զիս առ քեզ : Տուր ինձ
 երկայնամոլթիւն եւ միակամու-
 թիւն ի վեշտա եւ ի դժնդակս :
 Շնորհեա ինձ հոգի մեռուցման
 առ սէր քո : Շնորհեա ինձ հոգի
 ճշմարիտն խոնարհութեան, եւ
 այնչափ նկրտել ի նմին յառաջա-
 դէմ, մինչեւ ուրախ լինել ինձ
 յորժամ անդոսնիցիմ յայլոյ եւ
 մեղապարտ հաշուիցիմ : Ուստի
 առնել զհամա քո. եւ ասա ինձ
 զինչ եւ ցանկանայցես յինչն, եւ
 կատարեցից զամենայն : Բնկալ,
 Աստուած իմ, զսէր առն միոջ
 մեղաւորի որ անդր իսկ քան զչափ
 զայրացոյց զքեզ յառաջագոյն,

այլ այժմիկ ցանկայ սիրել զքեզ
 ճշմարտապէս եւ քո լինել ամե-
 նեւին : Հայր յաւիտենական,
 յուսամ եթէ յաւիտեանս սիրե-
 ցից զքեզ, եւ նմին իրի իսկ կա-
 միմ յերկրի աստ մեծաւ սիրով
 սիրել զքեզ, զի եւ ի հանդեր-
 ձելումն մեծաւ եւս սիրով սիրե-
 ցից զքեզ :

Եւ զի սիրեմ զքեզ, ցանկամ
 զի ծանկցեն զքեզ ամենայն մար-
 դիկ, եւ սիրեսցեն զքեզ : Եւ
 քանզի դու, Տէր, կացուցեր զիս
 քահանայ, տուր ինձ շնորհս վա-
 տակելոյ վասն քո եւ հոգիս առ
 քեզ ածելոյ : Յուսամ զայս ա-
 մենայն յարժանեաց քոյ, Տէր
 Յիսուս, եւ ի բարեխօսութենէ
 քում, Մայր իմ Մարիամ :

ՈՒՐՈՒՄԻ:

Տէր իմ Յիսուս, զեմբի յայն-
չափ մարդկան բազմութենէ կա-
րացեր ընտրել զեա քեզ ի քա-
հանայ, զեա՝ որ բազում անգամ
դարձուցի քեզ թիկունս, անար-
դեալ առ ոտն հարի զշնորհս քո
եւ վասն չնչեցեց ետու զայն վտա-
րանդի: Տէր իմ եւ Աստուած
սիրելի, ցաւէ ինձ յամենայն սրտէ:
Ասա դու ցիս, աղաչեմ, ետուր
ինձ թողութիւն: Այո. յուսամ
հաստատութեամբ: Ոչ մի ան-
գամ եւեթ եղեր դու ինձ փրկիչ,
այլ այնչափ՝ որչափ զիմ մեղս
թողեր: Ո՞ր տայր թէ չէր իմ
դառնացուցեալ բնաւ զքեզ եր-
բեք, Փրկիչ իմ: Ասելի արա եւ
ինձ, աղաչեմ, զայն զոր առ
Սաղգաղենացին ասացեր. Թա-
ղեալ լիցին՝ +եւ Դեղձ +. եւ այ-
նու գիտացից եթէ ընկալար զեա

միւսանդամ ի շնորհս քո, եւ
թէ տացես ինձ անհնարին իմն
ցաւս զմեղաց իմոց: Ի յեւ +
յանչն աւանձ զհոգի իմ. փրկեցեր
զեա, Տէր, Աստուած ճշմարտ-
մեան: Ո՞ր հովիւ աստուածեղէն,
դու իջեր յերկնից խնդրել զեա
զոչխարս զկորուսեալ, եւ զոր ա-
մենայն դաս իջանես վասն բարեաց
իմոց ի սեղան այսր: Դու վասն
փրկելոյ զեա ետուր զկեանս քո.
արդ մի, Տէր, մի մերժեր զեա. Ի
յեւ + յանչն աւանձ զհոգի իմ.
ընկալ զոգի իմ վասն զթութեան
ի ձեռս քո, եւ մի թողուր բնաւ
յայտմ հետէ բաժանել ի քէն:

Դու հեղեր զարիւն քո վասն
իմ. «Աղաչեմք զքեզ օգնել ծա-
ռայից քոց զորս պատուական ա-
րեամք քով գնեցեր», Այժմ
բարեխօս ես վասն իմ եւ ոչ
դեռ եւս պատառոր. առ ինձ թո-
ղութիւն ի օրէ քումք. առ ինձ

լոյս եւ զօրութիւն սիրելոյ զքեզ
յամենայն սրտէ իմմէ: Տուր ինձ
շնորհս այնպէս անցուցանել
զմնացուածս աւուրց կենաց իմոց՝
զի վքեզ, յորժամ իբրեւ դա-
տաւոր երեւիցիս, հաշտ ընդ իս
տեսանիցեմ:

Թագաւորեա սիրով քով, ա-
ղաչեմ. տիրես ջիրբովանդակ սրտի
իմում: Երա զի քո եղէց ամե-
նեւին. եւ վասն սորին իսկ այսո-
րիկ յուշ առնիջիր ինձ հանա-
պաղ, փրկիչ իմ, զսէրն զոր սի-
րեցեր զիս, եւ զամենայն զոր ա-
րարեր առ փրկելոյ զիս եւ սիրելոյ
յինէն: Վասն այսորիկ միայն ա-
րարեր զիս քահանայ, զի ոչ այլ
ինչ բայց զքեզ միայն սիրեցեմ:

Եւր, Յիսուս, կատարեցից
զկամս քո. սիրեցից զքեզ, եւ ոչ
այլ ինչ բայց զքեզ միայն սիրե-
ցից: Տուր ինձ խոնարհութիւն
եւ համբերութիւն ի վեշտս այսր

կենաց, եւ մեկնել յամենայն ի-
րաց արարածոց, եւ մեռուցումն
երկրաւորական բերկրանաց: Ե-
ղէ, սուր զի խեցից հանից ի բաց
ի սրտէ իմմէ զամենայն յօժարու-
թիւն, որ ոչ առ քեզ ուղղեալ
իցէ: Չայն ամենայն խնդրեմ եւ
յուսամ ի քէն վասն արժանեաց
դառնակսկիծ չարչարանաց քոց:
Ո՛ Յիսուս, ամենայն սիրոյ արժա-
նի. ո՛ Յիսուս սիրելի, ո՛վ բարի
Յիսուս, լուր ինձ. «Բարերար
Յիսուս, լուր ինձ»,:

Եւ դու եւս լուր ինձ, Մայր
իմ եւ յոյս իմ Մարիամ, եւ
աղաչեա զՅիսուս վասն իմ:

Ըարաթ:

Խօսեաց, Տէր, զի Լուսնի Ժա-
նայ 40: — Արեւի Յիսուս, դու
դարձեալ միւսանդամ ի ամին ա-
ռաւօտու հաճեցար յայց ելանել
հոգւոյ իմում. շնորհս ունիմ
քեզ յամենայն սրտէ: Աւ քան-
զի ես դու այժմ յիմում սրտի,
աղաչեմ զքեզ, խօսեաց՝ ասա
զինչ յինէն կամիցիս. մտադելը
եւ յօժարակամ արարից զամե-
նայն: Արդարեւ չեմ բնաւ ար-
ժանի զի խօսեսցիս դու ընդ իս,
քանզի բազում անդամ յորժամ
դու առ սէր քո կոչելիր զիս, ծան-
րալուր եղէ ես ձայնի քում, եւ
ապախտաւորութեամբ իմն թի-
կունս դարձուցի քեզ: Սակայն
արդէն իսկ սարժացեալ եմ ի վե-
րայ ամենայն թշնամանացն զոր
թշնամանեցի ես զքեզ, եւ այժմ
եւս վերստին ցաւիմ, եւ յու-

սամ եթէ արդէն իսկ տուեալ
իցէ քո ինձ թողութիւն: Աղէ,
ասա ինձ, զինչ ինչ յինէն խըն-
դրեցես, եւ արարից զամենայն: Ո՛-
տայր թէ սիրեալ էր իմ զքեզ
հանապազ, Աստուած իմ: Ո՛-
չուսուական. քանի՜ քանի՜ ամբ
զուր եւ ընդ վայր կորեան: Արիւն
քո միայն եւ խոստումն՝ տան ինձ
յոյս ակնկալութեան եթէ փոխա-
նակ այնչափ ամենայն կորուսելոյ՝
փոյթ. յանձին կալայց այսուհե-
տեւ այնմ միայն ուշ ունել, զի
սիրեցից եւ ուրախ արարից զքեզ:

Արեւմ զքեզ, Փրկիչ իմ եւ
Աստուած իմ, եւ այլ ինչ ոչ
կամիմ բայց սիրել զքեզ յամե-
նայն սրտէ: Յանկամ արդարեւ
ելանել ի կենաց վասն սիրոյ քո,
զի դու վասն սիրոյ իմոյ ի մահ վա-
րեցար: Գոչեցից առ քեզ ընդ Ս.
Փրանկիսկեայ. Մեռաց սիրով
սիրոյ քո, որ սիրով սիրոյ իմոյ

Հաճեցար մեռանել: Գու, Յիսուս, զանձն քո ետուր ամենեւին, դու զարիւն քո զամենայն, զկեանս քո ողջոյն, զվաստակս քո եւ զքրտունս եւ զհամօրէն արժանիս քո ինձ պարգեւեցեր: Չէր քեզ մարթ տալ ինձ ինչ առաւել քան զդոսա, զե առանց ինչ պահեստի ետուր զամենայն: Եւ ես տամ քեզ զանձն իմ ողջ բովանդակ: Եւ զամենայն որ զմիտս իմ հաճիցէ, զամենայն ուրախութիւնս երկրի, առ զմարմին իմ զհոգի իմ եւ զկամս: Չէր իմ այլ ինչ զոր մարթիցիմ տալ քեզ. եթէ կայր ինչ իմ առաւել քան զդոսա՝ եւ զայն եւս տայի քեզ: Գու միայն, սիրելի Յիսուս, շատ եւ բաւական ես ինձ:

Ասկայն արա, Տէր, զե կացից մնացից քեզ հաւատարիմ: Սի թողուր փոխել ինձ զկամս իմ, եւ այնպէս միւսանդամ թողուլ

զքեզ: Վստահ ի քո դառնակս կիծ չարչարանադ եմ՝ եթէ չէ բնաւ զխպեղց ինձ այսպիսի ինչ: Գու առացեր եթէ Ոչ ոք յոռոյս ի Տէր եւ յամբի եղէ: Ես ա մարթ է ինձ ասել ամենայն համարձակութեամբ. Ի թէ, Տէր, յորոյս. Քի ամալեցից յորոյս: Յուսամ եւ յանդ իսկ յուսացայց, Եստուած հոգւոյ իմոյ, եթէ ոչ եւս յայսմ հետեւ ամօթն այն ահագին տեսանեղց զես բաժանեալ ի քէն եւ ի թշնամութեան քում՝ ծածկեսցի զերեսս իմ. Ի թէ, Տէր, յորոյս. Քի ամալեցից յորոյս: Եստուած իմ, ամենակալ ես դու, արդ սուրբ արա զես. տուր զե շատ սիրեցից քեզ. տուր զե մի թոշնց ինչ մի յայնցանէ զորոց զիտացից թէ անդ են փառաց քոց. եւ մի ծանր թուեցի ինձ ինչ՝ որով ուրախ առնել զքեզ մար-

Թայցեմ: Ո՛վ . քանի երանելի լինիցիմ, եթէ առ ի շահելոյ զքեզ եւ զսէր քո՝ զամենայն ինչ կորուսանիցեմ: Վասն սորին իսկ շնորհեցեր ինձ կեանս . արա զի քո վասն միայն արկից զայն ի կիր: Արդարեւ չեմ արժանի բնաւ շնորհաց ինչ, այլ լոկ պատժոց եւ պատուհասից . սակայն, Տէր, արա զիս պատուհասակոծ որպէս եւ որչափ եւ կամիցիս, բայց ի շնորհաց քոյ մի զըզկեր զիս: Սէր անհաս սիրեցեր դու զիս . եւ ես եւս անսահման իմն սիրով ցանկամ սիրել զքեզ, ո՛ր անեղբ բարութիւն: Ո՛ր կամք Աստուծոյ իմոյ, դու ես սէր իմ: Ղու, Յիսուս, մեռար վասն իմ . ո՛ր տայր եւ ինձ եւս վասն քո մեռանել, եւ առնել՝ զի մահուամբ իմով ամենեքեան զքեզ սիրեացեն: Ո՛ր անսահման բարութիւն, արժանի անեղբ սիրոյ, մեծարեմ եւ

սիրեմ զքեզ ի վեր քան զամենայն:

Ո՛վ Մարիամ . ձգեա զիս ամենեւին առ Աստուած . տուր ինձ վստահ լինել առ քեզ . տուր զի ցանգ ի քեզ ապաստան եղէց: Ղու բարեխօսութեամբ քով տուրբ արացես զիս: Այսպէս յուսամ:

Սաղմոս ճԼԱ.

Կց. Վահանայք քո զգեցցին
ղարդարութիւն, եւ սուրբք քո
ցնծալով ցնծասցեն:

Փխ. Յիշեա՛ Տէր զՎաւիթ եւ
զամենայն հեղութիւն նորա: Որ-
պէս երբուաւ Տեառն, եւ ուխտս
եդ Աստուծոյ Յակովբայ: Թա՛հ ոչ
մտից ի յարկս տան իմոյ. եթէ
եղից յանկողինս մահճաց իմոց:
Եթէ տաց քուն աչաց իմոց, կամ
նինջ արտեւանաց իմոց, կամ
հանգիստ իրանաց իմոց, մինչեւ
գտից զտեղն յարկի Տեառն Աս-
տուծոյ Յակովբայ: Ահա լուաք
զնմանէ յԱփրաթա, եւ գտաք
զնա ի դաշտս մայրեաց: Մտցուք ի
յարկս նորա. երկիր պաղցուք ի

տեղւոջ, ուր կացեալ են ոտք նո-
րա: Արի Տէր ի հանգիստ քո,
դու եւ տապանակ կտակի սրբու-
թեան քո: Երիցունք քո զգեց-
ցին զարդարութիւն, եւ սուրբք
քո ցնծալով ցնծասցեն: Վասն
Վաւթի սիրելոյ քո՝ մի դարձու-
ցաներ զերեսս յօճելոյ քումէ:
Երբուաւ Տէր Վաւթի ճշմար-
տութեամբ, եւ ոչ ստեաց նմա.
Ի պտղոյ որովայնի քո նստուցից
յաթոռ քո: Թա՛հ պահեսցեն որ-
դիք քո զօրէնս իմ, եւ զվկայու-
թիւնս՝ զոր ուսուցից նոցա: Որ-
դիք նոցա նստցին յաւիտեանս
յաւիտենից յաթոռ քո: Հա-
ճեցաւ Տէր ընդ Սիւն, եւ ըն-
տրեաց բնակել ի նմա. ասէ՛
այս է հանգիստ իմ յաւիտեանս
յաւիտենից. ի սմա բնակեցայց,
զի հաճեցայ ընդ սա: Օղոս
սորա օրհնելով օրհնեցից, եւ
զաղքատս սորա լլուցից հացիւ:

Երկնաց սորա զգեցուցից զվեր-
կութիւն, եւ սուրբք սորա ցնծա-
լով ցնծացեն: Ընդ ծագեցից
զեղջիւր Վաւթի, պատրաստ ա-
լարից զճրագ օծելոյ իմոյ: Թշնա-
մեաց նորա զգեցուցից զամօթ,
այլ ի վերայ նորա ծաղկեսցի սրբ-
բութիւն իմ:

Փառք Հօր, եւ Որդւոյ, եւ
Հոգւոյն սրբոյ. այժմ եւ միշտ եւ
յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Վրդ. Եւ եւս խաղաղութեան
զՏէր աղաչեսցուք:

Խնդրեսցուք հաւատով միա-
բանութեամբ ի Տեառնէ, զի զո-
ղորմութեան զնորհս իւր արաս-
ցէ ի վերայ մեր: Եւ մենակալ Տէր
Աստուած մեր կեցո՛ եւ ողորմեա:
Եւ ասացէն ԺԲ Տէր ողորմեա:

Որ զգեցեալ ես զլոյս որպէս
հանդերձ, Տէր մեր Յիսուս
Վրիստոս, անճառելի խոնարհու-
թեամբ ի յերկրի երեւեցար, եւ
ընդ մարդկան շրջեցար: Որ եղեր
քահանայապետ յաւիտենից ըստ
կարգին Մեկքիսեդեկի, եւ զար-
դարեցեր զեկեղեցի քո սուրբ:
Տէր ամենակալ, որ պարդեւեցեր
մեզ զնոյն գերկնային զհանդերձ
զգենուլ: Երժանի արա եւ զիս ի
ժամուս յայսմիկ զանպիտան ծա-
ռայս քո, որ համարձակիմ եւ
մերձենամ ի նոյն հոգեւոր պաշ-
տօն փառաց քոց. որպէս զի զա-
մենայն ամբարշտութիւնս մերկա-
ցայց, որ է հանդերձ պղծութեան,
եւ զարդարեցայց լուսով քով:
Ընկեա յինէն զչարիս իմ, եւ թօ-
թափեա զյանցանս իմ, որպէս զի
արժանի եղէց հանդերձեալ լու-
սոյդ առ ի քէն: Շնորհեա ինձ
քահանայական փառօք մտանել

ի պաշտօն սրբութեանց քոյ ընդ
այնոսիկ՝ որ անմեղութեամբ պա-
հեցին զպատուիրանս քո: Օ ի եւ-
հն պատրաստ դտայց երկնաւոր
առաքատիւ ընդ իմաստուն կու-
սանսն փառաւորել զքեզ, Վրիս-
տոս, որ բարձեր զմեղս ամենե-
ցուն. զի դու ես սրբութիւն ան-
ձանց մերոց: Աւ քեզ բարերա-
րիւ Մատուծոյ վայելէ փառք, իշ-
խանութիւն եւ պատիւ. այժմ
եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւի-
տենից. ամէն:

Մայր զթութեան եւ ողոր-
մութեան ամէնօրհնեալ կոյս
Մարիամ. ահաւասիկ ես հեքս
եւ անարժան մեղաւորս յամե-
նայն սրտէ իմմէ, եւ յամենայն
յօժարութենէ կամեցս առ քեզ
ապաւինիմ, եւ աղաչեմ զթութե-
ութիւն քո, զի զորօրինակ կայիր

առ անուշակ Արդեոյդ կախելոյ
զխաչէ, նոյնպէս եւ առ աղաշաւ-
մեղաւորս, եւ առ ամենայն քա-
հանայս, որ աստ եւ ընդ ամենայն
եկեղեցիս այսօր պատարագեն,
կացցես զթութեամբ, զի օժան-
դակութեամբ շնորհաց քոյ կա-
րօղ լիցուք զարժանաւոր եւ զըն-
դունելի պատարագս մատուցա-
նել մեծի եւ անբաժանելի սուրբ
Արրորդութեանն. ամէն:

Աս կամիմ պատարագել, եւ
քահանայադործել զմարմին եւ
զարիւն Տեառն մերոյ Յիսուսի
Վրիստոսի ըստ արարողութեան
կաթուղիկէ եկեղեցւոյ. ի փառս
եւ ի զովեստ ամենակալին Աս-
տուծոյ եւ համօրէն դասուց երա-
նելեաց. յօգուտ ինձ եւ բովան-
դակ եկեղեցւոյս զնուորելոյ. եւ
վասն ամենեցուն՝ որոյ յանձն ե-

ղեն ինձ յաղօթս՝ առ հասարակ
եւ առանձինն. եւ վասն խաղա-
ղութեան հռովմէական սուրբ Ե-
կեղեցւոյ: Օխնդութիւն խաղա-
ղութեամբ հանդերձ, զուղղու-
թիւն վարուց, զժամանակ ճշմա-
րիտ ապաշխարութեան, զշնորհս
եւ զմխիթարութիւն Հոգւոյդ
սրբոյ, եւ զյարակայութիւն ի
գործս բարութեան պարգեւեա
մեզ, ամենակալ եւ բազում ու-
ղում Տէր:

Ի կե-րպիկէ:

Աղբերացն անապական, որ յետ
մահուն անմահարար, բղխեալ ի
քէն վտակ կրկին ի նորոգումն
կողածնին. բաց զբերան իմ յար-
բուցումն քո սուրբ արեան կենա-
րարին:

Յերկու-շաբաթն:

Այս ճշմարիտ եւ ճառագայթ
Հօր, ծագումն եւ կնիք, Քան
եւ ծնունդ: Որ կանգնեցեր յեօ-
թանց սեանց զեկեղեցի սուրբ ա-
ծեալ ի սպանդ զեզն պարարակ:
Շնորհեա մեզ կերակրել յի-
մաստութեան քում սեղանոյ.
ողորմեա:

Յերե-շաբաթն:

Հաց կենաց, եւ անմահու-
թեան ճաշակ, սուրբ եւ անճառ
սոսկալի խորհուրդ. որ ի յերկնից
իջեր կենդանութիւն մարդկան,
կենդանի եւ կենդանարար: Պար-
գեւեա քաղցրոյցս զքաղցրութեան
քում ճաշակումն, ողորմեա:

Ի շրե-շաբաթն:

Պուռն երկնից եւ ճանապարհ
ալքայութեան, Տէր երկնի, երկ-

նայնոցն օրհնեալ զասուց. որ
զմարմին քո եւ զարիւնդ անա-
պական բաշխեցեր առաքելոցն:
Մաքրեա զմեզ հաղորդել սրբու-
թեան քում խորհրդոյ. ողորմեա:

Ի հինգ շաբաթս:

Բան հօր եւ քահանայապետ
սուրբ, յանմարմնոցն զովեալ ի
բարձունս. որ ի վերայ խաչին պա-
տարագեալ մարմնով՝ հեղեր զա-
րիւնդ ի փրկութիւն: Արբեա
զմեղս մեր կենարար եւ փրկական
քաւիչ քո արեամբդ. ողորմեա:

Յոսեփս:

Ղէմ հոգեւոր եւ զլուխ ան-
կեան օծեալ, բարեբանեալ ի
հրեշտակաց. որ ի խաչին բացեր
զկողահոս աղբիւրդ, զանմահու-
թիւն ցօղեալ աիեղեւաց: Արբո
եւ մեզ ծարաւեացս զբաժակ
փրկութեան. ողորմեա:

Ի շաբաթս:

Գառն Աստուծոյ զենեալ միշտ
եւ կենդանի, անմեղ եկեալ ի
պատարագ. որ ի հաշտութիւն
Հօր պատարագեալ բառնաս
զմեղս աշխարհի. յանմահից զօ-
րաց փառաւորեալ: Յիշեա՛ զհո-
գիս հաւատով ի քեզ ննջեցե-
լոցն մերոց. ողորմեա:

Ս. ՆԵՐՍ. ԸՆԴԵՆ:

Ի հերթակէ:

Քահանայմեծ, եւ քահանայ-
ապետ ճշմարիտ Յիսուս Քրիս-
տոս, որ մատուցեր զանձն քո Աս-
տուծոյ Հօր պատարագ սուրբ եւ
անարատ ի սեղան խաչին վասն
մեր տառապեալ մեղաւորացս, եւ
հոռու մեզ զմարմին քո ի կերու-
կուր եւ զարիւն քո յարբումն,

եւ կարգեալ սահմանեցեր զայս խորհուրդ զօրութեամբ սուրբ Հոգւոյդ, ասելով. Օայս քանիցս անգամ առնիցէք՝ առ իմոյ յիշատակի արասցիք: Պաղատիմ վասն արեան քո, որ է զին մեծ փրկութեան մերոյ. մաղթեմ վասն սիրալի եւ անճառելի սիրոյդ, որով զմեզ զթշուառացեալքս եւ զանարժանքս այնչափ սիրեցեր, մինչեւ արեամբ քով լուանալ զմեզ ի մեղաց մերոց: Ուստ ինձ քում անարժան ծառայի, զոր ի վերայ այլոց պարգեւաց քոց՝ առ քահանայական պաշտօն եւս կոչել հաճեցար, ոչ յաղագս իմոց ինչ արդեանց, այլ միայն արժանաւորելով ողորմութեան քո: Ուստ ինձ, աղաչեմ, Հոգւովդ քով սրբով պաշտել զխորհուրդս ահաւոր՝ յարգութեամբ եւ պատուով, եռանդիւ եւ երկիւղիւ, որովք արժանն է

եւ վայել: Տուր ինձ շնորհք քո զահեղ խորհրդոյս զայսմանէ զայն միշտ հաւատալ եւ իմանալ, զգալ եւ հաստատուն ունել, ասել եւ խորհել, որ քեզ հաճոյն է, եւ հոգւոյս իմոյ յօգուտ: Մտցէ հոգի քո բարի ի սիրտ իմ, եւ հրնչեացէ անդ առանց ձայնի, եւ անմոռնչ խօսեսցի զամենայն ճշմարտութիւն. քանզի խորին են յոյժ, եւ քօղով սրբով ծածկեալ: Հնորհեա ինձ վասն մարդասիրութեան քո մեծի զպատարագս սուրբ սրտիւ եւ մաքուր մտօք մատուցանել: Պահեա զսիրտ իս յանմաքուր, ի զարշ, յընդունայն եւ ի վնասակար խորհրդոց: Եմրացո զեա գորովագութ եւ հաւատարիմ պահպանութեամբ եւ հզօր վերակացութեամբ երանելի զուարթնոցն, զի թշնամիք ամենայն բարեաց ի բաց կացցեն ամաչեցեալ: Օջրութեամբ ա-

հաւոր խորհրդոյս, եւ ի ձեռն հրեշտակի սրբոյ քո, հերբեա յինէն եւ յամենայն ծառայից քոց զտպառում ողի ամբարտաւանութեան, սնափառութեան, նախանձու, հայհոյութեան, պոռնկութեան, պղծութեան, երկմտութեան, թերեհաւատութեան: Յամօթ լիցին որք հաւածենն զմեզ, եւ կորիցեն՝ որք վաղվաղեն կորուսանել զմեզ:

ՅԵՐԷՆ-ՀԱՔԱՆԻՆ:

Թաղաւոր կուսանաց, եւ սիրող սրբութեան եւ անեղծութեան. երկնային ցօղով օրհնութեան քո շին ի մարմնոյ իմի՛կ զուցիկս վառեալ ցանկութեան, զի մնացէ յիս բարեկարգութիւն ողջախոհութեան մարմնոյ եւ հոգւոյ: Մեռօ յանգամն իմ զկայթս մարմնոյ եւ զամենայն իրրամունս տափանաց. եւ աուր

ինձ զճմարիտ, եւ զմանջնաւոր ողջախոհութիւն ընդ այլ պարգեւս քո, որք քեզ հաճոյ են ճմարտութեամբ. զի զպատարագս օրհնութեան ողջախոհ մարմնով եւ սուրբ սրախ մատուցանել քեզ մարթացայց: Վանդի որչափ զղմամբ սրտի եւ հեղմամբ արտասուաց, որչափ յարգանօք եւ զողութեամբ, որչափ սրբութեամբ մարմնոյ եւ մաքրութեամբ հոգւոյ արժան է զաստուածային եւ զերկնային պատարագս մատուցանել, յորում զմարմին քո ճմարտապէս ճաշակեմք, եւ զարիւն քո ըմպեմք ստուգապէս. ուր ստորինքս վերնոց, երկրաւորքս աստուածայնոցն կցորդին. որոց առ ընթերկան սուրբ հրեշտակք, եւ ուր զու ես պատարագ եւ քահանայ, սրանչեւապէս եւ անձուռաբար կարգեալ:

Յերե+լաբախ:-

Եւ ով որ մարթացի արժա-
նապէս մատուցանել զպատա-
րագս՝ եթէ ոչ դու, Տէր ամենա-
կալ, զմատուցողն արացես ար-
ժանի: Գիտեմ Տէր, եւ ստու-
գութեամբ գիտեմ, եւ մարդա-
սիրութեան քում խոստովան
լինիմ, զի չեմ բաւական մատչել
առ ահաւոր խորհուրդս վասն
անթիւ մեղաց իմոց եւ անհամար
ստունդանութեանց: Այլ գի-
տեմ, եւ ճմարտապէս բոլորով
սրտիւ իմով հաւատամ, եւ բե-
րանով խոստովանիմ, զի դու
կարող ես առնել զիս արժանի,
որ միայն զօրես սուրբ առնել
զյղացեալն յանուրբ սերմանէ,
եւ ի մեղաւորաց՝ արդարս եւ
սուրբս գործել: Պաղատիմ առ
քեզ, Աստուած իմ, ամենակա-
րող զօրութեամբ քով շնորհեա

ինձ մեղաւորիս մատուցանել
զպատարագս ահիւ եւ գոգու-
թեամբ, սրբութեամբ սրտի եւ
բղիմամբ արտասուաց, հոգեւոր
խնդութեամբ եւ երկնային ուրա-
խութեամբ: Բերկրեացին միտք
իմ քաղցրութեամբ երանաւէտ
սուաջնկայութեան քո, եւ պահ-
պանութեամբ հրեշտակաց քոյ
սրբոյ՝ որք շուրջ են զինեւ:

Ի չրե+լաբախ:-

Քանզի յիշելով իմ, Տէր,
զմեծարդի չարչարան քո, մատ-
չեմ ի սեղան քո՝ թէպէտ եւ
մեղաւոր գորով, մատուցանել
քեզ զպատարագս, զոր դու հաս-
տատեցեր, եւ հրամայեցեր առ-
նել ի յիշատակս քո՝ վասն մե-
րոյ փրկութեան: Աղաչեմ, Տէր
բարձրեալ, ընկալ զսա վասն եւ
կեղեցւոյ սրբոյ քո, եւ վասն ժո-

ղովըդեանս՝ զոր ստացար արեամբ
քով: Եւ զն զմեղաւորս ընդ
քեզ եւ ընդ ժողովուրդս քո այս
միջնորդ լինել կամեցար, թէպէտ
եւ յանձին իմում զբարեաց զոր-
ծոց ինչ հանդէս ոչ ծանխցես,
դէթ. զպաշտօն հաւատացեալ
անտեսութեանս մի արացես ան-
տես. եւ մի անարժանութեամբս
իմով ընդունայն լիցի զին փրկու-
թեաննոցա, որոց զոհդ կենարար
հաճեցար լինել ի փրկութիւն:
Եւ եւս յառաջ բերեմ, Տէր, եւ
թէ հայեսցիս հաշտ ակամբ՝ զտա-
ռապանս ուսմկաց, զվտանգս ժո-
ղովրդոց, զհեծութիւնս գերեւոց,
զթշուառութիւնս որբոց, զկա-
րիս պանդխտաց, զկարօտութիւն
տկարաց, զլքումն հիւանդաց,
զվհատութիւն ծերոց, զհառա-
չանս մանկանց, զուխտս կուսա-
նաց, եւ զողբս այրեաց:

Ի հինգշաբթի:

Վանգի դու, Տէր, ողորմիս ա-
մենեցուն, եւ ոչ զարշիս յումեքէ՝
զոր արարեր: Յիշեա թէ զինչ
եմք. դու ես հայր մեր, դու Աս-
տուած մեր. մի ի սպառ բարկա-
նար մեզ, եւ մի արգելուր ի մէնջ
զբազում ողորմութիւն զթու-
թեան քո: Եւ ոչ առ արդարու-
թեանց մերոց արկանեմք զգութ
մեր առաջն քո, այլ վասն բա-
զում զթութեան քո: Բարձ ի
մէնջ, Տէր, զանօրէնութիւնս մեր,
եւ վառեա ի մեզ մարդասիրա-
պէս զհուր Հոգւոյն սրբոյ: Հան
ի մարմնոյ մերմէ զսիրտ քարեղէն,
եւ տուր մեզ զսիրտ մարմնեղէն,
որով զքեզ սիրեսցուք, քեզ
փափաքեսցուք, քեւ բերկրես-
ցուք, քեզ հեռեւեսցուք, եւ
քեւ զմայլեսցուք: Հայցեմք, Տէր,
ի մարդասիրութենէդ քումէ,

նայեաց քաղցրութեամբ յուխտս
հաւատացելոց քոց, որք դէտ
ակն ունին պաշտամանց անուանդ
քում սրբոյ, եւ զի մի ուրուք
ընդունայն լեցին պաղատանք,
կամ հայցուածք ի դերեւ ելա-
նիցեն, դու Տէր ուստ մեզ զա-
ղօթս՝ որոց ունին մատուցանել
եւ զթութեամբ լսել ակորժես:

Յոբէմ:

Եւ եւս հայցեմք ի քէն Տէր,
Հայր սուրբ, վասն հոգւոց հաւա-
տացեալ ննջեցելոց, որպէս զի ե-
ղեցի նոցա խորհուրդս այս մեծ
աստուածապաշտութեան ի փը-
կութիւն, յառողջութիւն, ի
խնդութիւն եւ ի հանգիստ:
Տէր Աստուած իմ, եղեցի նոցա
այսօր մեծ եւ ամենառատ խրախ-
ճան ի քէն ի կենդանի հացէդ,
որ իջեալ յերկնից տաս կեանս

աշխարհի. ի սուրբ եւ ի պատու-
ական մարմնոց դառինդ անարա-
տի, որ բառնաս զմեզս աշխարհի,
որ ի սուրբ եւ ի հրաշափառ ար-
զանդէ երանուհւոյ կուսին Մա-
րիամու առեալ է եւ ի Հոգւոյն
սրբոյ յղացեալ, եւ յաղբերէ ան-
տի գթութեան՝ որ զեղարդեամբ
զինաւորին յամենասուրբ կողէ
քումէ բղխեաց. զի անտի կազ-
դուրեալք եւ յաղեալք եւ ակո-
փեալք յօրհնութիւն եւ ի փառս
քո զուարճացին: Հայցեմ, Տէր,
ի քումէ մարդասիրութենէդ.
իջցէ լիութիւն օրհնութեան քո,
եւ սրբագործութիւն աստուա-
ծութեան քո ի վերայ հացին՝
զոր հանդերձեալ եմք քեզ քա-
հանայապործել: Իջցէ, Տէր, եւ
աներեւոյթ եւ անհասանելի մեծ-
վայելութիւն Հոգւոյդ քում
սրբոյ, որպէս երբեմն յոգձա-
կէզս նախահարցն, որ զպատա-

րադս մեր մարմինն եւ արիւնն քո արասցէ, եւ ուսուցէ ինձ անարժան քահանայիս պաշտել զահաւոր խորհուրդս սրբութեամբ սրտի, եւ յորդութեամբ արտասուաց, պատկառանք եւ դողութեամբ, որպէս զի հաճութեամբ եւ մարդասիրապէս ընկալցիս զպատարագս ի ձեռաց իմոց ի փրկութիւն ամենայն կենդանեաց եւ ննջեցեոց:

Ի շաբաթիս:

Եւ եւս հայցեմ ի քէն Տէր, վասն սուրբ խորհրդոյ մարմնոյ եւ արեան քո, զոր հանապազօր յեկեղեցւոջ քում ճաշակեմք եւ ընկեմք, որով լուացեալ սրբիմք, եւ միոյ գերազոյն աւսուածութեանն լինիմք բաժանորդ. տուր ինձ զառաքինութիւնս քո սուրբ, որովք լցեալ ուղիղ մտօք

մատեայց ի սեղան քո, որպէս զի եղեցին ինձ երկնային խորհուրդքս ի փրկութիւն եւ ի կեանս: Վասն զի դու ասացեր սուրբ եւ ամենօրհնեալ բերանով քո. Հայն զոր ես տաց՝ մարմին իմ է, վասն կենաց աշխարհի: Աս եմ հայն կենդանի, որ յերկնից իջեալ. եւ թէ ոք ուտիցէ ի հացէ յայսմանէ, կեցցէ յաւիտեան: Հայ քաղցրաճաշակ, առողջացի զքիւնս սրտի իմոյ, զի ճաշակեցից զքաղցրութիւնս սիրոյ քո, եւ ապաքինեա յամենայն ախտից, զի բաց ի քէն ոչինչ այլ քաղցրութեան առից զճաշակ: Հայ գերամաքուր՝ առ ամենայն ցանկութիւն բաւական, եւ առ ամենայն հանդերձանս ճաշակաց, որ կերակրես զմեզ հանապազ, եւ մնաս ի քեզ յաւիտեանս. հաստատեցի քեւ սիրտ իմ, եւ քաղցրութեամբ ճաշակաց քոց լիտցի

անձն իմ: Ճաշակէ զքեզ հրեշ-
տակն լին բերանով. ճաշակեսցէ
զքեզ մարդս անմաքուր ըստ չա-
փու պատշաճի իւրոյ, զի մի նըք-
թիցի ի ճանապարհի սովին թո-
շակաւ կազդուրեալ: Հաց սուրբ,
հաց կենդանի, հաց անապական
որ իջեալ յերկնից տաս կեանս
աշխարհի. եկ ի սիրտ իմ, եւ սրբե-
աւ զիս յամենայն պղծութենէ
մարմնոյ եւ հոգւոյ: Մուտ ի հո-
գի իմ, բժշկեա եւ սրբեա զիս
ներքոյ եւ արտաքոյ: Լեր ա-
պաւէն եւ հանապազորդ փրկու-
թիւն հոգւոյ եւ մարմնոյ իմոյ:
Հալածեա յինէն Տէր զգարա-
նակալ թշնամիս իմ. մերթեցին
յերեսաց զօրութեան քո, զինեւ-
քոյ եւ արտաքոյ քեւ պատապա-
րեալ, ուղիղ գնացիւք ժամանե-
ցից յալքայութիւն քո. ուր ոչ
ի խորհուրդս, որպէս զարդիս,
այլ զէմբանդիման տեսցուք զքեզ,

յորժամ տացես ի ձեռս զթա-
ղաւորութիւնն Աստուծոյ եւ
Հօր, եւ եղիցիս Աստուած ամե-
նայն յամենայնի: Վանդի յայն-
ժամ յագեցուցես զիս առ ի
քէն սքանչելի յագմամբ, որպէս
զի մի քաղցեայց եւ մի ծարաւե-
ցայց յաւիտեան: Ար ընդ Հօր եւ
ընդ Հոգւոյդ սրբոյ կենդանի ես
եւ թաղաւորես յաւիտեանս
յաւիտենից. ամէն:

Ս. Ա. Բ. Ե. Կ. Զ.

Ամենակալ Աստուած յաւիտե-
նական, ահաւասիկ մատչիմ առ
խորհուրդ միաճնիքո Տեառն մե-
րոյ Յիսուսի Վրիստոսի: Մատ-
չիմ որպէս հիւանդ առ բժիշկն
կենդանութեան, որպէս զանմա-
քուր առ աղբիւրն ողորմութեան,
որպէս զաչացու առ լոյսն յաւեր-
ժական պայծառութեան, որպէս

դադարատ եւ զտնանկ առ Տէրն
երկնի եւ երկրի: Աւ արդ հայ-
ցեմ ի լեռթենէ անբաւ առա-
տու թեան քո. առողջացոյ զհիւ-
անդութիւնս, լուս զանմաքրու-
թիւնս, լուսաւորեա զիւրու-
թիւնս, ճոխացոյ զտնանկութիւնս,
զգեցոյ զմերկութիւնս: Որպէս զի
զհացն հրեշտակաց, զթագաւորն
թագաւորաց, եւ զՏէրն տերանց,
պատկատանօք եւ խոնարհու-
թեամբ, զղջմամբ եւ եռանդիւ-
սիրոյ, մաքրու թեամբ եւ հաւա-
տով, առաջադրու թեամբ եւ
մատակրութեամբ այնպէս ընկա-
լաց, որպէս անկ է փրկութեան
անձին իմոյ: Պաղատիմ առ քեզ՝
շնորհեա ինձ մի միայն զտէրու-
նեան մարմնոյ եւ արեան ընդու-
նել զխորհուրդ, այլ եւ զեակու-
թիւն եւ զզօրութիւն նորա: Տուր
ինձ, բարեգութ, զառ ի կուսէն
Սարխամայ առեալ զմարմին մի-

աճնի քո Տեառն մերոյ Յիսուսի
Քրիստոսի այնպէս ընդունել, որ-
պէս զի արժանի եղէց ընդ խոր-
հրդական մարմնոյ նորա միանալ,
եւ խառնել ի թիւս անդամոց
նորա: Հայր մարդասէր, պար-
գեւեա ինձ զփրկելի քո զՈրդի,
զոր այժմ ի ճանապարհի ընդ
քօղով ունիմ ընդունել՝ յապայն
զէմյանդիման յաւէտ նկատել. որ
ընդ քեզ, եւ ընդ Հոգւոյդ սրբ-
ոյ կենդանի է եւ թագաւորէ
յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Ս. Թ. Է. Ա. Է. Է.

Վոհանամ զքէն, Տէր սուրբ,
Հայրամենակալ, Աստուած յաւ-
իտենական, որ զմեղուցեալ եւ
եւ զանարժան ծառայս քո ոչ
յիմոց արդեանց, այլ արժանաւ-
որելով ողորմութեան քո յա-
գեցուցեր պատուական մարմնով
եւ արեամբ Որդւոյ քո Տեառն
մերոյ Յիսուսի Վրիստոսի: Աւ
արդ աղաչեմ, մի լիցի սա ինձ
պարտաւորութիւն ի պատիժ,
այլ միջնորդ փրկարար ի քաւու-
թիւն. զէն հաւատոյ, եւ վահան
բարեհեր կամաց: Ախտից իմոց
բուժումն, ցանկութեան եւ տրու-
փանաց մերժումն. սիրոյ եւ համ-
բերութեան, խոնարհութեան եւ
հնազանդութեան, եւ ամենայն
սուաքինութեանց աճումն. ի

դարանակալութեանց թշնամեաց
իմոց երեւելեաց եւ աներեւ-
ութից անվկանդ պաշտպանու-
թիւն, շարժմանց իմոց մարմնաւ-
որաց եւ հոգեւորաց կատա-
րեալ անդորրութիւն, ի քեզ
ճշմարիտք Աստուած անքակ մի-
այարութիւն, եւ ելից իմոց եր-
ջանիկ կատարած: Աւ հայցեմ
այնմ անճառ ուրախութեան կոչ-
նոցդ արժանի առնել զմեղաւորս,
ուր ընդ Որդւոյ քո եւ Հոգւոյդ
սրբոյ՝ սրբոց քոց լոյս ես ճշմարիտ,
եւ յազուրդ աննիազ, եւ ուրա-
խութիւն անզրաւ, եւ բերկրու-
թիւն անսպառ, եւ երանութիւն
կատարեալ ի Վրիստոս Յիսուս
ի Տէր մեր, որում վայելէ փառք,
իշխանութիւն եւ պատիւ, այժմ
եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւի-
տենից. ամէն:

Օճանճառելի ողորմութիւն քո,
Տէր Յիսուս Վրիստոս, խոնարհ
հեալ աղաչեմ, զի այս խորհուրդ
մարմնոյ եւ արեան քո՝ զոր անար-
ժանս ընկալայ, լիցի ինձ քաւու-
թիւն յանցանաց, զօրութիւն
վհատութեան, ամբութիւն յա-
մենայն ի վեշտս կենցաղոյս, ըն-
դունելութիւն թողութեան,
հաստատութիւն շնորհաց, զեղ
կենաց, յիշատակ քոց չարչարա-
նաց, հզօրիչ տկարութեան եւ
պաշար իմոյ պանդխտութեան:
Ի զնալ իմեմ առաջնորդեսցէ,
ի մոլորելն դարձուցէ, ի դառ-
նալն ընկալցի, ի սայթաքելն լիցի
ձեռնտու, յանկանելն կանգնեսցէ,
եւ ի հանգստադրուելն առաջնոր-
դեսցէ ի փառս: Ա՛վ բարձրալի
Աստուած, երանուէտներկայու-
թիւն մարմնոյ եւ արեան քո շքե-
ղեսցէ զքիմս սրտի իմոյ. բաց ի
քէն ոչինչ քաղցրութիւն ճա-

շակել, ոչինչ գեղ սիրել, ոչինչ
անարժան սէր խնդրել, ոչինչ
մխիթարութեան ցանկալ, ոչինչ
բերկրութիւն ընդունել, ոչինչ
պատուոյ ի խնդիր լինել, յոչինչ
անդթութենէ երկնչել, որ կեն-
դանի ես, եւ թագաւորես ընդ
շօր եւ սուրբ Հոգւոյն. ամէն:

Ս. Թով. Անթի:

Աղաչեմ զքեզ, քաղցրագութ
Տէր իմ Յիսուս Վրիստոս, չար-
չարանք քո լիցի ինձ զօրութիւն
ամրացուցիչ եւ հզօրիչ, վերք քո
լիցին ինձ կերակուր եւ ըմպելի,
կերակրել նոքօք, արբենալ եւ
զմայել: Յօղումն արեան քո լիցի
ինձ լուացումն ամենայն յանցա-
նաց իմոյ: Մահ քո լիցի փառք
մշանջեաւոր: Աւ ի սոսին լիցի
ինձ սփոփումն, ցնծութիւն, առ
ողջութիւն եւ քաղցրութիւն,

որ կենդանի ես, եւ թագաւորես
ընդ Հօր, եւ ընդ սուրբ Հոգւոյդ.
ամէն:

Տէր Յիսուս Քրիստոս, Հայր
քաղցրագութ, աղաչեմ զքեզ,
վասն սիրոյ խնդութեանն՝ զոր
խնդաց մայր քո սիրելի, յորժամ
երեւեցար նմա յամենասուրբ գի-
շերի զատկին, եւ վասն այնր խն-
դութեանն՝ յորժամ ետես զքեզ
փառաւորեալ լուսով աստուա-
ծութեան, լուսաւորեա զես պար-
զեւօք Հոգւոյդ սրբոյ, զի կարօղ
եղէց կատարել զկամս քո զամե-
նայն աւուրս կենաց իմոց: Ար
կենդանի ես, եւ թագաւորես
ընդ Աստուծոյ Հօր յաւիտեանս
յաւիտենից. ամէն:

Հրաշափառ եւ պայծառագոյն
կոյս Մարիամ, մայր Տեառն մե-
րոյ Յիսուսի Քրիստոսի, թա-

գուհի երկնի եւ երկրի, որ զարա-
րիչն ամենայն արարածոց արժա-
նի եղեր կրել ի քո սուրբ յորո-
վայնի. զորոյ գնոյն ճշմարիտ մար-
մինն եւ զարիւնն ես անարժանս
առնուլ Համարձակեցայ. աղա-
չեմ զքեզ վասն կուսական խո-
նարհութեան քո եւ վասն չար-
չարանաց եւ մահու նորին որ-
դոյ քո, բարեխօս լինել առ նա
վասն իմ ողորմելի մեղաւորիս,
զի զորովք ի սուրբ պատարա-
զի նորա անդիտութեամբ, ան-
հոգութեամբ կամ անզգուշու-
թեամբ զանց արարի, ամենա-
սուրբ Հայցուածովք քո ներեսցէ
ինձ. ամէն:

Օրհնեալ է Քրիստոս Արդի
Աստուծոյ, որ պատարագեցաւ
այսօր ի մէջ սուրբ եկեղեցւոյ, աստ
եւ ընդ ամենայն տեղիս, Հօր ի

Հաշտութիւն, եւ մեզ ի քառու-
թիւն, եւ ի թողութիւն մեղաց:

Պարգեւեացէ Վրիստոս Որդին
Աստուծոյ յամենայն պատարա-
դաց մասն եւ ողորմութիւն մեզ,
եւ ծնողաց մերոց, եւ երախտաւ-
որաց ամենեցուն, եւ այնոցիկ՝
որք յանձնեցին մեզ յիշատակել
յաղօթս, եւ եւս ամենայն հաւ-
ատացելոց՝ կենդանեաց եւ ննջե-
ցելոց:

Աւ ինքն օրհնեալ եղեցի ընդ
Հօր եւ ընդ սուրբ Հոգւոյն յաւ-
իտեանս յաւիտենից. ամէն:

Սուրբ Արարիչութիւն ընկալ
զպատարագս ընծայեալս քեզ,
ի յիշատակ մարմնացելոյ Բանին՝
ծննդեան եւ չարչարանացն, յա-
րութեան եւ համբարձման, եւ
ի յիշատակ երանուհի կուսին
Մարիամու, երանելի Յովհաննու
մկրտչին, եւ սրբոց առաքելոցն
Պետրոսի եւ Պօղոսի, եւ սրբոյ

Հօրն մերոյ Վրիգորի Առաւոր-
չին, եւ ամենայն սրբոց. եւ նոքա
բարեխօսեսցեն վասն մեր եւ
վասն ծնողաց մերոց, եւ երախ-
տաւորացն ամենեցուն, կամ որք
յանձնեալ են ի յաղօթս մեր,
լեցի մասն ի պատարագէս մերմէ:
Աւ դու, Տէր Յիսուս, ընկալցիս
զինդրուածս մեր. եւ քեզ փառք
հանդերձ Հորք, եւ սուրբ Հոգ-
ւովդ յաւիտեանս. ամէն:

Սաղմոս ԼԳ.

Օրհնեցից զՏէր յամենայն
ժամ, յամենայն ժամ օրհնու-
թիւն նորա ի բերան իմ:

Ի Տէր պարծեացի անձն իմ.
լուիցեն հեզք, եւ ուրախ եղիցին:

Սեծ արարէք զՏէր ինեւ. եւ
բարձր արասցուք զանուն նորա ի
միասին:

Խնդրեցի ի Տեառնէ, եւ լու-

աւ ինձ. յամենայն նեղութենէ
խմէ փրկեաց զես:

Մատիք առ Տէր եւ առէք
զոյս. եւ երեսք ձեր մի ամաչեսցեն:

Եյս աղքատ կարգաց առ Տէր,
եւ Տէր լուաւ ամա. յամենայն
նեղութենէ սորա փրկեաց զա:

Բանակք հրեշտակաց Տեառն
շուրջ են զերկիւղածովք իւրովք,
եւ պահեն զնոսա:

Ճաշակեցէք եւ տեսէք՝ զի
քաղցր է Տէր. երանեալ է այր՝
որ յուսայ ի նա:

Երկերուք ի Տեառնէ ամենայն
սուրբ նորա. զի ոչ է ինչ պա-
կասութիւն երկիւղածաց նորա:

Սեծամեծք աղքատացան եւ
քաղցեան, բայց ոյք խնդրին զՏէր
մի պակասեցի ի նոցանէ ամենայն
բարութիւն:

Եկայք, որդեակք իմ, եւ լու-
արուք ինձ. եւ զերկիւղ Տեառն
ուսուցից ձեզ:

Ո՛վ է մարդ որ կամի զկեանս,
եւ սիրէ զաւուրս իւր տեսանել
ի բարութեան:

Լռեցի զեզու քո ի չարութե-
նէ. եւ շրթունք քո մի խօսեսցին
զննդութիւն:

Խոտորեաց ի չարէ, եւ արա
զբարի. խնդրեա զխաղաղութիւն,
եւ երթ զհետ նորա:

Եւք Տեառն ի վերայ արդարոց,
եւ ականջք նորա ի վերայ աղո-
թից նոցա:

Երեսք Տեառն ի վերայ չարա-
գործաց. սատակել յերկրէ զյի-
շատակս նոցա:

Ապրդացին արդարքն առ Տէր,
եւ Տէր լուաւ նոցա. յամենայն
նեղութենէ նոցա փրկեաց զնոսա:

Սերձ է Տէր առ այնոսիկ որք
մաշեալ են սրտիւք. եւ զխոնարհս
հոգւով կեցուցանէ:

Բազում նեղութիւնք են ալ-
դարոց. յամենայնէ փրկէ զնոսա

Տէր, եւ պահէ՛ զամենայն ոսկերս
նոցա, եւ մի ի նոցանէ մի փշրեսցի:

Մահ մեղաւորին չար է. բայց
ոյք առնեն զարդարն, զղջասցին:

Փրկէ Տէր զանձինս ծառայից
իւրոց. մի զղջասցին ամենեքեան
ոյք յուսացեալք են ի նա:

Սաղմոս ԺԽԷ.

Օրհնեա անձն իմ զՏէր. օրհ-
նեցից զՏէր ի կեանս իմ, սաղմոս
ասացից Աստուծոյ իմոյ մինչեւ
եմ ես:

Մի յուսայք յիշխանս եւ մի
յորդիս մարդկան, զի ոչ գոյ փր-
կութիւն ի նոսա:

Ալլի հողի ի նոցանէ, եւ
գարձցին անդրէն ի հող. եւ
յայնմ աւուր կորիցեն ամենայն
խորհուրդք նոցա:

Արանի ազգի՛ որոյ Տէր Ա-

տուած Յակոբայ օգնական նորա,
եւ յոյս նորա ի Տէր Աստուած է:

Որ արար զերկինս եւ զերկիր,
զծով եւ զամենայն որ է ի նոսա:

Ո պահէ զճշմարտութիւն յաւ-
խտեան, եւ առնէ իրաւունս զըր-
կելոց:

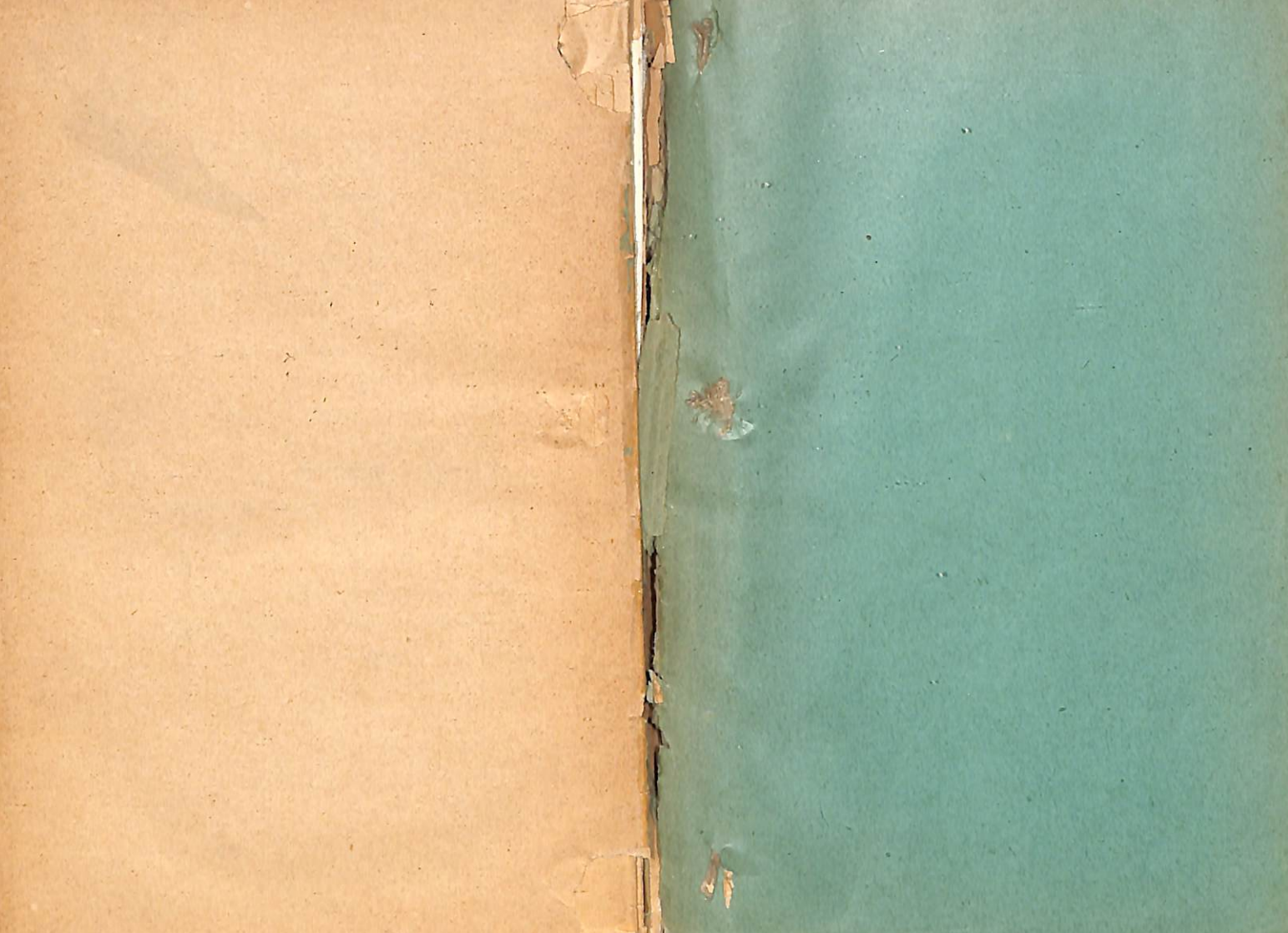
Տայ հաց քաղցելոց, եւ ար-
ձակէ զկապեալս Տէր:

Տէր բանաց զաչս կուրաց, եւ
կանգնէ զգլորեալս Տէր:

Տէր սիրէ զարդարս, Տէր պա-
հէ զպանդուխտս, զորքս եւ զայ-
րիս ընդունի Տէր, եւ զճանա-
պարհս ամբարշտաց կորուսանէ:

Թաղաւորեսցէ Տէր յաւի-
տեան. Աստուած քո Սիրոն յազ-
գէ մինչեւ յազգ:

50

117

2509

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0029552

2430